

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatljino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 242

Ljubljana, nedelja, dne 18. oktobra 1931

Leto II.

Predsednik nove španske vlade Azana
Predsednik Zamora je odstopil, ker se ni strinjal s predlogi, naperjenimi proti Cerkvi. Njegov naslednik je postal vodja republikanske akcije Azana.

Zahvalna brzojavka dobrovoljcev Nj. Vel. kralju

Zagreb, 17. oktobra. AA. Dobrovoljci, ki so sodelovali na svečanostih v Beogradu, so pred odhodom iz naše države poslali Nj. Vel. kralju to-le brzojavko:

Nj. Vel. kralju Aleksandru I, Beograd.
Rumunski in češkoslovaški bivši dobrovoljci ter francoski delegati Polius d'Orient prosijo Vaše Velikanstvo pred svojim odhodom iz lepe in velike Jugoslavije, da blagovolite sprejeti njihovo globoko zahvalo za visoka odlikovanja, ki jih je z njimi Vaše Velikanstvo počastilo. Zelim iz vsega srca srečo in splošno blagostanje kraljevin! Zivela dinastija, zivela Jugoslavija! Dr. Delen, Bauhiac, dr. Freja.

Odhod ministra Dumesnila v Francijo

Beograd, 17. oktobra. I. Francoski minister za letalstvo Dumesnil je davi zapustil Beograd in se zgodaj zjutraj z letalom dvignil in odletel v Kraljevo. Po povratku iz Kraljeva je minister nadaljeval pot v Pariz.

Poslanica albanskega kralja

Tirana, 17. oktobra. n. Albanski parlament se je sestal na 4. redno zasedanje. Pri otvoritvi zasedanja je prečital predsednik vlade Vangeli poslanico kralja Zogua. V tej poslanici poudarja kralj, da je ugled Albanije pokoščen v vsem svetu in da se nahaja Albanija v prijateljskih stikih z vsemi državami, posebno s sosednjimi. Poslanica posebno opozarja na italijansko - albansko sodelovanje in naglašja, da je vez med obema državama postavljena na lojalne in pristranske temelje. To se je zlasti pokazalo s tem, da je italijanska vlada nedavno dala Albaniji posojilo. Vlada bo v najkrajšem času sklenila trgovske dogovore z različnimi državami in rešena bodo tudi vsa sporna vprašanja z Grčijo. Končno poslanica še poudarja, da je vlada podzvela akcijo za gospodarsko povzdigo dežele z izvedbami agrarne reforme, z dovoljenjem denarne pomoči poljedelcem in z osnovanjem agrarne banke.

Italijanski minister Balbo v Budimpešti

Budimpešta, 17. oktobra. AA. Korbiro poroča, da je z današnjim orientnim ekspresom prispel iz Bukarešte v Budimpešto italijanski letalski minister general Balbo. Na postaji sta ga pozdravila v imenu madžarskega ministrstva za narodno brambo g. Goembes in v imenu italijanskega poslanstva v Budimpešti g. Arlotti.

Edison v agoniji

Newyork, 17. oktobra. AA. Poslednji zdravniški bilten o stanju slavnega izumitelja Edisona pravi, da se Edison nahaja v mirnem in globokem snu. Pri njegovi postelji so zbrani vsi njegovi bližnji sorodniki.

Znižanje civilne liste na Bolgarskem

Sofija, 17. oktobra. AA. Kralj Boris je pristal na to, da se njegova civilna lista zniža z letnih 12.000 funtov na 10.000.

Posojilo nemških državnih železnic

Berlin, 17. oktobra. AA. Podpisovanje posojila nemških državnih železnic je bilo zaključeno 15. oktobra. Do tega dne so podpisali 170 milijonov mark. Podpis se je večinoma poslužil kapital, ki je bil pobegnil iz Nemčije. Končni rok za podpis tega posojila poteče s koncem tega leta. Posojilo bodo uporabili za železniške gradnje in za izpopolnitev dosedanjih železniških naprav. S tem hočejo omiliti brezposelnost.

Nevaren zaplet mandžurskega vprašanja v Ženevi

Kritičen položaj po vabilu Ameriki — Odločno nasprotovanje Japonske uporabi Kelloggovega pakta — Zahteve po odgoditvi zasedanja — Odbor petih držav za iskanje rešitve

Ženeva, 17. oktobra. AA. V včerajšnji javni seji Sveta Društva narodov je japonski delegat Jošizava pismeno ponovil ustavne pomisleke k povabilu Zedinjenih držav. Briand ga je pozval, naj opusti formalno opozicijo proti povabilu Zedinjenih držav, katerih sodelovanje je splošno zaželeno.

Briand je končno priznal, da japonsko stališče ni popolnoma brez podlage.

Jugoslovanski, norveški in poljski zastopniki so se izrazili v istem smislu. Nato je pozval nemški delegat von Curtius Svet, naj opusti juridične spore in naj se rajši vrne h glavnemu vprašanju. Apelira naj na dobro voljo Kitajske in Japonske.

Curtius je dalje naglasil, da je bilo dovolj besed in da se mora sedaj tudi nekaj storiti. Pri tem je izrazil mnenje, da bi bil v prejšnjih časih vsak narod vesel, če bi mogel v primeru vojne nevarnosti apelirati na takega sodnika, kakor je Društvo narodov. Nemčija je zaradi svoje zemljepisne, gospodarske in socialne situacije posebno interesirana na tem, da podasta Japonska in Kitajska dokaz zmernosti in dalekovidnosti.

Curtius je zaključil, da bo Nemčija vse storila, da se to doseže. Dodal je, da ga zelo veseli sodelovanje Zedinjenih držav.

Briand in španski delegat sta se pridružila nemškemu stališču.

Seja je bila nato odgodena do večera.

Washington, 17. oktobra. AA. Pred formalnim sprejemom povabila Sveta Društva narodov je zunanji urad poslal svojim zastopnikom v Ženevi to-le navodilo:

Pooblaščamo Vas, da prisostvujete razpravam o možni uporabi Kelloggovega pakta. Računamo s tem, da pošljete zunanjemu uradu poročilo o poteku razprave, da bo urad lahko zavzel stališče glede bodoče akcije. Razpravi o kitajsko-japonskem

sporu prisostvujte kot opazovalec in poslušalec.

Ženeva, 17. oktobra. AA. Na snočni seji Sveta Društva narodov je bil tudi ameriški delegat Prentiss Gilbert. Otvoril jo je Briand s poročilom, da je ameriška vlada formalno sprejela povabilo Sveta, naj se udeleži razprav o mandžurskem sporu, in delegirala kot svojega zastopnika ameriškega generalnega konzula v Ženevi.

Po čitanju ameriškega odgovora na povabilo Sveta Zedinjenim državam je Briand naglasil zgodovinsko in simbolično važnost tega dogodka.

V imenu Zedinjenih držav je Gilbert izjavil, da se Zedinjene države udeležujejo razprav Sveta Društva narodov, v kolikor so obvezane po Kelloggovem paktu. Vendar se ne bodo pridružile ukrepom Društva narodov, v kolikor bi izvirali iz določb statuta DN.

Ameriški delegat je nadaljeval, da je njegova vlada že podprla napore Društva narodov s posebno diplomatsko akcijo.

Nato je predsednik prisrčno pozdravil ameriškega zastopnika, nakar je bila seja zaključena.

Medtem ko v odprti privatni pogajanju za rešitev mandžurskega spora odbor petih držav. Dneva nove javne seje niso še določili. Svet se pa sestane, čim bo potrebno in ni kaj upanja na bližnjo rešitev tega vprašanja. Zaenkrat pa tega še ni.

Washington, 17. oktobra. AA. Po vesteh iz dobro informiranih krogov je dobil ameriški opazovalec v Ženevi Gilbert instrukcije, ki mu dovoljujejo udeležbo pri diskusijah Sveta DN, da se dožene možnost uporabe Kellogg-Briandovega pakta, ki so ga podpisale tudi ameriške Uružene države, pri presoji japonsko-kitajskega spora. Mogoče je, da bi se tako dal ta spor presojati z drugega vidika, pri čemer ameriški delegat ne bi ostal samo opazovalec.

mer ameriški delegat ne bi ostal samo opazovalec.

Šanghaj, 17. oktobra. AA. Sovjetski konzul v Mukdenu demantira, da bi se ruske čete zbirale na kitajski meji. Sovjeti nimajo namena poseči v kitajsko-japonski spor.

Tokio, 17. oktobra. AA. V zunanjem ministrstvu izjavljajo, da je ženevski sklep nasproten statutu DN, zaradi česar namerava Japonska predlagati odgoditev zasedanja Sveta DN, dokler se ne doseže legalna interpretacija statuta.

Tokio, 17. oktobra. AA. Japonska vlada vztraja na tem, da se pri japonsko-kitajskem sporu ne more uporabiti Kelloggov pakt, češ da ne gre za nikako vojno nevarnost. Da pokaže svoje miroljubne namene, je japonska vlada preklicala ukaz, naj se odposljejo v kitajske vode dve križarki in več rušilcev.

Ženeva, 17. oktobra. n. Po vesteh iz Tokia prevladuje v tamošnjih političnih krogih mnenje, da bo Japonska izstopila iz Društva narodov. Vendar pa po poluradnih poročilih iz Japonske vlada tega vprašanja še ni vzela v pretres, ker misli, da bo Društvo narodov po vsestranski premotritvi japonskega protesta vendarle priznalo upravičenost japonskih zahtev. Japonska vlada je dala svojemu zastopniku pri Društvu narodov instrukcije, da prisostvuje razpravam DN, ki se nanašajo na eventualno spremembo Kelloggovega pakta, ker so ga podpisale Zedinjene države. Japonski zastopnik ima nalog, da obvesti svoje zunanje ministrstvo o rezultatu teh dogovorov ter o resolucijah, katere bi sklenil Svet DN. Ako bi bilo pri teh dogovorih vprašanje japonsko-kitajskega sporazuma premostrivano tudi še z drugih vidikov, ima japonski delegat nalog, da tem sejam prisostvuje samo kot poslušalec.

Novi proticerkveni izgredi na španskem

Cerkve in samostani zastraženi po policiji — Streli v barcelonski katedrali — Papežev protest — Verjetnost bližnje prekinitve diplomatskih odnosov

Madrid, 17. oktobra. n. V raznih mestih Španije je prišlo včeraj do spopadov med republikanci in monarhisti. Najhušji prizori so se dogajali v Madridu, Barceloni in Valladolidu. V zadnjih dveh mestih so morali postaviti močne policijske oddelke pred cerkve in samostane. Do razburljivega prizora je prišlo včeraj v barcelonski stolnici ob priliki maše za umrlim pretendentom na španski prestol donom Jaimeom Burbonskim. Kljub policijskim stražam je prišlo do spopadov med monarhisti in republikanci v cerkvi. Med navzočimi je nastala strahovita panika. Ljudje so zbežali proti vratom, kjer je nastala strahovita gneča, tako da je bilo mnogo poškodovanih. Policija je izvršila mnogo aretacij ter prišla tudi atentatorja, ki pripada monarhističnim krogom. Katoliški zastopniki Korteza so izdali manifest na narod, v katerem obsojajo izpade proti cerkvi in izjavljajo, da ne bodo več sodelovali v vladi.

Rim, 17. oktobra. n. Papež je poslal nunciju Tedeschini pismo, v katerem ga pozivlje, da vsem škofom in vsem katoličanom v Španiji sporoči sledeče: 1. da bo on kot poglavar katoliške cerkve vedno z njimi ter da jih v sedanjih težkih časih ne zapušča, marveč deli z njimi njihovo trpljenje in obenem z njimi pričakuje bodočih nevarnosti; 2. da vršec svojo apostolsko misijo odločno protestira proti napadom na katoliško cerkev; 3. da pozivlje ves katoliški svet k molitvi za rešitev Španije. V vatikanskih krogih se opaža največja delavnost. Pričuje se, da pride jutri v Rim državni tajnik kardinal Pacelli, ki se nahaja sedaj v Švici radi zdravljenja.

Današnji listi poročajo, da je Vatikan pozval apostolskega nuncija v Madridu in da bo Tedeschini kmalu zapustil Španijo. On zaenkrat še čaka, da bo videl, kako se bo situacija razvila. Takoj po njegovem

odhodu pa bo Vatikan izdal izjavo, da se prekinjejo diplomatski stiki s Španijo. To bi postalo neizbežno, ako bi španska vlada v resnici s silo izgnala jezuite iz Španije. Provincijal jezuitskega reda v Almeiri je izjavil, da jezuiti ne bodo zapustili Španije, razven če bi bili s silo izgnani. V tem slučaju bi Vatikan smatral, da je katoliška cerkev v Španiji v resnici izročena preganjanju in bi po tem napram Španiji zavzel isto stališče, kot ga je zavzel proti sovjetski Rusiji in Meksiku.

Rim, 17. oktobra. AA. V snočnjem »Osservatore Romano« je papež objavil poslanico španskemu narodu, kjer protestira proti protikatoliškim odredbam španskega

parlamenta. Končno izraža upanje, da bo škoda, storjena cerkvi, s časom popravljena.

Vatikan, 17. oktobra. AA. Papež je naročil madridskemu nunciju, naj energično protestira pri vladi proti odredbam, ki kršijo svete pravice cerkve na Španskem.

Madrid, 17. oktobra. n. Apostolski nuncij Tedeschini kategorično dementira vest, da je Vatikan sklenil prekiniti zveze s Španijo. Tudi ni res, da je od dobil od Vatikana kakršenkoli poziv, da zapusti Španijo. Če bi se to zgodilo, bi moral on takoj obvestiti zunanjega ministra Lefrouxa.

Odgoditev nemškega parlamenta

Zbornica se zopet sestane 23. februarja prihodnjega leta

Berlin, 17. oktobra. AA. Wolff poroča: Nemški državni zbor je sklenil, da odgodi svoje zasedanje do 23. februarja 1932.

Berlin, 17. oktobra. AA. Na včerajšnji seji parlamenta je bil odbit komunistični predlog, naj vlada takoj odredi aretacijo nacionalističnih voditeljev Hitlerja, Hugenbergja in Schachta, kakor tudi voditelja Stahlhelma. Komunisti so ta predlog utemeljevali s tem, da so navedeni voditelji zasnovali komplot, ki naj v Nemčiji ponovno uvede inflacijo.

Berlin, 17. oktobra. AA. Po glasovanju o nezaupnici vladi so vsi narodnosocialistični poslanci zapustili zbornico. Njihov vodja Frick je dejal, da se narodnosocialistična stranka ne zanima več za debato in da bo izven parlamenta nadaljevala borbo proti sedanjemu režimu. Slično izjavo so podali tudi Hugenbergovi nacionalci.

Pariz, 17. oktobra. n. Vsi današnji časopisi obširno komentirajo včerajšnje dogod-

ke v nemškem »Reichstagu« in z veseljem ugotavljajo, da bo utrditev Brüningove vlade ogromne važnosti za mir in urejeno sodelovanje med evropskimi državami. Vedno bolj prevladuje razum in medsebojno upoštevanje. »Echo de Paris« misli, da je glavno pri celi stvari, da je Brüningova vlada zasigurana do konca februarja prihodnjega leta kot protiutež proti komunistom in nacionalistom. »Figaro« sicer tudi priznava, da je Brüning včeraj odločno nastopil, vendar pa to položaja ni dosti spremenilo ter ostane tudi še nadalje opasen.

Trockij

Carigrad, 17. oktobra. AA. Trockij, ki živi sedaj v predmestju Moda, je naprosil nemško vlado, naj dovoli hčerki, ki je zelo bolna, da odpotuje v Spaa. Njegova hčerka je poročena z Rusom, ki ga je Stalin pred leti izgnal v Sibirijo.

Veliko gospodarsko področje

V debatah o vzrokih sedanje evropske gospodarske krize se je zlasti povdarjalo, da te krize sploh ne bi bilo, če bi bila Evropa tako enotna gospodarska celota, kakor so n. pr. Združene države Sev. Amerike. Če bi mogel računati evropski trgovec ali industrijalec na tako velik trg, kakor more njegov tovariš v Združenih državah, potem ne bi bil v zadregi, da prodaja svoje izdelke. Vsled carinskih mej pa se mora omejiti evropski podjetnik le na ozemlje svoje države in zato ima majhen odjem in zato mu preostaja blaga.

Ta gospodarska resnica je zlasti poučna tudi za Slovenijo. Po svoji zemljepisni legi je Slovenija naravnost poklicana v to, da cvete v njej trgovina. Na drugi pa ima Slovenija vsled svojega premoga, vodnih sil in kvalificiranega delavstva tudi vse pogoje, da postane industrijska dežela. Dejansko je bila v Sloveniji tudi že od nekdaj trgovina močna in tudi industrija se je že začela davno razvijati v Sloveniji. Toda prav razmah sta doživela trgovina in industrija šele po združitvi, ker šele po preobratu se je odprl slovenski trgovini in industriji nov in velik trg. Velika Jugoslavija je dala Sloveniji ta trg in če ne bi imela tega trga bi takoj katastrofalno nazadovale slovenska trgovina. Še slabše pa bi se godilo slovenski industriji. Je namreč brez vsakega dvoma, da mlada in na kapitalu ne bogata slovenska industrija sploh ne bi mogla zdržati konkurence s staro in dobro s kapitalom založeno tujo industrijo in bi zato v konkurenčnem boju žalostno podlegla.

A ne samo trgovina in industrija tudi povsod drugod bi nastopila katastrofa, če ne bi bila Slovencem odprta vsa Jugoslavija. Od nekdaj je bilo tako, da v prehrani pasivna Slovenija ni mogla prehraniti vseh svojih sinov. Vedno so morali odhajati tisoči in tisoči v Ameriko, na Vestfalsko in na Gornje Štajersko, da so prišli do služke. Po vojni pa se je nehala Amerika in konec je tudi Vestfalske ter Gornje Štajerske, ker v vseh teh deželah je vsled gospodarske krize izključeno, da bi tuje dobili dela. Že davno bi zato Slovenija naravnost obupno trpela od brezposelnosti, če ne bi bila našim ljudem odprta vsa Jugoslavija.

Koliko obrtnikov, koliko uradnikov, koliko drugih naših ljudi je že našlo in še vedno najde na Hrvatskem in v Srbiji služke! Če slovenske kolonije so že nastale v Jugoslaviji in v obupnem položaju bi bili, če bi se morali vsi ti naši ljudje vrniti nakrat v Slovenijo. Kam ž njimi!

Kajti treba je upoštevati, da je Slovenija prav za prav že itak naredila ta čudež, da je poskrbela kruh vsem onim deset in desetisočim, ki so prišli iz Primorja. Popolnoma nemogoče bi bilo, da bi ves ta velik dotok zaposlili, če se ne bi slovenska trgovina, obrt in industrija tako zelo razvile, ker se je odprla Sloveniji vsa Jugoslavija.

Zato je in ostane slovenski aksijom, da je velika in močna Jugoslavija pogoj slovenskega razvoja. Iz tega aksijoma pa tudi nujno izvira slovenska dolžnost, da je vsak Slovenec čisto udan jugoslovanski misli in njen najzvestejši agitator in propagator. Ta dolžnost je tako velika, da sploh ne more biti dober Slovenec, kdor tudi ni dober Jugoslovčan. In če kdo, potem morajo biti baš Slovenci oni, ki so najtrdnješa opora jugoslovanske misli in ki o tej misli ne dopuščajo sploh nobene debate in nobenega pomisleka.

Samo po sebi pa se razume, da sploh govora ne more biti o jugoslovanski dolžnosti, ki bi bila le platonične vrednosti. Nasprotno je ta dolžnost vseskozi praktična in realna in zahteva aktivno sodelovanje pri izgraditvi jugoslovanskega programa in pri izvajanju jugoslovanske politike.

Naj bo že kdo kakršnegakoli političnega naziranja, mora vendarle priznati, da je bila jugoslovanska politika ustoličena kot državna politika šele z vlado 6. januarja. Šele vlada g. Petra Živkovića je odpravila ono narodno formulo treh črk in dala naši državi ono ime, ki je bilo od nekdaj edino mogoče. Šele po 6. januarju je dobilo jugoslovansko ime polno veljavo.

Ali naj ima jugoslovanska politika še naprej polno veljavo ali ne, v ta namen pa se bide sedaj volilni boj. Jugoslovanska ali partikularistična fronta, aktivno delo za narod ali stanje ob strani. Za to gre boj in v tem oziru se mora odločiti vsak jugoslovanski državljani. Če za koga, potem pa za Slovence ni nobenega dvoma, kako se bo in kako se mora odločiti: Samo za veliko

Volilno gibanje združuje ves narod

Velik uspeh dosedanjih volilnih sestankov — Narod pozdravlja socijalni program vlade — Nove kandidature

Beograd, 17. oktobra. Dosedanji potek volilnih sestankov in konferenc v vsej državi je pokazal, da je volilno gibanje združilo ves narod v eni trdni volji, da pride do ustvarjajočega dela. Na vseh sestankih je bilo slišati, kako so ljudje spontano vzklicali, da ne sme biti več starega, samo prepirom živečega strankarstva. V času gospodarske krize čuti narod bolj ko kadaj, kako je potrebno ustvarjajoče delo.

Pa še drugo razveseljivo resnico so pokazali volilni sestanki, namreč popolno harmonijo, ki vlada med posameznimi stanov. Nič več se ne vidi onega nelepega izigravanja enega stanu proti drugim, temveč zastopniki vseh stanov čutijo, da je danes potrebno med njimi složno delo, kajti samo s složnim delom je mogoče premagati vse težave, ki jih je rodila in povzročila svetovna gospodarska kriza.

Iz te lepe harmonije stanov pa kar avtomatično nastaja duh solidarnosti, ki zopet krepi med vsemi zavest socijalne solidarnosti. Socijalni razvoj Jugoslavije se na ta način nad vse ugodno razvija in čisto v skladu s pomembno volivno proklamacijo članov vlade. Splošno se povdarja, da je ta volivna proklamacija napravila povsodi najboljši utis, še zlasti pa je narod toplo pozdravil socijalni program vlade. To pa še posebej zato, ker ve, da sedanja vlada ni vlada, ki bi kar na slepo obljubljala, temveč ki raje obljubi manj, a zato svoje obljube tudi drži.

V posameznih srezih in okrožjih se vrše

sedaj zadnja posvetovanja glede postavitev srezkih kandidatov, potem se bo šele videlo, kako se v resnici ves narod zbira pod vodstvom predsednika vlade Petra Živkovića.

Z objavo srezkih kandidatnih list pa stopi volivni boj v zadnjo in odločilno fazo in vsi zavedni Jugoslovani bodo poskrbeli, da bodo volitve dne 8. novembra velika in močna manifestacija za veliko, močno in enotno Jugoslavijo.

Nove srezke kandidature potrjene.

Kruševac, 17. oktobra. Danes je tukajšnje sodišče potrdilo srezko kandidaturu bivšega ministra Milana Simonovića in njegovega namestnika Milutina Pešića, predsednika občine in bivšega narodnega poslanca.

Novi Sad, 17. oktobra. V novosadskem srezu je potrjena srezka kandidatura dr. Nikolića in njegovega namestnika Matije Macaka, advokata iz Novega Sada. Macak je Slovak. Pričakujejo, da bodo tekom dveh dni vložene tudi ostale kandidatne liste pri okrožnem sodišču.

Beograd, 17. oktobra. I. Jutri dopoldne bo v Beogradu več volilnih sestankov, na katerih se bodo določili kandidati za mesto Beograd.

Beograd, 17. oktobra. I. Pri sreskem sodišču v Kučevu je bila potrjena kandidatura lista dr. Vojislava Marinkovića, našega zunanjega ministra, ki bo sreski kandidat za sreza zviški in golubaški.

Volilna kampanja v Angliji

V ogromni večini okrajev samo dvojne volitve — Računa se, da bo imela vlada od 180 do 188 glasov večine

London, 17. oktobra. AA. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah je bilo samo nekaj nad 100 okrajev, kjer so se vršile dvojne volitve. Letos jih bo 409. Včeraj so proglasili za izvoljene 59 kandidatov narodne vlade in 6 delavske stranke, ker ni bilo protikandidatov. Tako bodo volili 27. oktobra 550 poslancev.

Od 1254 kandidatov je 61 žensk. Volilci poslušajo z velikim zanimanjem govore političnih voditeljev po radiju.

Voditelj nove liberalne stranke, ki podpira vlado, je v govoru po radiju ostro kritiziral program delavske stranke za poddržavljenje bančnega in kreditnega sistema. Poudaril je velike zasluge ministrskega predsednika Mac Donalda za državo in dejal, da je naloga sedanjih volitev pokazati, da stoji Anglija trdno ob strani narodne vlade. Politični krogi računajo, da

bo vlada imela 180 do 188 glasov večine. Tudi na borzi upajo na uspeh vlade. Volilni angleški papirji so trdni.

London, 17. oktobra. AA. »Times« poročajo iz glavnih industrijskih središč, da so izgledi za bodočnost zelo povoljni.

Veliko industrij je dobilo več nujnih naročil. Posebno ladjedelnice so veliko bolj zaposlene kakor prej.

Položaj se je v splošnem izboljšal.

London, 17. oktobra. AA. V volilnem programu delavske stranke trdi vodstvo, da je stranka odločno proti uvoznim carinam.

Zaradi tega je Snowden objavil pismo na vse voditelje delavske stranke, v katerem ugotavlja, da so v bivši delavski vladi ne samo zagovarjali uvedbo teh carin, temveč celo zahtevali njihovo takojšnjo uvedbo.

Lavalov obisk v Ameriki

»Matin« o stališču Francije glede najvažnejših vprašanj

Pariz, 17. oktobra. AA. V zvezi s potovanjem predsednika francoske vlade Lavalja v Združene države piše »Matin«, da bodo francoski in ameriški državniki razpravljali o vprašanju mednarodnih dogovov, o razorožitvi, o reparacijah in o drugih finančnih vprašanjih. Glede mednarodnih dolgov smatra list, da bo Amerika za moratorij. Francija pa za 50% znižanje. Francija je pripravljena, sprejeti predlagano progresivno razorožitev pod pogojem, da se izvrši z zmanjšanjem sedanjih vojnih proračunov. Kellogov pakt naj bi se v zvezi s tem izpopolnil z določbo, ki naj njegovo obveznost še bolj učvrsti.

V reparacijskem vprašanju je Francija mnenja, da ne more odstopiti od tako zva-

nih brezpogojnih anuitet, vendar pa bi pristala na razne olajšave, n. pr. da se plačila v gotovini zamenjajo z reparacijami v blagu. Glede finančnih vprašanj, ki bodo v Washingtonu na dnevnem redu, pravi list, da je Francija v vprašanju razdelitve zlata povsem naklonjena zdravi politiki zlatega standarda. V kreditnih vprašanjih pa Francija ne bi nasprotovala temu, da s podporo ameriških krogov uvede na pariškem tržišču take emisije, ki bi okrepile blagajne finančno slabih držav.

Senator Borah bi rad govoril z Lavalom

Washington, 17. oktobra. AA. Senator Borah je izrazil željo, da bi se sestal z Lavalom.

Popolno priznanje atentatorja Matuške

Sam brez sokrivcev je izvršil atentate pri Anzbachu, Jüterburgu in na Madjarskem

Dunaj, 17. oktobra. AA. Korbiro poroča: Prijeti atentator na železniške objekte Silvester Matuška je dal obširno priznanje. Matuška je priznal, da je on izvršil atentat pri Anzbachu v Avstriji, atentat na železniški progi pri Jüterburgu in Nemčiji in pri Bia-Torbagyju na Madjarskem. Izjavil je, da je atentate izvršil popolnoma sam.

Dalje je Matuška priznal, da je aprila nameraval napraviti atentat pri Jüterburgu, pa ni mogel, ker ni bil gotov s pripravami. Na koncu je Matuška izjavil, da je nameraval prav v kratkem izvršiti še več velikih atentatov na železniške proge, in sicer v prvi vrsti na progi Amsterdam—Pariz—Marseille in pri Vetimiglia.

Berlin, 17. oktobra. AA. Berlinski politiki se je posrečilo dognati identiteto dr. Bergmanna, o katerem je Matuška trdil, da je organiziral železniška atentata pri

in močno Jugoslavijo more pasti njegova odločitev, ker samo tako ostane Slovenija v velikem in enotnem gospodarskem ozemlju, brez katerega ne more živeti ne slovenska trgovina, obrt in industrija, a tudi ne slovenski inteligent.

Jüterburgu in Bia-Torbagyju. Preiskava policije je pokazala, da je neki dr. Bergmann živel poleti v Caputhu in da ni nikakoli zvezi z zločini.

Bergmann je študiral v Berlinu do 15. julija in je bil asistent znamenitega profesorja Einsteina.

Poročila iz Budimpešte pravijo, da ima madjarska policija dokaze, da je Matuška po revoluciji leta 1918 organiziral oborožene roparske bande bivših vojakov, s katerimi je izvršil veliko zločinov.

Beg zlata iz Amerike

Pariz, 17. oktobra. AA. Kakor poroča pariška izdaja lista »New York Herald«, so iz Združenih držav Severne Amerike poslali v Evropo od 20. septembra t. l. za več kot 500 milijonov dolarjev zlata.

Vihar potopil jadrnico

Split, 17. oktobra. k. V noči med 14. in 15. oktobrom je divjala po celi Dalmaciji silna nevihta. Šele sedaj se je zvedelo, da je te noči v bližini Visa zajel vihar eno jadrnico, ki se je razbila in potopila. Lastnik in 4 mornarji so se rešili, dočim je neki potnik Bakotić utonil.

Konec dveh nevarnih zagrebskih teroristov

Zagreb, 17. oktobra. AA. S pristojnega mesta smo prejeli to-le poročilo:

15. t. m. so organi zagrebske policije iskali znanega terorista in komunista Josipa Debeljaka, ki je 30. septembra med aretacijo ubil policijskega organa in nato pobegnil. Izvedeli so, da se nahaja Debeljak z nekim svojim tovarišem v Vočarski ulici št. 20. Ko je policija stopila v to stanovanje, je opazila v njem znanega komunista Josipa Adamića. Ta je hipoma potegnil revolver in ga naperil na policijske organe, ki pa so ga prestregli in ga smrtno ranili. Pri njem so našli dva revolverja, razna pisma, napisana s kemičnim črnilom in legitimacije za tri razne neznane osebe.

Debeljak je medtem pobegnil. Policija ga je takoj zasledovala in ga kmalu našla v stanovanju Barice Iverovića. Ko je policija hotela aretirati Debeljaka, jo je sprejel z revolverjskimi streli. Policija je odgovorila in ga ubila.

Smrtno ranjeni Adamić je kmalu preminul.

Nemški člani francosko-nemške komisije

Berlin, 17. oktobra. d. Državna vlada je postavila tele osebe za zastopnike nemške vlade v mešani nemško-francoski gospodarski komisiji, katere postavitev je bila dogovorjena pri zadnjem posetu francoskih ministrov v Berlinu: ministerjalni ravnatelj dr. Ritter za zunanji urad, ministerjalni ravnatelj Ernst za finančno ministrstvo, ministerjalni ravnatelj Posse za državno gospodarsko ministrstvo, Schützler za ministrstvo dela, Königs za prometno ministrstvo in Streil za ministrstvo prehrane. Predsedstvo bo imel na nemški strani sedanji voditelj zunanje urada državni kancelar dr. Brüning. Za svojega stalnega zastopnika bo postavil državnega tajnika v gospodarskem ministrstvu dr. Trentelenburga. Glavni tajnik na nemški strani bo ministerjalni tajnik dr. Ritter. Povabljeni pa bodo k udeležbi tudi še zastopniki raznih panog gospodarstva in delojemalcev kot izvedenci. Njih imena bodo v kratkem priobčena.

Dalekosežne spremembe pri Kreditanstaltu

Dunaj, 17. oktobra. d. V bližnjem času se pri Kreditanstaltu izvrše dalekosežne spremembe. Gre za spremembe na najvišjih mestih, za znižanje števila uradnikov in za kazensko zasledovanje tistih funkcionarjev, ki so zakrivali krizo banke. Predsednik rekonstrukcijskega odbora dr. Gürtler, ki je pred nekaj dnevi ponudil svojo ostavko, ostane na svojem mestu, pač pa izstopi podpredsednik rekonstrukcijskega odbora Mossing. Sploh se rekonstrukcijski odbor popolnoma prenovi in nadomesti z novimi osebami. Glavni ravnatelj dr. Spitzmüller ostane na svojem mestu, izstopijo pa ravnatelj Neurath, Otton Deutsch, Heller, Hajdu in Weiss. Te spremembe se izvrše do konca t. l. Odpustili bodo tudi kakih 150 uradnikov srednjih in nižjih položajev. Kar se tiče sodnih korakov proti funkcionarjem starega režima, ne nameravajo uvesti postopka samo proti prejšnjemu ravnatelju Ehrenfestu, temveč tudi proti drugim osebam. Ker preiskava še ni končana, pristojna mesta seveda ne dajejo nobenih informacij in ne povedo nobenih imen oseb, ki so v preiskavi.

Za ustanovitev domače avtomobilske tovarne

Beograd, 17. oktobra. I. Trgovinsko ministrstvo je razpisalo natečaj za ustanovitev domače avtomobilske tovarne. V pogojih je določeno, da se mora za ustanovitev tovarne osnovati akcijska družba po veljavnih zakonskih določilih. Tvrdba, ki dobij koncesijo, je ne more prenesti brez državne odobritve na kako drugo osebo. Družba mora razpolagati s tolikšno glavnico, da bo tovarni zagotovljeno uspešno delo. Tovarna bo morala v začetku izdelovati tovarne avtomobile, kasneje pa bo morala svoj obrat tako zboljšati, da bo v določenem času lahko začela tudi z izdelovanjem specialnih avtomobilov, kakor sanitetnih, gasilskih, avtobusov in traktorjev. Kapaciteta tovarne mora biti vsaj tisoč avtomobilov raznih tipov na leto pri 8urnem delavniku. Tipe in tehnične pogoje za avtomobile bosta določili ministrstvo za vojsko in ministrstvo za promet. Najdalje v treh letih od podpisa pogodbe bo morala tovarna popolnoma samostojno izdelovati tovarne avtomobile od 1½ do 3 ton. Izvzeti so od izdelovanja doma specialni deli, ki jih tudi svetovne tvrdke ne izdelujejo same, kakor magneti, električne instalacije, karburatorji, gume in podobno, dokler se tudi ta industrija doma ne razvije. Najdlje v 6 mesecih od podpisa pogodbe mora koncesionar prirediti zidati tovarno, in sicer na kraju, ki je odrejen po pogojih. Tovarna mora uporabljati domače sirovine, domače fabrikate in polfabrikate, v kolikor se pač doma to izdeluje. Podjetje no za 10 let osvobodeno carine, vseh taks in vseh samoupravnih in državnih davkov. Po potrebi se bo ta rok podaljšal še za nadaljnjih 10 let. Država se obvezuje, da bo potrebo po avtomobilih krila pri tem domačem podjetju.

Stavka železničarjev na Španskem

Pariz, 17. oktobra. AA. Iz Madrida poročajo, da so železničarji, ki pripadajo andaluzijski železniški družbi, sklenili, da stopijo nocoj o polnoči v stavko.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 17. oktobra. d. Čim dalje bolj oblačno; na Nižje-Avstrijskem v mnogih predelih padavine; v dveh ali treh dneh bo najbrže pet mrzli zrak, v višjih legah pa bo padel sneg.

Zborovanje Zveze mest v Ljubljani

Navzočih je bilo 45 zastopnikov mest iz vse države — Mestne občine naj varčujejo, kolikor pač morejo

Ljubljana, 17. oktobra.

Danes dopoldne so se zbrali in posvetovali mestnega magistrata zastopniki mest Jugoslavije, da se porazgovore o perečih vprašanjih, ki se tičejo varčevanja v mestnih občinah. Zborovanja so se udeležili zastopniki 23 mest, in sicer Beograda, Celja, Cetinja, Karloveca, Ljubljane, Maribora, Kragujevca, Križevca, Mostarja, Niša, Petrinje, Ptuja, Siska, Slav. Broda, Slav. Požege, Sombora, Splita, Subotice, Varaždina in Vukovarja. Mestne občine so zastopali župani ali občinski svetovanci. Skupno je bilo navzočih 45 zastopnikov, med njimi 15 županov. Mesta so bila zastopana večinoma po enem, nekatera po dveh ali treh predstavnikih. Mesto Zagreb je zastopal župan dr. Srkulj, Beograd šef kontrolnega oddelka Matije Dragoljub. Najštevilnejše je bila zastopana Ljubljana z županom dr. Pucem, podžupanom prof. Jarcem. Dalje so bili navzoči: Tavčar Ivan, Turk Josip, Orehek, dr. Rant in Zupan Ivan. Celjski delegaciji je načeloval župan dr. Goričan, mariborski župan dr. Juvan in podžupan dr. Lipold, ptujski župan Brenčič, karlovški župan dr. Kempel itd. Seji je prisostvovala tudi delegacija Zveze organizacij občinskih nameščenecv kraljevine Jugoslavije s predsednikom Govekarjem.

Zborovanje je otvoril predsednik Zveze mest zagrebški župan dr. Srkulj, ki je v svojem govoru označil značaj skupščine.

Govor župana dr. Srkulja

»Gospod predsednik ministrskega sveta in notranji minister je izdal z dne 4. avgusta 1931. leta odlok, s katerim se nalaga vsem občinskim upravam v kraljevini, da izvrše pri sestavi proračuna za leto 1932 revizijo svojih dohodkov in izdatkov, in to na ta način, da se izdatki znižajo na minimum neobhodnih potreb in da se tako v proračunskih izdatkih izvede razumno varčevanje. Odlok zahteva dalje, da se število osebja ne sme povečati, temveč da ga je treba znižati na minimum, plače občinskih nameščenecv pa ne smejo biti večje od plač državnih nameščenecv na enakih položajih. Kar se tiče dohodkov, določa odlok, da morajo voditi občinske uprave strog račun o gospodarski sili svojih članov in opuščati vsako nepotrebno in preveliko obdajanje. Odlok končno določa, da morajo občinske uprave takoj, t. j. še to leto, pričeti z zniževanjem osebnih in materijalnih izdatkov, ki jih je treba znižati čim bolj mogoče.

Ni državljan, ki ne bi priznaval, da je v današnji dobi ekonomske in gospodarske krize, ki jo ves svet nenavadno težko čuti, potrebna razumna štednja na vseh področjih javnega in zasebnega življenja in tako tudi v občinah in mestih. Ni pa vseno, na kateri način se štedenje izvede, temveč bi bilo potrebno določiti konkretno osnovna načela, po katerih se mora ravnavati občina pri zniževanju svojih izdatkov in dohodkov, če hoče, da izvrši vsaj najbolj nujni minimum onih velikih nalog, ki jih ji nalaga javni interes v splošnem državnem življenju. Te naloge so v ekonomskem, tehničnem, socialnem, higienskem in prosvetnem delu tako velike, da bi preveliko zmanjšanje izdatkov na teh področjih pomenilo prevelik zastoj in celo nazadovanje v življenju občin in s tem tudi države. Treba torej najti mejo, do katere se sme iti pri zmanjševanju izdatkov, ker bi drugače moglo biti več škode, ko koristi.

Treba je imeti nadalje v vidu, da odpade velik del občinskih izdatkov na vršitev onih poslov, ki jih nalaga država občinam v prenešenem področju. Ti posli rastejo od leta do leta neprestano in rapidno in prav oni povzročajo dostikrat znatne težkoče in motnje v finančnem gospodarstvu občin. Upravičena je torej zahteva občin, da se sporedno z znižanjem razhodov v samoupravnih poslih tem bolj omeje bremena, ki jih morajo občine doprinesati za posle državne uprave.

Kar se tiče redukcije števila občinskih nameščenecv bi se moralo upoštevati tudi to, da se ne poveča brez najnujnejšega vzroka število brezposelnih. Glede redukcije plač občinskih nameščenecv pa je treba upoštevati, da so mestni uradniki navezani samo na svoje redne dohodke in da nimajo nobenih drugih dohodkov. Zato ni neopravičeno, če imajo mestni uslužbenci nekaj večje dohodke od državnih nameščenecv na enakih položajih. Ker so danes te razlike morda nekoliko večje, je že itak tendenca samih občinskih uprav, da izvedejo potrebno znižanje.

Ker so vsa ta vprašanja ne samo važna in velika, temveč tudi zelo nujna, sem smatral za svojo dolžnost, da skličem to sejo, da se porazgovorimo, da dobi na ta način uprava Zveze mest nekake direktive za svoje nadaljnje delo.

C varjam debato o dnevnem redu in prosim gospode, da se je udeležijo v čim večjem številu.

Pred pričetkom diskusije je izročil predsednik organizacije občinskih uslužbenecv Fran Govekar predsedniku zborovanja dr. Srkulju in vsem udeležencem spomenico, ki poudarja neupravičenost in neumestnost redukcije prejemkov občinskih uslužbenecv v vsej Jugoslaviji.

Razvila se je nato splošna debata, v katero so posegli vsi zastopniki, predvsem pa dr. Kempel, ki je naglašal važnost avtonomije mestnih občin. Mesta sama pripoznavajo važ-

nost varčnosti in jo že temeljito izvajajo. Zastopniki pa so mnenja, da je nadaljna štednja nemogoča. Ako bi se še nadalje izvajala, bi to pomenilo zastoj v napredku posameznih mest. Glede nameščenecv je prevladovalo mnenje, da se njih življenjski standard ne more znižati, ker je pri nekaterih celo pod minimumom za njihovo kulturno življenje. Njihova plača komaj zadostuje za vsakdanji kruh. Vsi zastopniki mest so si bili edini, da naj mestne občine po svoji uvidevnosti varčujejo, kolikor pač morejo.

Debata je trajala tudi tekom popoldanskega zborovanja, kateremu je predsedoval ljubljanski podžupan prof. Jarc. Ob 17.45 je bilo zborovanje zaključeno s pripombo, da se zborovalci ponovno sestanejo ob 18.30 in sestavijo resolucijo.

Pod predsedstvom župana dr. Puca je bila nato sestavljena naslednja resolucija:

Poslovni odbor Zveze mest kraljevine Jugoslavije je na svoji plenarni seji v Ljubljani, dne 17. oktobra 1931, po zaslišanju predstavnikov vseh zastopanih mest in po dolgi diskusiji o vseh vprašanjih glede izvajanja največje varčnosti v proračunih mest, soglasno zaključil, da predloži predsedništvu Zveze mest, v imenu jugoslovanskih mest takoj kraljevski vladi podrobno motivirane predloge v vseh vprašanih finansiranja naših mest.

V teh motiviranih predlogih bo Zveza mest med ostalim objasnila tudi svoje mnenje glede prejemkov mestnih uslužbenecv in o potrebi nujnosti reforme komunalnih financ z neobhodno potrebo, da se čim prej izda zakon o mestih, ki naj predstavlja sodoben in socialno pravičen zakon o komunalnih financah.

Zborovanje je bilo zaključeno ob 19.15.

Odkritje spomenika dr. Gregorju Žerjavu

Ljubljana, 18. oktobra.

Danes bodo blagopokojnemu dr. Gregorju Žerjavu odkrili spomenik na pokopališču pri Sv. Križu. Za to pijeletno svečanost se je prijavilo že več deputacij. Ob tej priliki bo tudi jubilejni občni zbor Zveze kulturnih društev, katere idejni oče je bil pokojni dr. Žerjav.

Takoj po zaključku jubilejnega občnega zbora ZKD (okrog 11. dopoldne) se bo izpred Kazine razvila povorka. Spored spominske svečanosti pri spomeniku se prične točno ob 11.15 s koralom godbe Sokla I, nakar bo Hubadova pevska župa zapela mogočno Foersterjevo kantato »Umrli je mož«. Ob govoru pokojnikovega tovariša in prijatelja ministra dr. Kramerja bo padla zavesa. Sledili bodo spominski govori ministra Svetislava Popovića, staroste JGZ Josipa Turka, zastopnika kmetov župana Miroslava Puppisa iz Gornjega Logateca in ministra Ivana Puelja. Hubadova pevska župa bo zapela Prellovo »Zadnje slovo« in svečanost bo zaključil korak godbe Sokla I.

Odbor za počastitev spomina dr. Gregorja Žerjava vlnudno naproša vse udeležence svečanosti, da vpoštevajo navodila rediteljev in sami vzdržijo na pokopališču vzorni red, ker se je pri Sv. Križu že pričelo okraševanje in urejevanje grobov za praznik Vseh svetih.

Po svečanosti se bo ob 15. vršil v veliki dvorani Kazine sestanek, na katerem bo poročal g. minister dr. Kramer.

Telefon gornjeradganske železniške postaje

Nujna prošnja trgovskih krogov poštni upravi

Ze delj časa se občiti nujna potreba zgraditve interurbanske telefonske zveze med železniško postajo in poštnim uradom v Gornji Radgoni. Z zavlačevanjem te prepotrebne naprave trpe v prvi vrsti trgovci iz Apačke kotline, kakor tudi trgovci v trgu samem.

Vsi imajo v svojih trgovinah telefonske aparate, zato jim je sila neugodno, ker se morajo v sedanji naraščajoči izvozni sezoni osebno zglasiti na tukajšnji železniški postaji radi raznih informacij, kar bi lahko uredili vse doma s telefonom. Veliko težavneje pa je to še za trgovce iz Apačke kotline, ki imajo zelo slabe prometne zveze in gravitirajo le na gornjeradganske železniški kolodvor. Zaradi manjkajoče telefonske zveze z železniško prometno pisarno izgube mnogo dragocenega časa, ki je tudi denar.

Ze pred meseci so tukajšnji trgovski krogi zaprosili železniško upravo za interurbansko zvezo med železniško postajo in poštnim uradom, katera je potrebo te uvidela in postavitev tudi takoj odobrila. Tudi direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani uvidi potrebo nove telefonske zveze, a nerazumljivo se nam zdi, da te še do sedaj niso pričeli graditi. Kakor se je zvedelo, je na razpolago že telefonski aparat in vsi ostali potrebni deli, manjkalo bi le trideset kg žice. Da za nabavo te ne bi bilo potrebno čakati novega proračunskega leta, so tukajšnji trgovski krogi sami nabrali potrebno vsoto in jo ponudili poštni upravi, a zaželjene odločitve ni mogoče dočakati. Državna blagajna na ta način ne utrpi nikake škode, tukajšnji trgovski krogom pa bi bila nova naprava v veliko korist.

Ker ima tukajšnja železniška postaja obenem tudi železniško carinsko agencijo, ki posreduje ocarinjenje blaga za stranke, bi bilo res nujno potrebno, da poštna uprava to prošnjo za telefon v železniški prometni pisarni čimprej ugodno reši in ukrene vse potrebno, da se upravičene težnje tukajšnjih trgovskih krogov res kmalu uresničuje.

Perilo, ki ima duh po smrečju.
Po gozdu dišeče perilo ... in vendar previdno oprano s ter-pentinovim milom Gazela. Njegova obilna, mehka pena toliko obilnejša, ker mu je prid-jano najboljše terpentinsvo olje -pere hitro ... in zares čudovito.

TERPENTINOVNO MILO GAZELA
pere zares čisto

Živila so v primeri z drugim blagom v Ljubljani najcenejša

Mestno tržno nadzorstvo o svoji borbi proti draginji -- Ljubljančani dajo eno tretjino plače za stanovanje -- Draginja se ne more odpraviti samo na trgu

Ljubljana, 17. oktobra.

V svojem mesečnem poročilu za september t. l. poroča mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani:

Vsi peki se pokore odredbam

Tržno nadzorstvo je kontroliralo vse pekove obrate in ugotovilo, da so se ljubljanski peki pokorili odredbam o oblastno določenih cenah za kruh (kg belega kruha po 4 Din, polbelega 3.50 Din in črnega 2.50 Din). Le neki pek, ki peče izven Ljubljane, je bil ovaden sodišču, ker je dobavljal kruh v teži 44 dkg po 2 Din. Ko je stopila odredba v veljavo, je bil naveden na pekarni tak, da so v jutranjih urah prodali ves kruh. Razširile so se govorice, da peki štrajkajo. Ta dan popoldne so peki zaradi teh govoric napekli večjo množico kruha, ker so mislili, da bo toliko kupcev kakor dopoldne, pa so se zaračunali in ostalo jim je ogromno kruha. Cene moka so se pa zvišale. Ker morajo peči ljubljanski peki kruh po isti ceni, kakor v drugih pšeniceorodnih krajih, a imajo večje nabavne stroške pri moki, so prosili ministrstvo, naj se jim dobavlja moka franco Ljubljana po isti ceni kakor v Beogradu. Pekovska zadruga je sklenila, da peki ne bodo dajali več prodajalcem kruha procentov. Z odpravo procentov se je odpravil tudi spor med večjimi in malimi peki radi nelojalne konkurence. Glede zavijanja kruha v papir je pa mestno tržno nadzorstvo pozvalo peke, da morajo kruh tudi še nadalje zavijati, ker to zahtevajo higijenski predpisi in pravilnik o izvrševanju zakona o živilih.

Mesarji so znižali cene

Goveje meso so mesarji zaradi konkurence znižali na 12 do 14 Din. Te cene odgovarjajo nakupnim cenam živine. V začetku meseca se je zvišala cena teletine od 16 na 16 do 18 Din in druge vrste od 12 Din na 12 do 14 Din. Mast se je podražila od 1 do 2 Din pri kg. Zaradi govorice o draginji na ljubljanskem trgu pregleduje mestni živinodržavnik vsak dan na trgu meso. Posameznim mesarjem pregledovalce skoro vsak dan zniža previsoko stavljen ceno za meso. Neki mesar je bil ovaden sodišču, ker je zaračunal za teletino nad najvišjo ceno. Tržno nadzorstvo je mesarje pozvalo, da morajo vpisati v knjižice odjemalcev količino in kakovost kupljenega mesa. Glede priklada morajo mesarji vidno na tablah označiti odstotke priklade k različnim kosom mesa in še približek k ceni mesa, ako je meso brez priklade. Ker je na trgu že preveč mesarjev, je tržni odsek odklonil dve prošnji za novo podelitev prostora, eno stojnico bodo pa podrli, ker je lastnik umrl. Ponudba mesa je bila večja ko druge mesece. Za časa kraljevega tedna so se gostilničarji ravnali po določenih cenah in glede tega ni bilo pritožb.

Največje breme: draga stanovanja

Na važni seji glede draginje 14. IX. je tržni urad s statistiko dokazal, da so v Ljubljani draginjske razmere v primeri z drugimi mesti zelo povoljne. Najtežje breme, ki teži prebivalstvu, je po mnenju župana dr. Puca previ-

soka najemnina stanovanj. Eno tretjino svoje plače dajo ljudje le za stanovanje. Draga je obleka, čevlji in številne za vsakdanje življenje potrebne potrebščine. Živila so v primeri z drugim blagom najcenejša. Danes ne ječi zaradi draginje samo kmet, temveč tudi obrtnik, prodajalec jestvin. Številke kažejo, da je Ljubljana glede cen najvažnejših živil na dobrem čen na prvem mestu. Pri regulaciji cen naj sodeluje vsa javnost in v prvi vrsti gospodinjke, ker je le na ta način mogoča kontrola o pravilni prodaji blaga. Javnost je pa tudi dolžna, da nosi posledice prijav in se mora tudi ravnati po navodilih tržnih oblasti. Gospodinjke naj kupujejo blago le po ceni, ki jo je določil tržni urad. Le s sodelovanjem javnosti in tržnega urada bo javnost imela korist.

Sadje iz Slovenije v Zagrebu, iz Bosne v Ljubljani

Rib je bilo malo na trgu, cene so ostale neizpremenjene. Enemu prosilcu so dovolili prodajati morske ribe. Rakov je bilo malo. Neki prodajalci so zaplenili 53 rakov samic, ki so v Dravski banovini prepovedane. Nalovljeni so bili v ribniku pri Metliki. Mleko in mlečni izdelki so obdržali staro ceno. Liter mleka je stal 2.50 Din, na dom dostavljen 3 Din. Sadja je bilo na trgu mnogo, zlasti jabolk, hrušk in grozdja. Zanimivo je, da Dolenjci ne pripeljejo svoje grozdja na ljubljanski trg. Češplje so bile večinoma iz Bosne, v Zagrebu pa prodajajo najboljše slive iz Slovenije. Kmetijske zadruge bi morale urediti dovoz sadja v Ljubljano tako, da bi na debelo prodajale vse izbrane vrste sadja. Konzum sadja je bil velik. Cena povrtnini je ostala neizpremenjena. Večje povpraševanje je bilo le po luščenem fižolu, ki je letos slabo obrodil. Poljskih pridelkov je bilo na trgu manj kakor druga leta. Kinslega zelja je bilo mnogo po 2.50 do 3 Din. Trnovčani pa ga nočejo prodajati pod 4 Din za kg. Gob je bilo mnogo po 10 Din kg. Domači kostanj so prodajali po 2 do 3 Din.

Selitve

prevoze vseh vrst blaga, v Ljubljani, na deželo in obratno Vam oskrbi z izurjenim osebjem po zmerni ceni

„Brzopromet“

avtoprevoznika družba z o. z.

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 4.
TELEFON ŠT. 2182.

Pri obolenosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. — Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefovo« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretino čaše. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Politična bajka

Bralec, ki bo imel časa dovolj, da bo prečital to bajko, si predstavlja lahko kraj dejanja v kateremkoli velikem mestu katerekoli države v Evropi. Berlin, Pariz, London, Dunaj ali Varšava; lahko tudi Beograd l. 1928, ali Ljubljana. Čas dejanja: polpreteklost ali sedanjost.

Radi lažjega razumevanja postavljam dejanje v Prago. Čas dogodka pa določim na 20. junij 1928.

Tega dne se je bližal dopoldne ob 10 uri in 5 minut svojemu razredu nadučitelj Prohaska, ki je podučeval na višji šoli v starem delu mesta Prage državnoznanstveno. Iz njegovega razreda se je čulo peklensko rjovenje. Ko je gospod nadučitelj odprl vrata učilnice, je videl tole:

Učenec Vondraček je pravkar zagrabil svojega tovariša Kratochvila za lase in ga vlečel po sobi. Učenec Kodiček je vrgel zelo spretno v obraz tovariša Kohna tintnik in vpil nad njim: »Židovska svinja!« Učenec Jerabek je prisadil tovarišu Polovinskemu tako zaušnico, da je odletel isti k zidu. Vsi drugi učeneci so spremljali te dvoboje s strahom rjovenjem in bobnanjem po šolskih klopetih.

Nadučitelj Prohaska se je vzpel z eim samim skokom na kateder in je začel grmeti:

»Vi paglavci!« Pri teh besedah je pograbil vse učence nepopisen strah. Ko voščene figure v panoptiku so obstali v pozicijah, v katerih so se pravkar nahajali. »Vi paglavci,« je nadaljeval gospod Prohaska, »vas naj podučuje v državnoznanstvu tako resen mož kot sem jaz? Kaj?! V treh ali štirih letih hočete postati državljani, ki naj soodločujejo nad usodo našega mesta in naše države. Mestni svetovanci ali celo državni poslanci hočete postati? S takim obnašanjem?« S takim pouličnim življenjskim obnašanjem?!

»Sedite!« je ukazal, in takoj se je vsedel vsak učenec na svoje mesto.

»Ravno danes sem se namenil, peljati vas v mestno posvetovalnico, da bi slišali tam veliko debato o mestnem proračunu in da bi se tam česa naučili. Ta svoj namen bi moral za kazeno opustiti, ker ste s svojim današnjim vedenjem pokazali, da še davno niste zreli in ne dovolj resni, da bi mogli razumeti tako važne stvari. Toda, ker je v učnem načrtu to predvideno, nočem svoje namere opustiti. Vzemite svoje čepice in pojdite z menoj!«

Nadučitelj Prohaska je šel s svojimi učenci v lepo, staro, gotosko mestno posvetovalnico, kjer se je vršila tisti čas velika proračunska debata.

Ko so šli po stopnicah, ki so vodile na galerijo, so čuli iz posvetovalnice čudno žumenje. Ko so prišli na galerijo, se jim je nudila tale slika:

Občinski svetnik Kundrovsky (nacionalist) je zagrabil pravkar za lase občinskega svetnika Perutka (komunist) in ga vlekel po dvorani. Občinski svetnik Voprsalek (nac. demokrat) je zalučal v glavo občinskega svetnika Jeitelesa (cionist) tintnik in kričal nad njim: »Židovska svinja!« Občinski svetnik Jerabek (liberal) — oče učenca Jerabka — je prisilil občinskega svetnika Dobranskyja (klerikalec) tako zaušnico, da je odletel ta k zidu. Ostali občinski svetniki so spremljali vse dogodke s huromskim tuljenjem in razbijanjem po mizah.

Ves bled in prepadel je zaukazal nadučitelj državnoznanstva Prohaska svojim učencem, da naj takoj zapuste galerijo dvorane.

Vas razred z nadučiteljem vred je kar zbežal z magistrata.

Morala te bajke. V Jugoslaviji jo zna že vsak na pamet, ker je pač nekaj bilo pri nas čisto tako, kakor se pravi v politični bajki. A da ne bo več tako, hočemo tudi vsi in dne 8. novembra bomo za ta visoki cilj tudi vsi odšli na volišče.

Novo mesto

Tričetrletna statistika kandijske bolnice Usmiljenih bratov. Od 1. januarja do 30. septembra t. l. izkazuje moška bolnica sledeče rezultate: iz leta 1930, je ostalo bolnikov 71, v teku devetih mesecev so bili sprejeti 1174 bolniki, toraj skupno 1245 bolnikov. Izmed teh je ozdravilo 901 bolnik, zboljanih je bilo 205, neozdravljenih 31, umrlo je 40 bolnikov in za zadnje četrtletje jih je ostalo še 68. Primarij bolnice je dr. Ignacij Pavlič, bolnico pa oskrbujejo Usmiljeni bratje, ki jih je s kandidati in novinci sedaj 25 v zavodu, med njimi dva duhovnika. Upravitelj bolnice je dosedanj redovni delegat p. Vilibald Belec, za novega delegata pa je postavljen p. Fortunat Hrčič, rojak iz Stajerske. Poslan je bil iz Bresnice na Laškem, služboval pa je pred leti dalje časa v tukajšnji bolnici. Letos so Usmiljeni bratje povsem preuredili in renovirali operacijsko dvorano. Dobila je higijensko stensko oblogo in nov strop. Zavod prav lepo uspeva.

Nesreča s kolesom. Solar Jožek Lipar se je peljal s kolesom iz Vel. Cikave v Novo mesto. Ravno pod klancem pa mu je pridrljal nasproti drug kolesar in se z vso silo zadel vanj. Gotovo po nesreči, Mali Jožek je odletel v jarek in odnesel poškodbe na desnem kolenu.

Dvakrat da, kdor hitro da! Krajevni odbor Rdečega križa je podvzel obširno podporno akcijo v korist neštevilnim nesrečnim, ki so jim vremenske nezgode uničile življenjski pridelek ter jih lačne, gole in boste potisnile v bližajočo se zimo. Splošno krizo občutimo vsi, nihče pa bolj od teh nesrečnikov. Pozivamo vse meščane in okoličane, da kljub težkim razmeram odpro svoja srca v ljubezni do bližnjega in ne zavrnejo pooblaščenih nabiralcev, ki bodo naslednji teden potrkali na sleherni vrata! Kot se posodi, tako se vrača, in to danes meni, jutri tebi!

Jz Dravske banovine

d Kr. banska uprava Dravske banovine je bila obveščena, da je bil konzulu Velike Britanije v Zagrebu g. Robertu Townsendu Smalbonsu podeljen eksekutur. Področja tega konzulata tvorijo Dravska, Savska in Primorska banovina.

d Sreski cestni odbor v Logatcu razglasi: Na banovinski cesti Kranj-Skofja Loka-Ziridržavna meja se bo izvršilo nujno popravilo mostu v Stari vasi čez potok Račevo. Zaradi tega bo promet preko omenjenega mostu 22. in 23. oktobra 1931 zaprt, kar naj vzamejo si zainteresirani na znanje.

d Na drž. ženskem učiteljskem v Ljubljani se prične praktični izpiti za otroške vrtarice 4. novembra ob 8. uri. Pravilno opremljene in kolkovane prošnje za pripust k izpitu naj se pošljejo ravateljstvu po službeni poti do 30. oktobra.

d Razpis zdravniških služb. Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje v zdravilišču na Golniku službo dveh sekundarnih zdravnikov in sicer ena s prejemki po zakonu o uralniki, druga pa honorarna z mesečno nagrado Din 1500 ter prosto oskrbo za eno osebo. Sekundarnemu zdravniku s prejemki državnega uradniškega pripravnika pritiče tudi epidemijeska doklada v znesku Din 1200 mesečno. Prošilci za ti mesti morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v državno, odnosno banovinsko službo ter imeti dovršeno zdravniško pripravniško službo (s. a. z.). Lastnoročno pisane n. s. kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene in zadostno kolkovanimi prilogami je vložiti najkasneje do 28. oktobra 1931 pri kr. banski upravi v Ljubljani.

d Izredno znižane cene v prometu med severno Ameriko in Kanado na francoski liniji Havre - New York. Francoska linija (Franc. Cie. Gle. Transatlantique) je s 1. oktobrom t. l. da vzdrži vključ vladajoči splošni pororski promet s Severno Ameriko in Kanado na isti višini kakor pr. j. l. leta, na v. j. h. brzoparnikih-velikanih znatno znižala cene za morske vožnje za vse razrede, izredno je pa znižana cena za 3. razred, katerega se Slovenci najraje poslužujejo valed velike udobnosti, lepih, zračnih kabin in okusne domače hrane. Izborne postrežbe, zlasti na priljubljenih francoskih brzoparnikih alle de France, p. p. in France. Istotako so z. n. t. di cene za turistični razred na najnovejšem najmodernejšem in najrazkošnejšem motornem brzoparniku Lafayette. Francoska linija je med Slovenci skozi več desetletij najbolj znana in priljubljena, ter so njeni brzoparniki priznani kot najboljše, najluksuznejše in v prekoceanjskem prometu v hitrosti neprekosljivi.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

d Fotoaparate kupite najboljšje pri Fr. P. Zaje, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

d Spremembe v železniški službi. Premeščen so kontrolor VII. položajne skupine: Milost Bogomir, šef postaje Videm-Krško za šefa postaje Sevnica; prometnik IX. polož. skup. Vrhovec Gregor, šef postaje Veržej v Ljubljano glav. kol.; pom. oficijal X. polož. skup. Glažar Viktor, direkcija Sarajevo v Brezice. Zvaniki I. kategorije: Božič Ivan, brzojavec, Jarše-Mengeš na Brezovico; Zabkar Karel, komerc. zvan., Bled-Jezero v Velenje; Dornič Valentin, strojevodja, kurilnica Jesenice v kurilnico Skoplje, direkcija Beograd; zvaniki II. kategorije: Oblak Franc, kurjač, strojna stanica Bistrica-Boh. Jezero v kurilnico Jesenice; Sternovšek Martin, čuvaj proge, progovna sekcija Ptuj k progovni sekciji Ljubljana glavna prog; Mislej Jakob, kretnik, Tezno v Maribor gl. kol.; dnevnika: Gregor Miroslav, Ptuj v

Trebnje na Dol. in Filippini Jožef Videm-Krško v Bistrico. — Ostavko na službo je podal saobr. uradnik VIII. pol. skup. Skof Franc, Maribor gl. kol.; služba je prestala zvaniki I. kategorije Birtič Albini, Ljubljana, gor. kol. d Publikacije Slovenske šolske Matice. Za l. 1931. bo izdala Slov. Sol. Matica sledeče knjige: 1. Zbornik, z mnogimi razpravami, ki obravnavajo pereče sodobne probleme, 2. dr. St. Gogala: O pedagoških vrednotah mladinskega gibanja, 3. Leo Pibrovce: II. osnovni razred v luči modernih vzgojno-didaktičnih načel in 4. Univ. prof. dr. Milan Vidmar: Pomen tehnike za sodobno življenje. — Kakor je razvidno iz tega programa, knjige niso namenjene samo učitelstvu, temveč vsem, ki jim je mar za sodobna kulturna vprašanja. Zato vabimo vse naše izobraženstvo, da naroči te knjige na ta način, da se včlani v Slov. Sol. Matico. Letna članarina je Din 40, za dijake pa Din 25. Tajnik.

d Redna glavna skupščina (občni zbor) Tujsko-prometnega društva v Kamniku, bo 21. oktobra t. l. točno ob 19:30 uri v posebni sobi restavracije Ant. Cerarja v Kamniku z dnevnim redom: 1. poročilo predsednika, tajnika in blagajnika, 2. poročilo preglednikov, 3. volitev odbora, 4. volitev preglednikov, 5. slučajnosti. Ako ob določen uri skupščina ne bi bila sklepčna, se vrši pol ure pozneje glavna skupščina z istim dnevnim redom, ki je sklepčna ob vsakem številu došlih članov.

Damski plašči

Moški obleke po meri

Palača Viktorija

„Noblesse“

Ljubljana

Nedelja, 18. oktobra 1931: Luka. Pravoslavni, 5. oktobra: Haritina.

Ponedeljek, 19. oktobra 1931: Peter Alk. Pravoslavni, 6. oktobra: Toma ap.

Nočno službo imajo v nedeljo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohinec na Rimske cesti; v ponedeljek pa lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

Organizacija diplomiranih tehnikov naznana vsem svojim članom v Ljubljani, da je 13. oktobra zvečer začel Esperantski tečaj. Tečaj se vrši vsak torek in četrtek ob 19:30 in se prihodnji dne 20. t. m. še lahko pristopi. Odbor.

Klavirski trio. V ponedeljek 19. oktobra izvajajo gg. Jeraj Karol (gosli), Müller Avgust (čelo) in Svetel Herbert (klavir) na prvem Sloginem glasbenem večeru v novi sezoni Čajkovskega a-mol in Beethovnov es-dur trio. Koncert bo to pot v veliki dvorani Ljubljanskega dvora (Kino-dvor); z njim se odprli nova koncertna dvorana, ki bo stalno služila v ta namen. Vstopnice je dobiti v predprodaji v trafikii Pugelj, palača Pokojninskega zavoda na Miklošičevi cesti, na večer koncerta pri blagajni.

Pozor, zadnje vodstvo po »Ameriki!« Danes popoldne ob 3. uri bo Božidar Jakac zadnjič vodil po svoji zanimivi razstavi »Amerika«, katero si je ogledalo že nad 2000 ljudi. Ne zamudite te prilike!

Ljubljanska oblastna strelska družina vabi članstvo strelskih družin, ki spadajo pod njeno oblast, na celodnevno tekmovalno streljanje, ki ga priredi pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizije danes na vojaškem strelišču v Ljubljani. Vabljeni tudi člani društva »Ostrostrelec« in Slov. lovskega društva, za

Jz drugih banovin

Živeli so na račun nevost in ženinov

Zenitveni posredovalci pred sodiščem

Pred senatom v Subotici se je začela obravnavna proti bivšemu predsedniku ženitvenega društva »Sreča« Stevanu Saviču zaradi sleparij z denarjem, katerega je izvalil od številnih ženitvenih kandidatov. Z njim sede pred sodniki še člani te družbe Zlatko Nazdravicki, Bela Sviner, Geza Ševčič, Jovan Kermen in Rada Sabalić. Pred aretacijo sta pa pobegla na Madjarsko dva člana Aleksander Tostić in Ladislav Gulaša.

Za obravnavo vlada veliko zanimanje, ker je ta družba leta 1926, zbrala okoli 8 in pol milijona dinarjev od članov, izplačala je pa za ženitve samo okoli 7 in pol milijona dinarjev, za upravne stroške in plače ter honorarje so si člani upravne odbora med seboj razdelili skor en milijon dinarjev. Razen tega so obtoženi, da so si brez pravice nakazovali večje in manjše zneske. Predsednik Savič, ki je načelnik železniške direkcije v poklju, je mnogo potoval samo z družbinim denarjem. Savič zatrjuje, da je nedolžen. Da o slepariji ne more biti govora, kar se bo med obravnavo gotovo pokazalo. Obravnava bo trajala teden dni, ker morajo zaslišati okoli 200 prič.

b Sneg. Iz Kruševca poročajo, da je v sredo in četrtek snežilo na Kopaoniku. Snega je zapadlo pol metra. Sneži tudi na planini Zeljini. V okolici Krajeva je tudi snežilo vso noč od srede na četrtek. V moraviškem srezu je snežilo 24 ur neprenehoma po vseh planinskih predelih. Snega je zapadlo mestoma do 20 cm. Sneg je povzročil precej škode povsod, kjer niso še pospravili letine in sadja. Snežilo je tudi v pla-

ninah okoli Skoplja in Bitolja. Iz Zagreba poročajo o snegu, ki je zapadel na Slemenu in katerega je veter zanesel celo v Zagreb.

b 20.000.000 za javne zgradbe na Sušaku. Na Sušaku bodo začeli v kratkem graditi novo banovinsko bolnišnico. Razen tega bodo začeli graditi več javnih zgradb, za katere je določenih nad 20.000.000 Din, s čimer bo znatno pomagano delavskemu in obrtnišnemu stanu v tej težki krizi.

b Usoda treh ribarskih ladij. Iz Šibenika poročajo, da pogrešajo tri ribarske ladje, v katerih je bilo 13 ribičev. Ladje so odpule iz Šepurine proti Ziriju ribarit. Ker je ta dan divjala na morju strašna nevihta, se boje, da so se ladje potopile. Pristaniško poveljstvo v Šibeniku je poslalo motorni čoln iskat izgubljene ladje.

b Zagoneten umor. Iz Gložana pri Novem Sadu poročajo o zagonetnem umoru. Posesnik Pavle Zagorec je našel umorjenega Andrijo Kukučko, hišnega poselnika. Obvestil je orožnike, ki so ugotovili, da je bil Andrija umorjen izven vasi in so ga morilci nato privlekli do njegove hiše. Morilci so mu zadali štiri smrtno rane v vrat in pleča. Umor je povzročil v vasi in okolici veliko razburjenje. Orožniki poizvedujejo za zagonetnim morilecem, ki je izvršil nad Andrijo najbrže krvno maščevanje.

b Obsodba morilca, ki je umoril 14-letnega dečka. Meseca maja je neki šasivar Ajdinović s sekuro umoril 14-letnega Alita Šabanovića. Alit je nekoč v pretepu lahko ranil šasivara. Tedaj se je ta zaklel, da se bo krvavo maščeval in je svojo namero tudi izvršil. Pred dnevi je bil obsojen na doživljensko robijo. Zanimivo je, da je bil šasivar pred balkansko vojno obsojen od turških oblasti na 101 leto robije, ker je zaklal neko dete v zibelki in njeno mater.

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

katere so pripravljene posebne tarče. Slovesna otvoritev streljanja bo ob 9. uri. Med streljanjem igra vojaška godba. Dragocena darila, ki so jih darovale ljubljanske trdnice, se bodo razdelila isti dan zvečer ob 20. uri v restavraciji »Strukelj«, Kolodvorska ul. Ljublj. oblastna strelska družina ima na razpolago za tekmovalne dovoljno število novih, reizkušanih pušk in municije kal. 7.92.

Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola igra v nedeljo 18. t. m. v Narodnem domu (vhod z Bleivisove ceste) Gašparček brez doma, burka v petih dejanjih, začetek točno ob 16. uri.

Koks za kovače in centralne kurjave

iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
franko inlarno nudi
Ljubljanska mestna plinarna.

Praktične večerne tečaje za pripravljanje sirove hrane bomo prirejali po dvakrat na teden na gospodinski šoli v Marijanišču. Vhod pri drugih večnih vratih. En tečaj bo trajal 4 ure, in sicer v torek in v četrtek vsakokrat po 2 uri. Prvi dve uri se bo obravnaval zajutrek in večerja, drugi dve pa opoldanski obed. Vsa-krat bo najprej kratko predavanje, potem pa praktične vaje v pripravljanju jedi za vse udeležence. Vsak teden bo prišlo na vrsto po 10 udeleženk. Tečaja se lahko udeležijo tudi gospodje. Za potrebni material, za prostor, razsvetljavo itd. plača vsak udeleženec za 1 tečaj — (za vse štiri ure) Din 50. Tečaji se bodo začeli prve teden v novembru in sicer ob pol 8. zvečer. Interesenti, ki bi se radi udeležili tečaja, naj se prikažejo na naslov: M. Humeč, Ljubljana, Langusova ul. 21. Vsak udeleženec bo po dopisnici obveščen, kateri teden pride na vrsto. Brez priprave ne more udeležiti tečaja. Kdor se pa prijavi, je dolžan, da se tečaja udeleži določena mu dneva.

Splošno kleparstvo, krite lesenocementnih streh, napeljava strelvodov. M. Jankovič, Rimska cesta št. 19. Za delo se jamči. 1896

Elegantne obleke po meri in solidnih cenah izdeluje modni salon za gospode J. Kurilj, Ljubljana, Novi trg (Turjaški trg) št. 1. 2171

MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 25771 1470

Največja novost za foto-amaterja je novi ortohromatični 23° Sch film najboljšega nemškega fabrikata, ki ga dobiš za 16 Din velikost 6X9 samo v novi specialni Foto-trgovini A. SMUC vogal Wolfve ulice 8 in Marijinega trga. 2181

Prijatelji godbe in razvedrila si z gramofonom in ploščami, ki si jih izposodijo pri »Slager« Ljubljana, Aleksandrova 5, za mal denar pripravijo največje veselje in prijeten odmor. 2158

Za splošno ključavničarstvo se priporoča Ivan Kralj, Gregorčičeva ulica 5. 1801

Iz bolnice. 65-letni užitar Josip Kuhar z Grada, občina Cerklje pri Kranju, je pal po stopnicah in si poškodoval levo stran prsi. — 4-letni sin progovnega delavca Ivan Koželj z Gore, občina Križ pri Litiji, se je sunil z žabljem v desno oko.

Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli so od 10. do 17. t. m.: Cidrich Gabrijela, 57 let, profesorica, Gorupova ul.; Velkavrh Lucija, 82 let, zasebnica, Vidovdanska cesta 9; Pogačnik Slavka, roj. Pesjak, 52 let, vd. so. svet. in hišna poselnica, Ahaceljeva cesta 1; Pešek Franc, 69 let, zvaniknik drž. žel. v p., Šmartinska cesta 21; Mohorko Jožef, 18 let, viničarski sin, Vidovdanska c. 9; Gariboldi Paulina, roj. Schaffer, 86 let, zasebnica, Dalmatinova ul. 2; Ogrin Franc, 36 let, trg. družabnik, Moste; Presel Jožeta roj. Bürger, 77 let, soproga železničarja v p., Frankopanska ulica; Koščak Ana roj. Volek, 55 let, zasebnica, Vidovdanska cesta 9; Keler Josip, dijak, 19 let, Zibertova ul. 7. — V ljubljanskih bolnicah so umrli: Markelj Fani, 5 mesecev, hči delavca, Rožna dolina; Milnar Ana, 5 mesecev, hči

delavke, Litija; Pott Marija roj. Lotrič, 45 let, žena žel. uradnika, Masarykova c.; Rus Pavla, 20 let, hči posestnika iz Horjula; Bolta Nada, 5 mesecev, hči delavca, Obrje pri Mostah; Lovšin Marija, 68 let, zasebnica, Otavice pri Ribnici; Grošelj Josip, 53 let, poduradnik v p. Poljanska cesta 6; Jama Frančiška, 48 let, delavka tob. tov., Dravljice; Jenko Frančiška, 79 let, obh. uboga, Rudnik; Sircelj Jožefa, 47 let, 42 let, žel. uradnica, Jenkova ul.; Hudinek Jožefa, 42 let, služkinja, Hradeckega vas; Mlakar Rafaela, 1 leto, hči cestarja, Lož; Merkuž Fr., 3 mesece, sin invalida, Cesta 2 cesarjev; Gracar Ivan, 35 let, vojni invalid, Sv. Petra c. 11; Bakšič Marjeta, 22 let, služkinja, Škofja Loka, samostan; Pirnat Silon, 67 let, dninar, Kantrže; Ogrin Dušan, 10 dni, sin ključavničarja, Štepanja vas; Skrabar Marija, roj. Gabršek, 29 let, žena posestnika; Mlakar Dragica, 8 mesecev, hči čevljarja, Vič; Požar Ivana, 2 leti, hči posestnika, Lukovica.

■ Na konju jahal skozi restavracijo. Radi nedostojnega vedenja je bil prijavljen policiji neki prevoznik ki je ob 14.30 uri moško prijezdil na konju v Mikličevo restavracijo na Masarykovi cesti in jahal skozi dva lokala, kjer je sedelo več gostov, od katerih so se eni smejali, drugi pa zgražali. Prevoznik je izpovedal, da je nalašč jahal skozi restavracijo, ker so mu njegovi tovariši devali v nič njegovega Miškota. Radi nedostojnega vedenja je bil prijavljen policiji tudi še neki konjski mešetar, ki se je v neki gostilni na Rimski cesti tako daleč izpozabil, da je večkrat udaril s pestjo po glavi tamkajšujo kuharico.

■ Tudi zelje kradejo. V Smartnem ob Savi so ukradli neznani tatovi z neke njive Mariji Ambrozevi okoli 80 glav zelja in nekaj kolerabie v skupni vrednosti 300 Din.

■ Tatvine. Gostilničarju Francu Useniku na Borštnikovem trgu 2, je bilo ukradeno z dvorišča kolo, vredno 700 Din. — Zlatarju Danijelu Zupancu, stanujočemu Cesta na Rožnik št. 52, sta bili ukradeni 2 kokihi in 9 piščancev v skupni vrednosti 180 Din. — Biljeterju Antonu Mugerlu je bila ukradena iz kina Ljubljanski dvor skoraj čisto nova temnozelenca suknja, vredna 2000 Din. — Inženjerju banske uprave Aleksandru Skubicu je bila ukradena s kolesa, ki ga je za trenutek pustil pred gostilno Plankar na Dolenski cesti, aktovka z raznimi episi v skupni vrednosti 600 Din.

■ Pes ga je popadel. Dijaka Zvonka Tanča, stanujočega na Galjevici št. 110, je napadel, ko je šel mimo neke hiše na Galjevici, pes in ga poškodoval na sedalu.

■ Izpopolnitev zobnega ambulatorija v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Okrožni urad prične v ponedeljek 19. okt. t. l. v svojem zobnem ambulatoriju z deli v zlatu (zlate plombe, zlate krone i. dr.). Redne ordinacijske ure za dela v zlatu so do preklica od 18. do 20. Cene posameznih del v zlatu bodo sledeče: a) plomba iz zlata Din 120, b) Loggan oz. Davis krona Din 120, c) zlata krona Din 220, d) Richmond krona Din 300, d) Pri zlatem mostu vsak polni člen Din 240, e) zob na vijak v zlatu Din 200, f) vsaka zlata zapona Din 60. Vse podrobne informacije dobe člani urada in njihovi svoji v zobnem ambulatoriju (Miklošičeva cesta, pritičje levo).

■ Cigani na delu. Po poročilu sreskega načelstva za ljubljansko okolico so ukradli cigani v noči od 13. na 14. t. m. posestniku Francu Bradešku v Veliki Ligojni dva konja in dva komata, posestniku Francu Novaku v Drenovem Griču pa voz zapravljenček in trgovcu Al. Tonlju en zapravljenček. Vse ukradene predmete so našli, dočim so cigani izginili.

■ Prosvetno društvo »Taborec. Ob priliki 25-letnice smrti našega goriškega slavčka S. Gregorčiča bo priredila primorska mladina 21. novembra t. l. veliki dvorani hotela Union svečano akademijo. Prosimo vsa ostala društva, da ta dan po možnosti ne prirejajo drugih prireditvev.

Seja občinskega odbora v Trbovljah

Trbovlje, 17. oktobra.

Včeraj ob 16. uri se je vršila seja občinskega odbora.

Občinski svetovalec g. Ferdo Rož iz Hrastnika je poročal o gradnji novega vodovoda v Hrastniku. Del novega vodovoda, ki bo stal trboveljsko občino okroglo 2 in pol milijona dinarjev, bo namreč napeljan tudi po teritoriju dolske občine. Ker je dvolastništvo vodovoda radi upravljanja in vzdrževanja nemogoče, bo morala dolska občina iztirjevati od tega vodovoda, ki bodo dobavljali vodo iz onih vodovoda, vodarino. Glede vodarine se je razvnela daljša debata, v katero so ključni hrastniški odborniki živahno posegali. Zlasti se je sklenilo, da se zviša vodarina za oni del vodovoda, ki je napeljan po ozemlju dolske občine, na 3 Din, to pa radi tega, ker dolska občina niti k gradnji, niti k vzdrževanju ne bo nič prispevala. Iztirjavanje vodarine je pa stvar dolske občine.

Nato je sledila razprava glede novega tržnega prostora v Hrastniku. Odbornik g. Malovrh je poročal, da se nahaja sedanji tržni prostor daleč od središča naselbin pri steklarni. Neglede na to pa sedanji prostor tudi ne odvarja povsem higienskimi predpisi, zato je nujno potrebno, da se določi in zgradi za Hrastnik nov razmeram odgovarjajoč tržni prostor. Po daljšem posvetovanju je bilo soglasno sklenjeno, da naj bo novi tržni prostor na posestvu Šentjura, s katerim posestnikom naj se sklene pogodba za dobo 10 let.

Predložena je bila prošnja g. Pust Ivana za krajevno pravico. Občinski odbor je soglasnega mnenja, da proti izdaji dovoljenja ni zadržkov, zato se bo njegova prošnja priporočala.

V razpravo sta prišli nato prošnji g. Franca

Rebeka in Franca Kalužana, ki sta prosila, da bi se jima podelila koncesija za izvrševanje dimnikarskega obrta v občini Dol in enem delu občine Trbovlje. Občinski odbor se je uveljavil, da obstoječi dimnikarski okoliš za občino Trbovlje popolnoma odgovarja potrebam prebivalstva in občine, zato je soglasno sklenil, da se obe prošnji zavrne.

Zatem je bila iznešena prošnja g. Slavka Razpotnika, ki si namerava zgraditi v Retju napravo za proizvodnjo in napeljavo elektrike. Občinski odbor je po daljšem razmotrivanju tega vprašanja prišel do zaključka, da se prošnji prošnji ugodi. Predlog, ki ga je stavil g. Berger, je bil sprejet z 12 proti 11 glasovom.

Gospod prof. Ratej Mirko je nato poročal o prošnji posestnice Zupan Marije iz Prapretna, ki je prosila, da bi občina odstopila od plačila stroškov za njenega umobolnega moža, ki se je nahajal 72 dni v občinski izolirnici v Hrastniku. Tozadevni račun znaša 2160 Din; od tega zneska pa je občini že plačala 720 Din, tako da preostane še 1440 Din za plačati. Poročevalec predlaga, da se prošilki, z ozirom na izredno težke gospodarske razmere in ker mora sedaj še vzdrževati moža v Ljubljani, odpusti plačilo še neporavnane zneska. Občinski odbor je predlog g. Rateja soglasno osvojil.

Nato prečita g. Plavšak vabilo ljubljanskega župana g. dr. Puca, ki vabi trboveljsko občino k pristopu v »Zvezo mest in trgov Dravske banovine«, kjer so že skoraj vsa naša mesta in trgi včlanjeni. Z ozirom na eminentni pomen in veliko važnost take zveze, je občinski odbor soglasno sklenil, da tudi trboveljska občina pristopi k tej koristni ustanovi. Odobreni so bili

Velik požar v Slovenskih Goricah

Zgorelo je do tal šest viničarij in en hlev — škoda velika, zavarovalnina neznatna

Maribor, 17. oktobra.

Včeraj zvečer je nastal v Čagonskem vrhu pri Sv. Antonu v Slovenskih Goricah požar pri malem posestniku Čehu. Ogenj se je kmalu razširil tudi na viničarije posestnikov Žižke, Severja, Brumna in Ljubca. Pogorelo je skoraj do tal 7 objektov; 6 hiš in 1 hlev. V hlevu je zgorelo tudi več prašičev, ena krava in ena telica.

nato stroški za skupščinske volitve, kajti treba je bilo honorirati vse moči, ki so delale na volilnih imenikih in zbirale druge važne in nujne podatke, ki jih je oblast zahtevala. Odbor je te stroške, ki niso baš visoki, soglasno naknadno odobril. Gospodu Stanku Petriču, slušatelju rudarske šole v Celju bo dano zagotovilo, da bo sprejet v tukajšnje občinsko zvezo. Rešenih je bilo še več prošenj za sprejem v občinsko zvezo.

Drugod so pogoreli vsi letošnji pridelki. Rešili so le pohištvo. Na pomoč so prišli gasilci od Sv. Lenarta, Sv. Trojice in bližnje okolice, ki pa so se radi pomanjkanja vode in drugih oteževalnih okoliščin morali omejiti v glavnem le na lokaliziranje požara. Škoda je precejšnja, zavarovalnina pa le neznatna. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

Maščevanje in grozen samomor posestnikovega sina

Požarno katastrofo v Gorici pri Celju je povzročil sin posestnika Veternika — Zdaj so našli na pogorišču maščevalčevo zglenelo truplo

Celje, 17. oktobra.

Kakor smo kred 14 dnevi poročali, je 6. t. m. v Gorici pri Celju pogorelo sedem poslopij posestnika Veternika ter Mirniku. Se med gašenjem požara so se širile vesti, da je požar zanetil Veternikov sin, da bi se maščeval nad svojim očetom. Nekateri so tudi vedeli, da je mladi Veternik potem ko je zanetil gospodarsko poslopje, skočil v ogenj in zgorel. Tem vestem pa nihče ni hotel verjeti. Vendar pa je Veternik izginil in ga po požaru nihče več ni videl. Ker je sum le padel nanj, so ga orožniki začeli iskati, pa ga niso mogli najti. Izdana je bila za njim tudi tiralica. Po požaru so za-

čel čistiti vsa pogorišča, v petek 16. t. m. so končno prišli do Veternikovega gospodarskega poslopja, ki je prvo začelo goreti. Najprej so odstranili zglenelo tramovje, končno pa so prišli do velikega kupa napol sežganega sena. Ko so seno prevračali, so delavci z grozo opazili pod senom zglenelo moško truplo. Prihitele je vsa vas. V truplu so spoznali Veternikovega sina, ki ga od požara nihče več ni videl. Truplo so danes zjutraj pokopali. Kako da je mladi fant zgorel, ne bo menda nikoli pojasnjeno, najbolj verjetno pa je, da je on zažgal poslopje in se nato vrغل v plamen.

Strašna prometna nesreča na Dunajski cesti

Ljubljanski mestni avtobus je do smrti povozil 22-letnega delavca Andreja Janežiča — Njegova mlada žena je jedva ušla smrti — 3-mesečno dete brez očeta

Ljubljana, 17. oktobra.

Na Dunajski cesti pri Sv. Krištofu se je popoldne ob 15.40 pripetila strašna nesreča, katere žrtev je postal 22-letni delavec v Remčevih tovarni na Duplici pri Kamniku Andrej Janežič, stanujoč na Gori št. 9 pri Komendi.

Strašen prizor na Dunajski cesti

Janežič se je popoldne napotil z ženo nakupovat v Ljubljano. Oba sta se peljala na kolesih, in sicer do Sv. Krištofa po levi strani. Pri Sv. Krištofu sta zavila na desno stran ceste in vozila tik ob trotoarju za pešce. Ne ve se še, kako se je zgodilo, da ju je pri delavnici Mihečič in drug dohitel mestni avtobus in da je zagrabil za svojo ženo vozečega Janežiča. Avtobus je podrl Janežiča na tla in zdrvel preko njega in njegovega kolesa. Karambol je bil tako silen, da je šofer izgubil oblast nad volanom in je zapeljal na trotoar, kjer se je ustavil. Občinstvu, ki se je takoj zbralo na kraju nesreče, se je nudil grozen prizor. Janežič je ležal v mlaki krvi na tleh v zadnjih vzdihljajih, poleg njega pa popolnoma zmečkano kolo.

Obup žene, ki je komaj ušla smrti.

Pretrsljiv je bil pogled na ubogo Janežičevo ženo, ki je sama komaj ušla nesreči. Koj, ko je opazila, kaj se je zg. bilo, je skočila s kolesa ni planila k svojememu možu. Vzela ga je v naročje in krčevito jokajoč kričala: Mrtev je, mrtev, Jezus Marija!

Janežič je med prevozom v bolnišnico umrl.

Iz Mikličeve delavnice so telefonirali rešilni postaji, ki je takoj poslala rešilni avto. Ker pa je avto takrat brzel preko Dunajske ceste vlak, je morala avto čakati pred rampo. Na kraju nesreče je bila takoj policija, ki je napravila o nesreči zapisnik in spravila obe kolesi. Janežiča so naglo posadili v avto in zdirjali z njim v bolnico. Skupaj z možem se je peljala tudi njegova žena ves čas obupno jokajoč. Avto pa še ni došel do bolnice, ko je Janežič izdihnil.

Poskusno oranje Kmetijske družbe

Zabunica, 16. oktobra.

Tudi pri nas je priredila danes Kmetijska družba poskusno oranje s plugi znamke Sack. Kljub temu, da je lepo vreme zadržalo mnogo marljivih kmetov pri grabljenju stelje v precej oddaljenih gozdovih in spravljanju repe, pese in krompirja, si je vendar ogledalo zelo mnogo kmetovalcev delo posameznih plugov, da vidijo katera vrsta je za naše zemlje najbolj prikladna. Tu smo imeli priliko videti vse vrste plugov poznane tovarne Sack in kako je treba z njimi ravnavati pri delu. Z vsakim plugom so se preorale po 3 ali 4 brazde tja in nazaj, pri čemur nam je uradnik kmetijske družbe tolmačil vsako pogreško, ter podučil in nam pokazal kako jo je treba popraviti. Da so take poskušnje na lice mesta za kmetovalca velike važnosti, je umevno, ker si po ogledu zabeleži znamko pluga, ki mu najbolj ugađa in mu ne dela preglavice pri nakupu ugaibanjem, dalj si bo izbral pravega ali ne. To prireditev Kmetijske družbe je treba res odobravati.

Mila obsodba ubijalca — očeta 9 nepreskrbljenih otrok

Celje, 17. oktobra.

Dobro je še v spominu, kako je v nedeljo 20. septembra t. l. o polnoči čevljar Blakšič v Spodnji Hudinji z nožem ranil nekega Habernika, da je ta na mestu obležal mrtov. Včeraj se je vršila pred senatom trojice celjskega okrožnega sodišča razprava proti Blakšiču. Senat so tvorili v. s. a. g. Levičnik s. o. s. g. Kompara ter s. o. s. g. Detiček. Priznavni tožilec je bil g. dr. Rus, zagovarjal pa je obtoženca g. dr. Rajh. Obtoženec je svoje dejanje odkrito in s kajenjem priznal, v svojo obrambo je navedel le, da se je prestrašil, ko mu je Habernik dal zausnico in da je radi tega potegnil nož in zamahnil z njim proti Haberniku, na pa nikakor ni imel namen, ga poškodovati ali še manj ga usmrtiti. Sodišče je upoštevalo skesano priznanje ter se je oziralo tudi na to, da je obtoženec oče devetero nepreskrbljenih otrok in ga je obsodilo na 15 mesecev robove, izgubo častnih pravic za dobo treh let in na povračilo stroškov. Blakšič je obsodilo sprejel.

Zaljubljen cigan odrezal ciganki lase

Marenberg, 17. oktobra.

Prejšnji teden so privadrali hrvaški cigani na dveh vozech tudi v Dravsko dolino. Pri Breznu so se ustavili, da nakrme svoje konje. Skoro ob istem času pa so prišli v Brezno tudi cigani kotlarji. Cigani so se kmalu spoznali med seboj in se sprijateljili. Ko pa so cigani kotlarji postali le preveč drzni do gostiteljev, posebno pa še do gostiteljice, se je vnel med obema skupinama prepir. Na zadnje pa so še poizkusili, katera skupina je močnejša. Med tepežem pa je neki cigan kotlar porzal mladi ciganki lase, kar je po ciganskih običajih za ženo kakor tudi za dekle največja sramota. Bilo je poklicano tudi orožništvo, ki je napravilo konec prevelikemu ciganskemu prijateljstvu.

Mokronog

Davica. Nekdo je pri nas obolev za davico. Ukrenilo se je vse, da se prepreči širjenje te nevarne bolezni.

Društvo R. K. poziva vse domačine, da po možnosti pripomorejo k uspešnejši zbirki za pomoč pasivnim krajem.

Obrtno nadaljevalna šola. Tukajšnja obrtna zadruga se trudi za zopetno otvoritev tukajšnje obrtno nadaljevalne šole. Zeleti bi bilo, da se uresniči želje in da pride do 40 vajencev zopet do potrebnega pouka.

Tombola. V nedeljo 11. t. m. se je vršila prav dobro obiskana II. tombola tuk. Sokol. društva. Lep dan in dragoceni dobitki so privabili rekordno število kmetovalcev v Sokolski dom. Glavne dobitke so dobili: Škoda (kolo), Vovk (kredence), Renko (plug), in oba Uhana (platno in koštruna). Z manjšimi dobitki je bilo obdarovanih do 100 udeležencev. Društvo je imelo z nakupom dragih dobitkov veliko izdatkov zato pričakuje od vseh prijateljev, da nemudoma pošljejo malenkostne zneske za poslano jim tablice.

Hrastnik

Danes popoldne ob 3. uri bo pel v Narodnem domu mladinski zbor, sestojeci iz 100 malih rudarskih pevcev-zborarjev, pod vodstvom učitelja g. Suligoja. Vstopnina je nizka, obisk se priporoča. — Eno uro prej se vrši brezplačen koncert za otroke hrastniških šol.

Maribor

m Odpoklie dr. Jančiča v Beograd. Tukajšnji prvi državni pravdnik g. dr. Jančič je zopet vpoklican k pravosodnemu ministrstvu v Beograd, da nadaljuje nadziranje organizacije državnih pravdnikov v naši državi po novem tozadevnem zakonu. Na svoje novo začasno mesto bo odpotoval jutri.

m Dr. Amalija Šimec, dosedanja upravnica šole za narodno zdravje v Zagrebu je dodeljena za službovanje k tukajšnjemu zdravstvenemu domu. Službo bo nastopila te dni.

m Otvoritev nove šole. Danes bo v Rušah slovesna otvoritev novega modernega šolskega oasloja.

m Napredovanje. Za profesorja na tukajšnji realni gimnaziji je imenovan dosednji suplent g. Arzen Rauš, v višjo položajno skupino pa je napredoval g. Karel Pribil, profesor na ženskem učiteljskem. Cestitamo!

m Omladina Narodne obrane poziva vse članstvo, da se udeležijo maše zadušnice za Vladimirja Gortana danes, v nedeljo, dne 18. t. m. ob 11. uri v stolni cerkvi.

m Poziv. Društvo rezervnih častnikov in bojnikov pozivlje svoje člane, da se danes ob 10. dopoldne udeležijo zaprisege vojaških novincev v vojašnici kralja Petra.

m Občni zbor Glasbene Matice. Jutri bo ob 18.30 uri v društvenih prostorih občni zbor tukajšnje Glasbene Matice.

m Hišni posestnikom. Danes ob 9.30 bo v bivši kavarni »Park« poučno predavanje o vodovodnih napravah in preprečenju poškodb na njih. Vsi hišni posestniki se vabijo, da se v lastnem interesu udeležijo tega predavanja.

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bosta imeli od danes opoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarni Sirak »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti in Savost »Pri sv. Magdaleni« na Trgu kralja Petra.

m Kaj bo ta teden v gledališču? Zgodovinska Založba »Mayerling«, ki obravnava na zelo zanimiv način smrt bivšega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa, se bo ponovila v torek 20. t. m. za ab. C. Leharjeva uspešna dramska opereta »Zemlja smehljajac«, ki so jo Mariborčani sprejeli s tolikim odobravanjem, se bo pela v sredo 21. t. m. za ab. A. — V četrtek 22. t. m. pa se bo uprizorila klasična komedija »Volpone«, ki slika na grotesken način gnile razmere v Benetkah za časa renesanse. Ab. B. — Previdno bo še ob koncu tega tedna premiera Sheriffove vojne drame »Konec poti«, ki obeta postati ena izmed najbolj zanimivih dramskih premijer letošnje sezone. Za to predstavbo je posodilo Narodno gledališče v Ljubljani kompletno kuliserijo in garderobo.

m Izlet. Društvo zasebnih in avtonomnih namencev bo priredilo danes popoldne s prvim popoldanskim vlakom družabni izlet na Falo, kjer si bo ogledalo tamkajšnje elektrarno, nato pa bo še pešizlet k Devici Mariji v Pušavi. Vrnitev z zadnjim večernim vlakom.

m Današnje sportne prireditve. Danes ob 9.30 bo na Železničarjevem igrišču prvenstvena nogometna tekma med SK Svoboda I. in SK Železničarjem, rezervi. Ob 12. uri bo na Trgu Svobode start k lovu na lisico Motokluba. Ob 13.30 bo na Mariborovem igrišču prvenstvena nogometna tekma med SK Svoboda, mladino in ISSK Mariborom, mladino, ob 15.30 pa prvenstvena tekma SK Atletika (Celje) in SK Železničarja. Sodil bo g. Dolinar iz Ljubljane.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst.

m Pred nakupom ruma, slivovke, brinjevca, droženke, brandyja (konjaka), likerjev, špirita itd. obrnite se na tovarno Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ul. 9, tel. 25-80.

m Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 49, tel. 23-58. Lastnik in vodja dr. Černi Mirko. Najmodernejše urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, žarnica »Hala«, entercleaner.

m Kinematografi. Grajski kino: vefilm »M«, kino Union: vefilm »Ingali«.

m S sejma za prašice. Na sejmu za prašice v petek je bilo 340 živali, prodanih pa 154. Stali so: mladi 5 do 6 tednov stari prašiči 40 do 75 Din, 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din, 3 do 4 mesece stari 150 do 250 Din, 5 do 7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari 450 do 50 Din, 1 leto stari pa 580 do 900 Din. Meso se je prodajalo: živa teža kg 7 do 8 Din, mrtva teža 9 do 11 Din.

m Ceneno meso. Jutri v ponedeljek, dne 19. t. m. se bo prodalo od 7. naprej na stojnici za oporečeno meso pri mestni klavnici 250 kg telečjega mesa po Din 8, in sicer na osebo 1 do 2 kg.

m Sobotni trg. Na včerajšnji dobro založeni trg so pripeljali slaninarji 95 zaklanih prašičev, 1 govedo in 1 tele, kmetje pa 34 voz krompirja, zeljnih glav in čebule, 13 voz sadja, 4 voze suhe robe in krog 1200 glav perutnine. Cene mesa in perutnine se niso spremenile, sadje in zelenjadno so pa padle. Krompir se je prodajal po 1 do 1.50 Din, čebula 2.50 do 5 Din; jaja 1 do 1.25 Din eno; evetača 1 do 3 Din ena, paradižniki 2 do 4 Din kg; jabolka, hruške in grozdje 3 do 5 Din kg, kostanj 2.50 do 3 Din liter. Cvetlice so se prodajale po 1 do 5 Din, z lonci 8 do 50 Din; pleteni jerbasi in košare 14 do 20 Din. Kupčija je bila srednja.

m S trga za seno in slamo. Na včerajšnjem trgu je bilo 3 voze sena, 2 otave, 1 voz slame in več vreč koruznega lubja. Prodajalo se je seno po 80 do 95 Din, otava po 75 do 80 Din, slama pa po 70 Din 10 kilogramov. Koruzno lubje je stalo vreča 15 do 20 Din.

m Dve nesreči. Včeraj je v tukajšnji kurilnici državnih železnice padel 20-letni kotlar Franc Kugler tako nesrečno, da se je nevarno ranil na desni roki. — Iz zidarskega odra neke nove hiše je pa padel istotako včeraj 53-letni zidar Ivan Lorbec in si zlomil desno roko. Oba je reševalni oddelček prepeljal v bolnico.

m Tatvine. Lesnemu trgovcu Otmarju Birgmayrju je bilo v petek z dvorišča na Aleksandrovi cesti št. 7 ukradeno 2000 Din vredno kolo znamke »Styria«, št. 667. — Modistiinji Ani Matkovi je nekoč v petek iz stanovanja v Strossmayerjevi ulici skozi okno ukradel 850 dinarjev vreden ženski zimski plašč. — Mlekarici Antoniji Forštneričevi iz Košakov je ne-

znanec v petek zjutraj ukradel z vozička, katerega je za trenutek pustila na oglu Prešernove in Maistrove ulice, dva štiriliterka vrča mleka v skupni vrednosti 125 Din.

m Pes oklal lajnarija. Pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah je v četrtek oklal po nogi nek pes 56-letnega muzikanta Franca Dominka. Povzročil mu je tako nevarne rane, da je moral v tukajšnjo bolnišnico.

m Nesreča delavca. V Hočah se je v petek prevrnil voz grozdja na delavca Martina Rečnika in mu zmečkal desno nogo pod kolenom. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

m Aretacije. V petek so bili aretirani: Erih J. radi suma tatvine, Jožefa R. radi vlačuganja in Ivan G. radi nedostojnega vedenja.

100 delavcev bo odpuščenih

Kakor doznavamo, namerava tukajšnja tovarna »Kovinar« zaradi pomanjkanja naročil v kratkem odpustiti okrog 100 delavcev.

Sleparije avstrijskih potnikov

Kljub odredbi oblasti, da tuji potniki ne smejo prodajati blaga zasebnikom, je Maribor neprestano preplavljen z avstrijskimi agencijami, ki na vse mogoče načine love zasebne stranke. Vsaki kupčiji sledi potem navadno bridko razočaranje, bodisi da blago ni toliko vredno ali pa da se računa po višji ceni. Tipičen primer take sleparije se je zgodil te dni. K nekemu zasebnemu uradniku je prišel nek dunajski potnik in mu ponudil v nakup 6 srajc in 6 gat po 70, odnosno 40 Din. Uradnik je naročeno res prejel, toda račun je bil izstavljen v avstrijskih šilingih, ne pa v dinarjih, kakor je bilo dogovorjeno. Na ta način je blago za polovico dražje kakor najnižje luksuzno v naših trgovinah. Razen tega je potnik pripisal še drugo blago, katero sploh ni bilo naročeno. Mislimo, da bodo ljudje bolj previdni in bodo take tuje vsiljivce pometali skozi vrata.

Grozna smrt otroka

Maribor, 17. oktobra.

V petek so pastirji v Jarenini pekli na paši kostanj. Pri ognju je bil tudi 3-letni viničarjev sinček Franček Ferk, kateremu se je po neopredvidnosti vnela obleka. Otrok si sam ni vedel pomagati, bežal je proti domu, kar je plamen še razvnelo. Naposled je obležal na tleh opečen po vsem telesu. Otroka so sicer takoj prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, a je kmalu na to umrl.

Plui

p Tedenska služba požarne brambe in rešilne postaje od 18. do 25. t. m. Požarna občina: druga desetina prvega voda, četovodja Ernst Dašch in deseti Vinčenc Zajšek. Rešilni oddelki: šofer Ivan Omulec, od moštva Miha Zamuda, Pavel Mahač in Jožef Kmetec. Službo pripravljeno imajo četovodja Franc Breznik, deseti Vinčenc Zajšek in 5 moš.

p Težka telesna poškodba. Dne 15. t. m. je bil prepeljan v bolnišnico Janez Marinič, 67 let star prevzittkar iz Jančevskega vrha radi težkih poškodb po celem telesu; posebno na glavi ima globoke rane. Prizadejal mu jih je njegov zet Pukiš s kolom. Marinič je namreč zahteval sodnijsko mu priznani prevzittkar, kojega mu Pukiš ni hotel dati. Namesto prevzittka pa je dobil batine. Proti zetu je uvedena kazenska preiskava.

Celje

* Koncert orkestra Kraljeve garde bo za Celje umetniški dogodek prve vrste. Naj nihče ne zamudi te redke prilike, kajti takih muzikalnih del je redko slišati v našem mestu, še manj pa tako odličnega orkestra, ki bo ta dela izvajal.

* Betonski hodnik bo začela mestna občina te dni graditi v Vodnjakovi ulici od hiše ekspoziture OUZD do vogelnice hiše na Kralja Petra cesti. Hodnik do OUZD je bil nujno potreben, kajti ob najmanjšem dežju morajo številni bolniki okroglega urada, po blatu hoditi, da pridejo do ekspoziture.

* Zalni dan za vojne žrtve. Krajevni odbor Udruga vojnih invalidov v Celju je iz cerkvenih razlogov preložil svoj žalni dan za tovariše, padle v svetovni vojni, na torek 20. oktobra. Vsi člani udruženja naj se tega žalnega dne udeležijo.

* Boj z vilami. 31-letnega posestnikovega sina Vodeba Antona iz Črnclice pri Sv. Juriju ob južni železnici je neki fant v prepri napadel z vilami in ga z ročajem poškodoval na glavi, poleg tega pa se vgriznil v levi palec. Vodeb se zdravi v javni bolnišnici.

* Poroka. V soboto 17. t. m. dopoldne sta se v celjski župni cerkvi poročila gdč. Olga Božičeva, hčerka odvetnika g. dr. Antona Božiča v Celju ter letalski poročnik g. Franc Jereb, sin notarja in župana v Konjicah g. Karla Jereba. Obilo sreče!

* Smrtina kosa. V petek 16. t. m. je v svojem stanovanju v Gosposki ulici 13 umrla ga. Neža Bandek iz stare celjske rodbine Bandek. Zadel je kap. Dosegla je starost 70 let. — V soboto 17. t. m. je v Liscah 3 umrla ga. Lavra Klobučar, roj. Atzler v 63. letu starosti. Pokojnica je bila mati dentista g. Richarda Klobučarja v Celju ter tašča g. Paldascha. Pokojnica blag spomin, žalujotim naše iskreno sožalje!

* Prvenstvena tekma preloženca. Za danes popoldne na Glaziji napovedana prvenstvena nogometna tekma med SK Olimpom iz Gaberja ter SK Celjem je preložena na prihodnjo nedeljo 25. t. m. Kluba se nista mogla zediniti radi sodnika.

* Nagradno streljanje Celjske savezne strelske družine bo v nedeljo 25. oktobra ob 9. dopoldne na vojaškem strelišču v Pečovniku.

* Neznani voznik povozil dečka. V petek zvečer je bila rešilna postaja pozvana v Spodnjo Hudinjo, kjer so na cesti našli nezvestnega 10-letnega Otona Faktorja, sina sluga v Majdičevem mlinu v Spodnji Hudinji. Deček je imel na glavi in na telesu več nevarnih ran. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v javno bolnico, kjer se še ni zavedel. Ne ve se, ali je fant povozil avto ali kak voz, ker ni bil nihče priča nezgodi. Šofer ali voznik pa se za nesrečo očitno ni zmenil.

Dva strahovalca Pohorja in Mislinjske doline

Aretirali so nevarna vlomilca brata Franca in Jožefa Pečovnika

Marenberg, 17. oktobra.

Ze dalje časa so povsod po Dravski dolini, Pohorju in Mislinjski dolini zasledovali znana tatova in vlomilca brata Franca in Jožefa Pečovnika, ki sta imela na vesti več vlovov in tatvin.

Vlomi in tatvine teh dveh tičkov datirajo že iz poletja ter so bili izredno drzni in z vso skrbnostjo pripravljeni, tako da so se le redko kdaj ponesrečili. Največjo delavnost pa sta vlomilca pokazala v juliju in avgustu t. l. Takrat ni minil teden, da bi ta nevarna svedrovca ne poizkusila svoje vlomilske sreče, pa bodisi na Pohorju ali pa v Mislinjski dolini. Roki pravice sta se znala vedno spretno umikati, posebno radi tega, ker sta romala po Pohorju in po vsej dolini do Šostanja. Pa tudi v okolici Slovenjgradca sta poizkusila svojo srečo.

Vlom je sledil vlom, eden predrznejši od drugega. Najprvo so se neznani tatovi in vlomilci pojavili na Pohorju, vendar pa so tukaj bile izvedene le manjše tatvine. Kmalu nato pa je bilo vlomljeno v Starem trgu pri Slovenjgradcu, nato sta bili v Golavabuki izvršeni dve tatvini in vlom, kmalu nato pa pri posestniku Ravnjaku v Legnem in v Podgorju pri

Slovenjgradu. Nato so vlomi in tatvine v okolici Slovenjgradca ponehali, nadaljevali pa so se v Saleški dolini. Tako je bilo vlomljeno v restavracijo g. Raka v Velenjem in v gostilno pri kolodvoru v Pesjem. Po teh vlovih in tatvinah se je oblasti posrečilo prijeti Pečovnika Franca, ki je pristojen v Sv. Janž na Vinjski gori. Dobili so ga v Celju. Dejanje je priznal in obenem izdal tudi skrivca svojega brata Jožefa, ki pa je kradel potem na lastno pest dalje, obenem pa se je spretno umikal roki pravice.

Pred približno dvema mesecema pa so v teh krajih vlomi prenehali. Pečovnik Jožef, kateremu so postala tla prevročna, jo je mahnil drugam poizkušat svojo vlomilsko srečo. Toda sreča je včasih opoteča, ta pregovor je občutil na lastni koži tudi Jožef Pečovnik, ki se je končno le vjel v past. Pred nekaj dnevi so ga kot sumljivega prijeli v Domžalah. Ko so mu prereševali obisti, so šele spoznali kakega tička so ujeli. V kratkem času so orožniki vtačili kar dve nevarni vlomilski tolpi pod zamrežena okna, ki sta strašili po naših krajih. Sedaj upamo, da bo mir!

Zagorsko pismo

Zavedajoč se velike važnosti dobrega kmetijskega naraščaja bo Zagorje ustanovilo tudi letos Kmetijsko nadaljevalno šolo, kjer se bo pričelo s poukom, kakor je razvidno iz objave na občinski uradni deski, 4. novembra. Poučevalo se bo ob središčih in nedeljah ter bodo sodelovali poleg domačega učiteljstva tudi drugi kmetijski strokovnjaki. Ker polaga Kmetijsko nadaljevalna šola prve temelje uspešnemu razvoju kmetijstva, se udeležba na tej šoli kmetiskim sinovom toplo priporoča. Sprejemajo se gojenci že od 16 let, ki dobe tozadevna polajnila bodisi v šoli, občini ali Kmetijski podružnici v Zagorju.

Kakor po drugih krajih, tako so znižali tudi pri nas mesarji mesne cene ter prodajajo sedaj goveje meso po 10 in 12 Din kg. Zaradi uspešnejše konkurence ga prinašajo celo dnevno na dom, kar je tukaj novost — in to prav lepo meso po 10 Din, s čimer je mnogim ustreženo. Pač pa se čuje iz občinstva mnogo pritožb glede drugega mošta, ki se prodaja po 8 in 10 dinarjev liter, ko je vendar jasno, da je letos mošta dovolj in se ga dobi pri vinogradnikih po nizki ceni.

V četrtek so prišli tudi k nam poznani artisti iz Ježice, ki kažejo svoje vratolomne umetnosti tam pred cerkvijo pred številno senzacij in novosti željno množico. Tri dni ostanejo pri nas, tako da si bo lahko vsak ogledal njihove izredne zmognosti na vrvi in to zastoj! In zra-vnenj svira še rudniška godba, ki bo pripomogla, da se bo naše Zagorje začasno zdrnilo iz svojega mrtvila.

Krasni jesenski dnevi so kmetom zelo po godu. V suhem spravljajo zadnje poljske pridelke in sejejo ozimino. Četudi je padala letošnje poletje nekajkrat toča, vendar ni napravila pomembne škode ter je letina še razmeroma dobra. Krompirja je dovolj in ga prodajajo stot po 75 Din.

Mnogo zanimanja je zbudil med tukajšnjimi rudarji dopis, ki je izšel pred nekaj dnevi v »Jugoslovanu« o ustanovitvi »Varnostnega urada za rudarje. Nedvomno si želi vsak rudar slično zaščito, ki je za njega življenjske važnosti ter bo gotovo vsak pripravljen sodelovati na tem, da se v dopisu dani predlog tudi uresniči.

Z velikimi koraki se bliža zima in z njo žetnitarstvo razpoloženje. Sezono sta otvorila Mirko Koprivc, posestnik in gostilničar v Zagorju in Julka Juvan, ki ju je poročil v četrtek v tukajšnji župni cerkvi duhovni svetnik g. Šitar. Bilo srečno! H. P.

Marenberg

Poroka. V Ljubljani sta se poročila tukajšnji predstojnik sodišča g. Čerček Janko in gos-podična Zora Lokarjeva- učiteljica v Mostah pri Ljubljani. Mlademu sokolskemu paru želimo tudi mi obilo sreče in božjega blagoslova!

Škocijan

Odhod vrle Sokolice. Po šestih letih nas je te dni zapustila učiteljica na tukajšnji osnovni šoli gdč. Ruža Petelinova in odšla na novo službeno mesto v Žužemberk. Sokolsko društvo je z njo izgubilo najglednejšo članico in svojo načelnico. Gdč. Petelinova je bila prvoborilka pri ustanovitvi škocijskega Sokola in je bila načelnica in vaditeljica vse do svojega odhoda. Bila je Sokolica v pravem pomenu besede; delovala je pri društvu z vso požrtvovalno marljivostjo in vztrajnostjo ter mnogo pripomogla do sedanjega zadovoljivega uspeha in razvoja našega Sokola. Izvrsno delavko in družabnico bodo vsi zelo pogrešali, predvsem pa Sokol. Želimo ji na njenem novem službenem delokrogu kar največ uspeha in obilo zadovoljstva! Zdravo!

Cene mesa. V našem kraju se meso prodaja po sledečih cenah: volovsko meso prvovrstno 10 Din za kg, drugovrstno 8 Din za kg, svinjina prvovrstno 14 Din, drugovrstno 12 Din, telatina po 12 Din in 10 Din.

Prodaja jabolk. V zadnjem času se vedno bolj pogostoma oglašajo kupci za obraba jabolka in cena je sorazmerno z drugimi pridelki še zadovoljiva. Za kg prvovrstnih jabolk se suče cena od 1.50 do 1.75 Din. Trgovci, ki so se že bali, da ne bodo mogli nakupljenih jabolk spraviti v denar, so sedaj potolaženi in so s prodajo zadovoljni.

Potreba vodovoda. V Škocijanu ima skoro vsak hišni posestnik svoj vodnjak, vendar pa niti enega ni, o katerem bi lahko rekli, da je voda pitna. Sta pač v bližini Škocijana dva studenca z izvrstno vodo, toda snažna voda se dobi le po noči, dočim je čez dan po navadi onesnažena in kalna. Čas bi že bil, da se tozadevno nekaj ukrene, kajti nesnažna voda je vzrok marsikateri bolezni. Torej na delo!

Poljčane

Izpraznjeno učiteljsko mesto. V Studenicih tik Poljčan je prosto eno učiteljsko mesto, ker je bivša tamošnja učiteljica gdč. Miroslava Verčkovnik, ki se je omožila, bila te dni razrešena, ker je podala ostavko na državno službo.

Bučka

Igra. Preteklo nedeljo je priredilo Prostovoljno gasilno društvo v društveni dvorani z uspehom igrokaz »Najboljši je gasilec«. Obisk je bil dober. Ker se pri nas vršijo slične prireditve zelo poredkoma, bi bilo želeli, da se naša kmetijska dekleta in fantje potrudijo in nam v kratkem predstavijo zopet primeren komad, da se tako razmaje naše družabno življenje.

Trgatev. Trgatev se je že po vseh goricah nehala in ljudje so zadovoljni z letošnjim moštom, ki je zelo sladak in močan, in bo vendar nekoliko ublažil denarno krizo.

Razširjajte »Jugoslovanac«. Kdor še ni naročen na ta najcenejši dnevnik Dravske banovine, ki prinaša uradne razglase vseh uradov in tudi najnoveše novice iz naše okolice, naj to nemudoma stori. Naročnina stane mesečno le 20 Din. Prepričali se boste takoj, da je v njem vse, kar ste želeli.

Litijska

Iz delovanja Foto-kluba. Litijski Foto-klub, eden prvih v naši banovini, se prav lepo razvija. Članstvo narašča, odbor pripravlja tem-nico, ki bo na uporabo vsem članom. V temnici bodo na razpolago vsi moderni fotografski pripomočki. Litijski fotoklubarji bodo priredili v nedeljo skupni prijateljski izlet. Z opoldanskim vlakom pohite do Kresnic, od tam povratek peš mimo Poganika, Sv. Jurija, Bedena čez Litarje-vec v Zavrtnik k Franceljnu Pogačniku. Tam bo prijateljski sestanek. K udeležbi so vabljeni vsi člani (fotokamere s seboj) in prijatelji kluba. — Novinci bodo dobili vse potrebni pouk od članov Foto-kluba na razpolago. Prijave sprejema predsednik učitelj Zupančič Jože.

Radio

Ljubljana, nedelja, 18. oktobra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 P. dr. Guido Rant; Versko predavanje. 10.30 Prof. Pengov; Še o drugih plemenitih kočuharjih. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Dnevne vesti, plošče. 15.15 Dekliška ura: Vnanja stran (gdč. Lebarjeva). 15.45 Operetne arije pojeta s spremljevanjem salonskega kvinteta gdč. Zupanova in g. Jelačin. 20.00 Slovenske združice poje kvarte »Glasbene Matice«. 20.45 Salonski kvintet. 21.45 Čas in poročila. 22.00 Jonny-jazz. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 19. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Pengov; Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa. (Usta in žleze-slinavke). 19.00 Dr. Vlačav Burian; Češčina. 19.30 Higijenska ura. 20.00 Večer salonskega kvinteta. 22.00 Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, ponedeljek, 19. oktobra. 12.05 Radio orkester. 13.30 O filmu. 16.00 Plošče. 17.00 Duda. 17.30 Plošče. 18.00 Lahka glasba. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Radio orkester. 21.30 Novice. 21.50 Mozartov koncert. 22.30 Plošče.

Zagreb, ponedeljek, 19. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos iz Rima. 19.15 Kulturne in društvene vesti. 19.30 Književna ura. 19.45 Francoščina. 20.00 Ljubljana. 22.00 Poročila in vreme. 22.15 Sprehod po Evropi.

Praga, ponedeljek, 19. oktobra. 14.10 Plošče. 15.00 Bratislava. 17.30 Mladinska ura. 17.55 Plošče. 19.05 Brno. 20.20 Večerni koncerta. 21.00 Kvartet. 21.30 Pianinski koncert.

Ljubljana, torek, 20. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroški kotiček: Belokranjske pripovedke (Lojze Zupanc). 18.15 Salonski kvintet. 19.15 Dr. Ivan Grafenauer; Nemščina. 19.45 Dr. Fr. Veber; Etika in sociologija evangelijev. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, torek, 20. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.30 Kino. 16.00 Plošče. 17.00 Flavta. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Sportno igrišče. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice in sport. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, torek, 20. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Koncertni večer. 21.40 Opera glasba oz. orkester. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Praga, torek, 20. oktobra. 12.35 Brno. 14.10 Plošče. 15.00 Bratislava. 17.35 Mladinska ura. 17.55 Plošče. 19.20 Vojaške pesmi. 20.00 Večerni koncert. 22.10 Lahka glasba.

Gospodarski svet

Vidovdanska ustava iz leta 1921 je privedla v naši državi ustanovitve v Državnega gospodarskega sveta, od katerega pa ni nikdar prišlo. Tudi naša nova ustava določa ustanovitve Gospodarskega sveta. Verjetno je, da se bo to vprašanje radi velike nujnosti, ki jo zahteva današnje gospodarsko stanje, rešilo že v doglednem času.

V prvi polovici tekočega tedna smo čitali željo predsednika nemške republike Hindenburga po ustanovitvi Gospodarskega sveta, ki naj skupno z vlado pod samim predsedstvom najvišjega zastopnika države rešuje važna gospodarska vprašanja, ki živo tangirajo vse javno življenje nemške republike.

Tudi v Franciji se je zamisel Gospodarskega sveta pojavila že takoj po končani vojni. Če ravno ta ustanova v Franciji ne posega direktno v gospodarsko življenje države, ima vendar vplivno posvetovalno besedo pri reševanju gospodarskih prашanj.

V »Trgovinskem Glasniku« načenja to važno vprašanje dr. B. M., ki uvodoma razvija funkcije in naloge Gospodarskega sveta. Zaključuje pa svoj zanimiv članek s poskusom sestave Gospodarskega sveta. Glavne misli avtorja prinašamo v izveščku.

Posamezni resorji ministrstev se bavijo v administrativno gospodarskem smislu, z zasebnogospodarskimi problemi. Tako n. pr. Trgovinsko ministrstvo skrbi za zaščito interesov trgovcev, industrije in obrtnikov. Poljedelsko ministrstvo varuje interes kmetov. Ministrstvo socialne politike se zavzema za korist delavstva itd. Vendar med vsemi temi zainteresiranimi ministrstvi, ki skrbijo za gospodarsko in socialno življenje države, manjka neki umesni člen za potrebno koordinacijo. Vsako ministrstvo sloni na subjektivnem stališču, kadar rešava probleme in brani interese, za katere je kompetentno.

Ta pomanjkljivost se ne opaža samo v vladni aktivnosti, ampak sploh v parlamentarnem življenju, čeravno v drugačni obliki. V parlamentu se nahajajo zastopniki trgovine, industrije, poljedelstva; zastopniki strok in družabnih kategorij naroda. Ne sme se pozabiti, da ti zastopniki ne prihajajo v parlament v svojstvu strokovnjakov ene volilne enice, pač pa so z ustavnega gledišča predstavniki volilnega okrožja, odnosno predstavnik naroda.

V korporativnem, kakor tudi parlamentarnem sistemu se dogaja, da katerakoli strokovna skupina, ali družabna kategorija naroda dobi v parlamentu premoč in je glasovanje v njihovo korist, ne oziroma se na to, ali ne škoduje posledice interesom splošnosti. Ravno tako se lahko dogodi, da se ustavnim potom favorizira v danem trenutku zasebni kolektivni interes v škodo ostalih. Danes mogoče interes industrija, jutri trgovcev, nato poljedelcev, delavcev ali delodajalcev. Tako bi se vrteli v menjačnici se zadovoljivah razni interesi, ampak skoro nikdar ali pa samo slučajno bi se ustavili pred sintezo množičnih interesov naroda, t. j. pred zaščito splošnih interesov.

Pomanjkanje koordinacije je občutljivo, vpostavi bi jo moral edino Gospodarski svet. V tem tiči tehnični cilj te institucije. Po svojem značaju bi morala ta institucija, kakor rečeno, vpostaviti skladnost interesov posameznih skupin. Mirno lahko trdimo, da bodo osebnosti, ki bodo sestavljale Gospodarski svet, mnogo bolj razumevale čut solidarnosti v slučajih, kadar se bo razpravljalo o žrtvah, ki jih morajo doprinesati interesi raznih skupin za dosego splošnega interesa.

Gospodarski svet, ki bi bil tako zamišljen, ne bi predstavljal samo čisto administrativni ali tehnični svet, pač pa bi bil izraz mišljenja vseh onih, katerih beseda mora priti do veljave in ki so neposredno zainteresirani v enaki meri pri vseh gospodarskih problemih sedanosti in o katerih mora vlada odločevati.

Mnogo večje težoke pa se pojavljajo pri sestavljanju in oblasti, ki naj jo vrši Gospodarski svet. Sestava Gospodarskega sveta ne bo mogla nikdar na vse strani zadovoljiti in to iz razloga, da vsi narodni interesi niso organizirani in grupirani. Iz teh razlogov se je Francija odločila za sistem, ki spada v domeno Mednarodne organizacije dela. Ta sistem obstoji v tem, da razne kategorije, ki so zastopane, pošljejo v zastopstvo najizrazitejše organizacije. Tako n. pr. kadar se deluje na reševanju kmetijskih, trgovskih, industrijskih, delavskih, intelektualnih delavskih in drugih vprašanj, se izbere iz vsake skupine organizacija, ki po svoji meri in ugledu najizrazitejše predstavlja to skupino. Ta organizacija pošilja svoje delegate v Gospodarski svet.

Velika pomanjkljivost tega sistema tiči v tem, da Gospodarski svet ni razdeljen v sekcije in ne inkorporira v svoj delokrog tudi druge gospodarske organizacije in Gospodarske zbornice. Sodeč po dispoziciji čl. 24 nove ustave, se bo organizacija našega Gospodarskega sveta nagibala v večji meri k francoskemu sistemu.

Tudi »Jugoslovanski Lloyd« je vprašanje osnutka Gospodarskega sveta posvetil daljši uvodnik, ki se naslanja na izjavo našega ministrskega predsednika Petra Živkovića, po kateri bi Gospodarski svet sestavljal skupino strokovnjakov (torej ne zastopnikov gospodarstva) in to kot sestavni organ ministrskega sveta. V tem

tiči tudi diferenciacija pojmov. Gospodarske organizacije so stale na stališču, da bodi Gospodarski svet samostojna organizacija, ki naj stoji parlamentu ob strani. To se pravi nekaj gospodarski parlament poleg političnega. Poluradne gospodarske organizacije (zbornice) pa so drugačnega mnenja in mislijo, da je Gospodarski svet kot autonomna organizacija nepotreben, ker ga lahko nadomeščajo začasni zbori zastopnikov zbornic kot posvetovalni organi.

Obstoji že nekaj osnutek iz leta 1926, po katerem bi imel Gospodarski svet 125 članov in bi bil takole sestavljen: 32 zastopnikov poljedelstva, 16 zastopnikov industrije, 16 obrti, 16 trgovine, 12 denarništa in borz, 5 zastopnikov zbornic, 5 inženjerstva, 7 delavstva, 25 zastopnikov bi imenovala vlada, 16 članov pa bi se rekrutiralo iz vrst teoretikov in praktikov, ki se bavijo z gospodarskimi, finančnimi in socialnimi vprašanji. Svet bi se sestavljal iz plenuma, glavnega odbora in 10 strokovnih odborov iz posameznih gospodarskih panog.

»Jugoslovanski Lloyd« zaključuje: najvažnejša naloga Gospodarskega sveta kot posvetovalnega organa v gospodarskih in socialnih vprašanjih, mora biti vpostavljen enotnega gospodarskega načrta in enotne gospodarske politike v naši državi. Glavna naloga te institucije ne bo gospodarska zakonodaja, pač pa reševanje aktualnih vprašanj v zvezi z obstojčo gospodarsko krizo.

Naprej z grozdno akcijo!

Z letošnjo grozdno akcijo smo lahko zadovoljni. Mnogo grozdja, kakor še nikoli, smo pobrali in ga še zobjemo, ker je poceni. Hvaležni smo našemu časopisju in vsem tistim tihim podeželskim narodnim delavcem, ki so stvar na učinkovit način podprli z dobro besedo in nesebičnim dejanjem. Vinogradniki sami pa so se mogli prepričati, da je ta način samopomoči ne le mogoč, marveč tudi izredno uspešen v tej silni stiski našega izmučenega vinarstva.

Akcijo je treba seve izpopolniti in vztrajno nadaljevati. Tudi še v tem poznem jesenskem času ključem vsem tistim gospodarjem, ki še niso vsega grozdja pospravili: Na trg z njim! Za zobjanje nam prav pride vse zdravo grozdje, tudi izrazito »vinsko grozdje« od zlahtnega trsa. Iz »podbira« pa si lahko napraviš izborni, zdravo pijačo zase ali za morebitno poznejšo prodajo (izsluzenje, pospeševanje kipeanja itd.). Ko ti grozi slana, spravi še grozdja, kolikor le moreš, na varno, v zračne prostore, ter ga nosi in vozi na trg, ki bo hvaležen zanj!

Privatniki, kupite grozdje v gorica in ga kar tamkaj prešajte za svojo lastno domačo uporabo brez trošarine, kakor smo to na tem me tu dne 4. t. m. obrazložili v članku »Vinski pridelek brez vsakršne trošarine!« Tudi gostilničarji si na ta način lahko nabavijo vinskoga mošta brez trošarine za svojo družino, samo da ga morajo po zadevnih predpisih pohranjevati krajeno ločeno od vina v svoji točilni kleti. Vinogradniki sami pa si navozite mošta iz goric v drugih občinah na svoje bivališče, kolikor morete in hočete, seveda s spremljavo finančne kontrole, da vam ne bo treba pozneje prositi za dovoljenje prevoza po obročih za svojo lastno porabo! To se mora izvršiti najdalje do 20. novembra, dokler se namreč letošnji pridelek po trošarinskih predpisih še smatra za »mošt!« Pozneje je novi pridelek »vino« in predmet drugačnega zatrosarinjenja.

Mošt je trenutno tako rekoč zastoj. Izjeme so redke. Cena, če sploh kdo kaj ponudi za vinski pridelek, čisto ne doseže niti izvozne premije za vino, ki znaša 80 par za liter. To se pravi, da država z izvozno premijo v takih primerih pridelek sama plača, odnosno ga inozemstvu daruje. Uspeh za našo izvozno ali trgovinsko bilanco je tako praktično popolnoma negativen. Dosegli bi isto, ako bi izplačali producentu samemu tistih 80 par namesto izvozniku in bi potem pijačo izlili. Povrh bi bilo vina toliko manj na sicer še vedno žejnem svetu. To je obupna misel in jo napišemo v bojazni za bodočnost našega zbezanega kmetijskega vinarskega ljudstva. Le-temu je treba nujno in izdatno pomagati, da gospodarsko vsaj za silo še zdrži v hudem eksistenčnem boju do boljših časov, ki morajo kmalu priti. Ta dobra nada nas tolaži.

O uspehih letošnje grozdne akcije bomo svedočno še poročali, čim zberemo najvažnejše številne podatke o tem. Zaenkrat pa naj velja: Z grozdno akcijo naprej, do skrajnih možnosti!

Andrej Žmave.

Gospodarske vesti

× Zlata bitka. Izgube na zlatih zalozah, ki jih je doživela v zadnjem času Amerika, znašajo približno 567 milijonov zlatih dolarjev, od katerih je večina odstopovala preko oceana v zadnjih štirih tednih. Združene države so na ta način izgubile 80% svojih zlatih zaloz, ki so

jih nabrale v zadnjih dveh letih. Za enkrat se še ni bati večjih valutarnih pretresljajev, ker znaša zlato kritje bankovcev še vedno okrog 90%. Največ je morala Amerika od tega zlata oddati Franciji. Lep delež pa je dobila tudi Nizozemska in Švica.

× Češkoslovaško gospodarstvo se odvrča od angl. veljave. Češkoslovaška industrija, ki je do sedaj sklepala inozemske kupčije na fakturni bazi funta, je prešla na novo bazo. Sedanje kupčije se glasijo na dolarje, francoske franko ali pa češkoslovaške krome. V industrijskih krogih se propagira uvedba zlate baze.

× Reforma trgovskega zakona v Italiji. Iz Rima poročajo, da se je sestala posebna komisija, ki ima nalogo, da izdela nov trgovski zakonik, ki bo vseboval predvsem ostre odredbe proti zlorabi upravnih svetov pri delniških družbah. Potvrjeni podatki v bilancah se bodo kar najostreje kaznovali. V težjih slučajih se bodo krivci konfinirali na otoke.

× Nemško obubožanje! Aktivnost nemške trgovinske bilance za prvih devet mesecev t. l. znaša preko 2 milijardi mark. Za mesec september znaša prebitok izvoza nad uvozom nad 350 milijonov mark. Tako ogromna ekspanzivnost nemške zunanje trgovine je posledica lahkoničnih kratkoročnih kreditov, ki so začeli t. l. s tako brzino drveti v Nemčijo. Sevega sedaj nekatere glava boli...

× Grozdje v Vršču po 70 par. V Vršču je trgalev v polnem teku. Poživela je tudi trgovina z grozdem. Dnevni promet znaša 10 do 15.000 kg. Radi velikih ponudb pa so cene grozdju naravnost smešno nizke, saj se dobij kg dobrega grozdja po 70 par.

Borzna poročila

dne 17. oktobra 1931.

Jugoslovanske devize in efektivne borze danes niso poslovale. V prostem prometu so se danes v Ljubljani imenovala sledeče notacije: Devize: Amsterdam 2273-78—2280-62, Bruselj 788-14 do 790-50, Curih 1098-45—1101-75, London 213-51 do 221-01, Newyork 5591-01—5608-01, Pariz 220-68—221-34, Praga 165-86—166-36, Trst 287-42 do 293-42.

Curih, 17. okt. Beograd 9-05, Pariz 20-085, London 19-65, Newyork 509-87, Bruselj 71-60, Milan 26-40, Madrid 45-80, Amsterdam 207,

Prav mehko in brez skrbi
na teh preprogah se sedi!

PREPROGE

VSEH VRST IN VELIKOSTI!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

OBLAČILNICA

Gotovo Vas bo zanimalo

da Vam lahko postrežemo z zadnjimi novostmi za zimo v trgovini ali pa doma. Zahtevajte potnika, da Vam pokaže številne vzorce blaga za obleko, perilo in čevlje! Ne pozabite, da dovoljujemo dolgoročno odplačevanje!

"ILIRIJA"

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/1

Berlin 117-50, Stockholm 117-70, Oslo 111-50, Kopenhagen 111-50, Sofija 3-70, Praga 15-10, Varšava 57-10, Budimpešta 90-025, Atene 6-50, Carigrad 2-455, Bukarešta 3-05, Helsingfors 11.

Zitna tržišta

Novi Sad, 17. okt. Pšenica: sremska 78 kg 2% 225 zaklj. Vse ostalo je neizpremenjeno. Promet: skupno 33 vagonov.

Budimpešta 17. oktobra. Tendencia: žvrsta. Promet: žitahnejši. Pšenica: dec. 10-10—10-31 (10-26—10-28), mare 11-21—11-41 (11-36—11-38). — Rž: mare 11-42—11-48 (11-40—11-45). — Kozruza: maj 13-33—13-35 (13-28—13-33).

Petsobno stanovanje

opremljeno z vsem komfortom, v centru mesta, se odda s 1. novembrom 1931. v najem. — Naslov pove uprava lista.

2278

Drva, deske, stavljeni les

po najnižjih cenah
Ljubljana-Šiška
Gubčeva ulica šte. 23
Telefon 32-52 1829

V sredini mesta

v Gledališki in Beethovnovi ulici so na razpolago v starejših suhih zgradbah tri moderna stanovanja v I. in III. nadstropju v visokem pritličju s tremi, štirimi in petimi sobami vsako s kopalnico, posebno sobo in pritliklami, z električno in plinom. Stanovanje se po želji stranke obnovi. Najemnine zmerno. Ponudbe na upravo lista pod: Stanovanje 7 + 10 + 15. 2275

Vsled smrti

oddam ženski šivalni stroj, ncrabljen, na katerega sem plačala že 600 Din na račun in ne zahtevam povračila. Garancija 30 let. Daljno plačevanje Din 150— mesečno. Naslov v upravi lista pod »Ugodnost« 2149

Novi način

razprodaje starin in umetnin tudi pri nas! Ze dolgo se vrše v inozemstvu dražbe na tem polju. V kratkem se bo vršila tudi pri nas prva dražba v enem izmed naših velikih mest. V to svrhu iščemo primerne predmete antične in moderne umetnosti, kakor: slike, bakroreze, ure, staro steklo, porcelan, fajanco, majolico, srebrne in bronaste predmete, pohištva, kakor tudi celotne grajščinske opreme. Dražbeni pogoji so zelo ugodni! V svrhu posebnega pogovora bom med 21. in 25. oktobrom v Ljubljani. — Prosim za pismena sporočila, če mogoče s točnim opisom predmetov na inersatni oddelek tega lista pod: »AUKCIJA« 2270

Kis o

zelje-repa

vsaka množina v sod čkih a 25. 50 in 100 kg. iz vrstne kakovosti, nizka cena, dobavlia
Gustav Erkljavec
Ljubljana-Kodeljevo
Povšetova ul. 10

Naznanilo.

Cevlarsko učilišče za priokrojevanje čevljev, Gosposvetska c. št. 18, sprejema priglase za čevlarski priokrojevni tečaj. Pojasnila istotam. Sprejema naročila za razl. vzorce, Kolekcije vzorcev različnih vrst za gosp. mojstre in tovarnarje izvrši takoj.
Majce K.
strokovni učitelj

ORIGINAL
OPALOGRAPH
RAZMNOŽEVALEC -- PRESERVAT -- FIKSAT -- DOBITE PRI TVRDKI

LUDV. BARAGA
LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA 6
TELEFON 29-80
PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

Clara Viebig:

Babja vas

Roman iz Eifela

I.

Top, top — trdo zvone koraki na kameniti deželni cesti. Možje; veliko krdelo mož. In še eno krdelo in še malo bolj zadaj prihaja tretje krdelo. Možje s potnimi čeli, s prašnimi čevlji, z vsem žarom zgodnjega poletja in hitrega popotovanja na razglatih obrazih. Sleherni nosi svojo culo na palici čez rame, v parih vlečejo tudi kovčke; vsi imajo natrpane žepe svojih nedeljskih suk-njičev.

Ustavili so se na vrhu Schwarzenhorna in počivajo. Pod njimi leži ozka, zelena in prijazna dolina Salme. Prozorna Salm se vije kot srebrni trak; tam ob poslednjem zavoju štrle v nebo razvaline Himmerod-skega samostana. Že zameglene od večernih hlapov in tu, tesno ob nogah, navidez oddaljeno komaj en lučaj, Eifelschmitt. Doma! Doma!

Vesetje spreleti razgrete obraze, globok vzdih dviga popotnikom prsa pod zmečkano srjaco. Naglo strgajo z glav klobuke in jih zavijte: »hura! Hej! Doma!«

Nekdo od najmlajših, vitek fant, s šopkom poljskih cvetic za slamnikom, začne peti; poje na vso moč, nje-gov močni, malce nečisti tenor, drhti v mogočnih zvoč-nih valovih čez gorski hrbet. Zdolaj v dolini se odzove odmev. To ga razveseli, da drži glas vedno enako močan,

brez konca, žile na vratu mu nabreknejo, kri mu zalije lica, oči mu stopajo iz jamic — in še vedno ne jenja.

Ostali ga občudujejo: »ta pa zna!«

Še zmerom ne jenja — pa se mu kar naenkrat pre-trga glas! Iz užaljenega ponosa poizkusi še enkrat, toda glas ga noče več ubogati.

»Drobtinica se mu je zateknila v grlu, pravijo tam dol v Kölnu. Haha, drobtinica v grlu!« Možje se smejejo.

Pevcu zalije od jeze kri obraz in s silo se odkašlja.

»Pusti,« mu reče pomirjačo nekdo od starejših in ga prijateljsko potreplja po rami. »Ne napenaj se kot žaba, fant! Ne bodi tako trmast, glasu ne moreš zapovedovati, saj ni stroj ali babnica.« In nato pomeži-kujoč: »Kaj misliš, Lovrenc, ali bo Lenzova Barbka drevi bolj ubogala?«

»Barbka?!« Lovrenc kaže naglo pomirjen dve vrsti neoporečnih zob: »Kar neumna bo od veselja. Vse me-nijo, da bomo prišli šele jutri.« Udari se po stegnu. »Ha, to bo nekaj! Že od božiča, skoraj pol leta, sem bil brez ljubice! To ni prijetno.«

»Ne, ne, to res ni prijetno!« Nekako ginjenje se polasti vseh; sleherni misli na tisto, ki bo ležala na nje-govih prsih. Možje mislijo na svoje žene, fantje na de-kleta, ki so jih ob poslednjem obisku za božič najbolj vroče poljubljali; vroče poljubljali v mrzlem snegu. Zdaj pa je poletje — dolgo so se morali postiti!

»To bo veselje!« se bahajo, saj prinašajo srečo. Še en bežen pogled v dolino, kjer se že mrači. Tam čakajo bajte v mehki večerni svetlobi, lahek dim se vije iz

domačega ognjišča. Tam sanjajo travniki, in grmovje ob robu gozda vabi z molčečo temo.

Nekaj plove navzgor, prihaja z vetrom in šepeta v travi; zrak ljubimka nežno in mehko, prameni meg-le se dvigajo iz struge potoka, kot v pozdrav vihrajoči poročni pajčolani, drevje izteguje hrepenče roke. Zdaj tukaj — zdaj tam zasveti lučka! Blede zvezde, hrepe-neče oči v samotni izbi.

Nikogar ni več na strmi njivici. Vse je tiho, kot izumrlo.

»He! Halo! Ne pojdite še spat, zdaj smo mi tukaj! Halo — — — o — — — oo — — —!« Nekdo izmed mož na vrhu je zaklical skozi votle dlani, držeč jih pred ustmi, na ves glas, potem pa je vrgel veselo svojo culo v zrak. »Lovrenc, Jože, Matevž, Janez! Kdo bo prvi spodaj? Hop! Čez drn in strn, naprej!«

Kakor puščice so se spustili fantje po hribu navzdol, ne meneč se za v vijugah speljano vozno pot, presekajo po strmih stezah serpentine; s treskom in ropotom se ruši za njimi kamenje. Tudi starejši možje hite, ne-navadna nepotrpežljivost se je polastila vseh, kri se ne pretaka več leno po žilah, nemirno kipi in jim sili v glavo.

Svetleje in svetleje svetlikajo zdolaj lučke in mečejo prijazno svetlobo iz ozkih oken izb. Naprej, naprej! Sladki ptičji glasovi čivkajo v gnezdih. Naprej, kar čez robidovje! Tu že sedi na preži domača mačka, ki ne pobegne pred njimi, temveč stiska svojo žametno glavo godrnjajoč ob roke, ki jo božajo. Toda naprej — oni čakajo!

Škof Lanyi in sarajevski atentat

»Neues Wiener Extrablatt« poroča iz Budim-pešte:

»Te dni je umrl titularni škof dr. Josip Lanyi po kratki bolezni. Ta mož je bil od leta 1900 do leta 1906 učitelj ogrskega jezika pri ranjem avstrijskem prestolonasledniku Franu Ferdinandu, ki ga je visoko spoštoval in cenil.

Ime škofa Lanyi-ja so inozemski časopisi takoj po smrti Frana Ferdinanda večkrat ome-njali, zlasti modroslovni. Škofu se je namreč v noči pred smrtjo prestolonaslednika sanjalo vse natanko, kaj se bo v Sarajevu dogodilo. O sanjah so inozemski časopisi obširno poročali.

O teh škofovih sanjah so nedavno znova pi-sali tudi ogrski časopisi. Takoj nato sem škofa sam obiskal in ga prosil, naj mi pove resnico o teh sanjah. Škof Lanyi mi je dobe-sedno rekel to:

28. julija l. 1914 sem se prebudil zjutraj ob pol štirih iz težkih sanj. Sanjalo se mi je, da sem šel zgodaj zjutraj k svoji pisalni mizi, da pregledam došlo pošto. Na vrhu kupa pisem je ležalo črno obrobjeno pismo s črnim pečatom z grbom nadvojvode Frana Ferdinanda.

Na prvi pogled sem spoznal nadvojvodovo pisavo. Odprl sem pismo in na »glavic« sem opazil sliko temnomodre barve, podobno raz-glednici, slika pa je kazala cesto in ozko uli-co. Prestolonaslednik je sedel s svojo soprogo v avtomobilu, njima nasproti pa neki general, poleg šoferja pa še neki častnik. Na obeh straneh ceste je stala velika množica ljudi. Nena-doma sta skočila iz množice dva fanta in sta oddala na nadvojvodo več streliv.

Nato je sledilo pismo tele vsebine:

»Vaša škofovska milost! Dragi doktor Lanyi! — Sporočam vam, da padem danes v Saraje-vo skupno s svojo soprogo kot žrtev zavratne-ga političnega napada. Priporočamo se Vaši pobožni molitvi in Vas prosimo, da ostanete našim ubogim otrokom še nadalje tako vda-ni v ljubezni in zvestobi kot doslej. Srčno Vas pozdravlja Vaš nadvojvoda Fran. — Sarajevo, 18. junija l. 1914, ob štirih zjutraj.«

S solzami v očeh sem skočil iz postelje in pogledal na uro: bilo je ravno pol štirih. Nato sem se vsedel k pisalni mizi in sem natančno zapisal vse, kar sem v sanjah videl in bral.

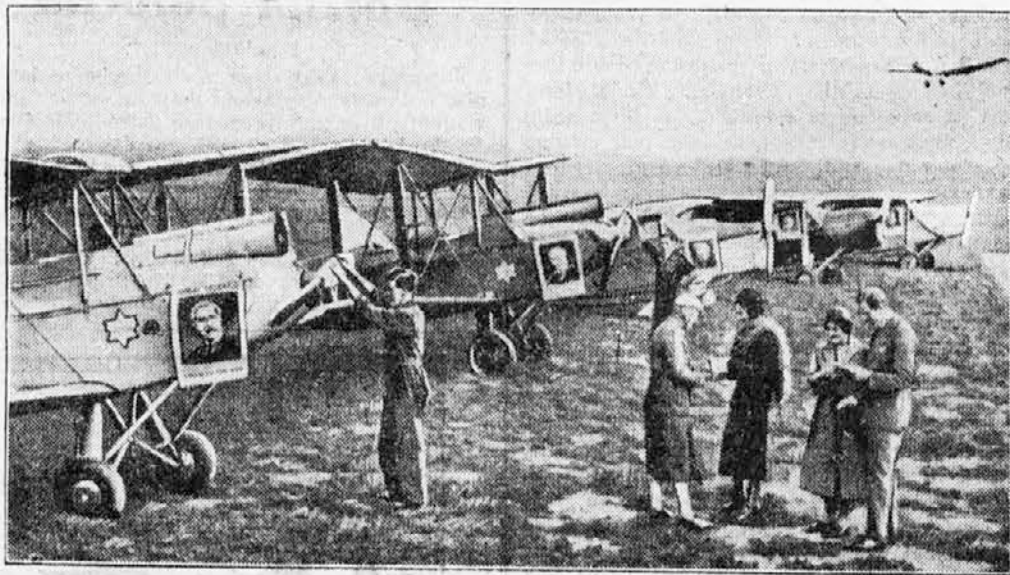
Nato sem napravil še skico o napadu in do-poldne sem dal vse potrditi od dveh prič. O vsem tem sem obvestil tudi svojega brata, je-zuita Eduarda Lanyi-ja.«

Koliko velja 1 češkoslovaški vojak?

V državnem zboru v Pragi razpravljajo te dni državni proračun. Iz proračuna se vidi, da bo izdala češkoslovaška republika prihodnje leto iz rednega proračuna za svojo armado 1309 milijonov čeških kron, t. j. približno 14 odstotkov svojega proračuna. Poleg tega pa izda češkoslovaška republika za svojo armado še neke druge vsote, ki jih je bil državni zbor že preč več leti odobril. Ker pa šteje češkoslo-vaška armada okroglo 150.000 mož, stane vzdr-ževanje enega vojaka skoraj 11.000 kron če-ških kron na leto.

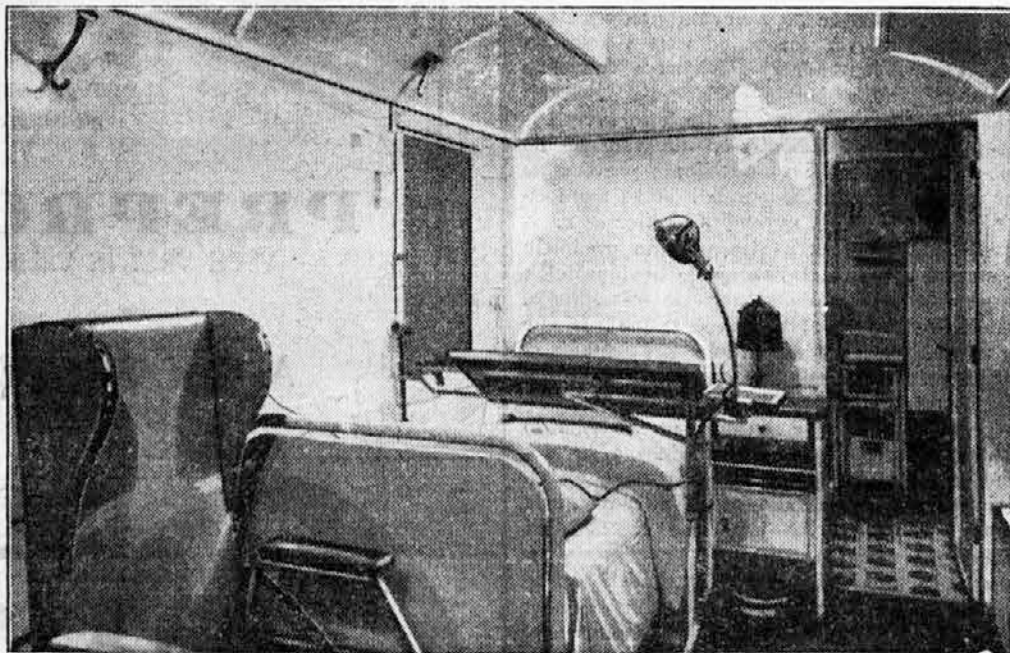
Tujski promet v Pragi

Hotelirji iz Prage in okolice so v torek na svojem zborovanju ugotovili, da tujski promet v Pragi in okolici močno peša. L. 1928 je pre-nočevalo v Pragi in okolici še 632.000 tujcev, letos pa jih bo komaj 400.000. Amerikanci so pustili v Pragi l. 1930 na Češkem 32 milijonov čeških kron, letos pa bodo pustili komaj 17 mi-lijonov. Meseca avgusta lanskega leta je prišlo v Prago 3031 Nemcev iz Nemčije, letos istega meseca pa le še 1731. Število hotelskih sob pa vedno raste. Zato so zahtevali hotelirji na svo-jem kongresu od vlade, naj število hotelskih koncesij omeji, ker že polovica dosedanjih ho-telov v Pragi zadostuje, da prenočujejo lahko vsi tujci v Pragi.

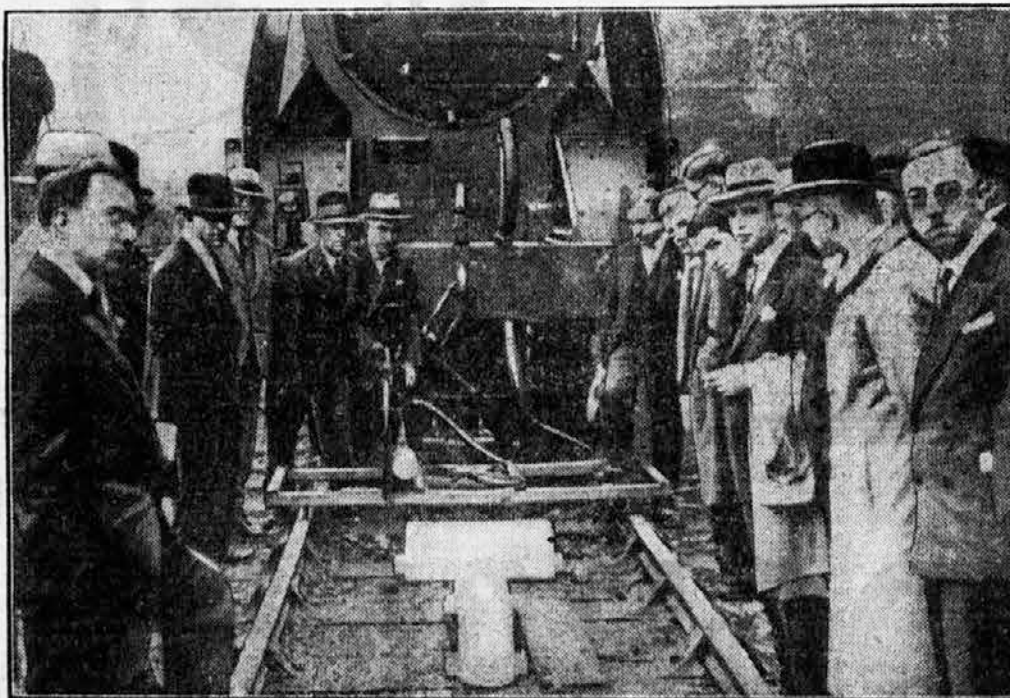
Letala in volitve na Angleškem

Predsednik vlade MacDonald ima na razpolago 12 letal za volilno agitacijo. Letala nosijo nje-govo sliko.

Oddelki za bolnike v nemških brzovlakih

Slika nam kaže opremo bolniškega oddelka. Ena tretjina voza je določena za bolniško sobico, dve tretjini pa za strežništvo in spremstvo.

Za varnost potnikov

Moderna tehnika si prizadeva iznajti naprave, ki avtomatično vstavljajo vlake, tudi če stroje-vodja prezre znak na »Stoji«. V Angliji delajo že dolgo poskuse z novo iznajdbo.

Izjava budimpeštanskega policijskega podravnatelja o napadalcu na železnice Matuski

Zagrebski »Morgenblatt« objavlja tole izjavo budimpeštanskega policijskega ravnatelja dr. Hetenyi-ja o napadalcu na vlake Matuski.

»Pred dobrim mesecem sem začel zločinca zasledovati. Sijajna pomoč dunajske policije je imela uspeh, da smo napadalca res dobili v roke. Za mene ni dvoma, da je napadla vlake pri Jüterborgu in pri Bia Torbagy-ju ena in ista oseba.

Mi smo že od prvega trenutka opazovali zlo-činca na tihem. Preiskali smo vso njegovo mla-dost in vsa njegova potovanja. Povsod so de-lali naši ljudje, ampak čisto na skrivaj.

Vse kaže, da je Matuska vse atentate izvr-šil sam. Odločilnega pomena je, da smo ugo-tovili pri njem neko posebno naslado za umore. Matuska je bil nevaren celi Evropi. Kar se je dogodilo v Jüterborgu in Bia Torbagy-ju, to bi se bilo lahko dogodilo povsod. Ekrazita je imel mož dovolj.

Z eno besedo: Jaz sem prepričan, da je Ma-tuska sam izvršil dva zločina.«

Velik proces proti »Mafiji«

Na otoku Siciliji je strahovala ljudi že od nekdanj neka tajna družba, ki so ji rekli »ma-fija«. Te družbe se je zaradi njene brezob-zirnosti vse balo in nobena oblast se ji ni upa-la blizu. Priti je moral Mussolini, ki je sklenil, da bo tudi na Siciliji napravil red. Ta je dal zapreti že na stotine članov te družbe, te dni pa bodo sodili zadnje člane »mafijac« v Pa-lermu. Obtoženih je 241 mafijotov zaradi ro-panja, izsiljevanja, požigov in umorov. Obto-žence bo zagovarjalo okoli 100 odvetnikov. Proces se bo vršil v nekdanji cerkvi Santa Rita v Palermu.

Proces v Lübecku

O procesu v Lübecku, kjer razpravljajo o vzroku nagle smrti nad 76 otrok, poročajo ob-širno vsi nemški listi. V svojih poročilih ugo-tavljajo, da ne gre tu za nesrečen slučaj, am-pak da je zelo verjetno, da so postali otroci žrtve učenjaške častihlepnosti. Obtoženi profesor Deycke je namreč nalašč dodal bacilom od jetike od goved še bacile človeške jetike, češ da bo potem sredstvo še toliko bolj učinkovalo. Zato obdolžujejo profesorja Deycka umora otrok po njegovi lastni krivdi.

Z revolverjem mu je rešil življenje

Iz Budimpešte poročajo, da je tam skočil a nekega mostu v Donavo 19-letni brivski pomoč-nik K. Sch. Zaradi nesrečne ljubezni kajpak. Ta prizor pa je gledal neki človek, ki je hitro potegnil revolver iz žepa in ga naperil na po-možnika v vodi z besedami: »Plavaj ven, ali pa te ustrelim!« Pomočnik je imel pred stre-lom tak strah, da je hitro pozabil na svojo »ne-srečno ljubezen« in je takoj splaval na breg.

Kip svobode

Ob vhodu v pristanišče v Newyorku stoji zna-meniti »kip svobode«. Ladja pelje v pristanišče in kip se že od daleč vidi. Neki deček, ki o tem kipu še ni nič bral ali slišal, vpraša: »Ata, kaj pa je to?« — Oče pa odgovori: To je lo-čena žena strica Sama« (»strie Sam« pravijo Amerikancem, kakor pravimo mi n. pr. »strie iz Amerike«).

»O Reziki pa res ne more nihče reči nič sla-bega!«

»Res je — govoriti o njej se že več ne iz-plača.«

*

Učitelj učencu: »Povej mi stavek, kjer bodo notri besede »deloma — deloma!«

»Moji starši so deloma moškega, deloma žen-skega spola.

Sto let Narodnega muzeja

Ljubljana, 17. oktobra.

Danes dopoldne ob desetih se je v poslopju Narodnega muzeja vršila preprosta, lepa kulturna svečanost. Otvorjena je bila razstava novo pridobljenih umetnin in starin, slik našega starejšega slikarstva in naših novjših ter nekaj garnitur dragocenega pohištva. Direktor muzeja dr. Mal je na začetku svojega otvoritvenega razgovora med navzočimi dostojanstveniki in umetniki imenoma pozdravil načelnika prosvetnega oddelka Mazija, komandanta dravske divizije generala Iljiča ter direktorja zagrebškega muzeja Jerovška. Potem je med drugim izjavil:

Ob pregledu razstavljenih predmetov in listajoč po novem muzejskem »Vodniku« boste mogli ugotoviti, da je vodstvo skušalo biti na straži in je rešilo za muzej mnogoštevilne kulturne spomenike ter jih s tem često sploh otele propada. Da pa je bilo to mogoče, gre zahvala državni upravi, ministrstvu prosvete in najrazličnejšim našim uradom in korporacijam, posebno se pa zahvaljujem banoma ing. Sernecu in dr. Marušiču, kakor tudi njenemu pomočniku dr. Pirkmajerju.

Cele panoge obrtnega oddelka so se mogle v zadnjih par letih docela nanovo osnovati z velikodušno podporo banske uprave, kakor tudi bivšega oblastnega odbora, ki je bil izredno naklonjen stremljenjem našega muzeja, prav tako pa tudi Zbornica za TOI, ki je z gnotno pomočjo pripomogla, da so se zbirke pomnožile z več lepimi obrtnimi izdelki, ki naj bodo jedro bodočega samostojnega Obrtnega muzeja, za kar gre zahvala predsedniku Jelačinu in gen. tajniku dr. Windischerju. Naše umetnostne in obrtne zbirke razveseljivo izpopolnjuje tudi škofijski ordinarijat, ki izroča sled ko prej vse predmete škofijskega muzeja Narodnemu muzeju v shrambo in razstavo... Želim, da bi spomeniški urad s konservatorjem gosp. dr. Steletom tudi še nadalje, kakor doslej ostal

v tesni in plodonosni zvezi z muzejem in mu s svojo katastrofski evidenco spomenikov leto pomagal reševati zanamcem.

Prav ta teden, 5. oktobra je minulo 100 let, od kar zbira naš muzej priče iz kulturno-zgodovinskega in prirodoslovnega življenja naše domovine in 4. oktobra je preteklo 100 let, ko so prvič slovesno odprli v starem licejskem poslopju za javen obisk del prirodoslovnih zbirk in Cojzovih mineralij. Zato naj bo današnji ogled novopridobljenih predmetov obenem tudi skominski dan na to prvo slovesno otvoritev muzeja pred 100 leti l. 1831.

Ko vas sedaj vabim k ogledu zbirk, moram pripomniti, da novih predmetov ni bilo vedno mogoče postaviti tja, kamor bi sistematski spadali, ker so prostori že davno pač mnogo, mnogo pretesni. Zato je bilo treba izbrati pač vsak prostor, ki je bil na razpolago, cele kolekcije pa so kljub temu morale še ostati magacinirane po omarah ali pa leže nerazstavljene v zabojih. Da je mogel muzej pokazati vsaj nekaj primerov iz razvoja pohištvene obrti, je bil prisiljen uporabiti tudi muzejsko vhodno avlo, ki jo je priredil učenec mojstra Plečnika g. arh. Valentinčič. Nikakor pa ni bilo mogoče razstaviti zaključenih interijerjev, ki bi podali z vsemi drobnarijami šele pravo okolje in pristno sliko dobe. Taka razvrstitev bi zahtevala mnogo več prostora, a muzejske ubikacije niti za magacinski način razstave danes več ne zadostujejo.

Po govoru direktorja dr. Mala, iz katerega je zvenel živahen poziv, da odločujoči činitelji priskočijo zavodu na pomoč ter mu omogočijo nadaljni procvet in razvoj, sta dr. Mal in konservator dr. Stele vodila zbrano družbo iz sobe v sobo ter jim razkazovala in tolmačila pridobljene umetnine.

Razstava bo od jutri odprta tudi za širšo javnost.

Srbsko-hrvatska kulturna kronika

Novo delo Jovana Dučića, znanega srbskega književnika in diplomata, ki trenutno živi v Egiptu, »Blago cara Radovanac«, katero sem v zadnjem pregledu srbsko-hrvatskih književnih dogodkov, ki je bil objavljen minolo nedeljo, samo nakazal, je danes izšlo. Obsega šest oddelek in peto knjigo »Sabranih del« Dučićevih, ki so začela predlanskim v Beogradu izhajati. Knjiga obsega točno 400 strani velike oktavne in je zelo vzorno opremljena. Izdal jo je pisatelj v lastni izdaji in je za svoj obseg sorazmerno poceni. Stane namreč le 50 Din. Naročiti jo je mogoče pri vseh večjih beograjskih knjigarnah.

O Dučiću kot pesniku in stilistu je bilo tudi že pri nas precej pisane. Njegova naklonjenost francoskim modernistom in njihov odločilni vpliv na takrat še mladega, razvijajočega ga se Dučića je splošno znan. Doma je prišel v vse pesniške antologije in tudi sicer uživa splošno spoštovanje. Tudi Evropa ga pozna in upošteva. Je član raznih umetniških in kulturnih institucij doma in zunaj. Zato tudi ni nič čudnega, če je bila ta najnovejša njegova knjiga pričakovana s precejšno radovednostjo.

»Sabrana dela« Jovana Dučića pomenijo zadnjo, končnoveljavno redakcijo njegovih del. Izvršil jo je avtor sam. Po vrsti so izšle v »Sabranih delih« naslednje njegove stvari (omejenj jih le po skupnih naslovih): »Pesme sunc«, »Pesme ljubavi i smrti«, »Carski soneti« (vse tri zbirke pesmi), »Plave legende«, »Gradovi i himere«, »Blago cara Radovanac« (proza). Ta zadnja in najnovejša Dučićeva knjiga z naslovom »Blago cara Radovanac« in s podnaslovom »Knjiga o usodi« je praktično filozofska, življenjsko preizkušena, napisana po dnevih triumfov in zmag, pa tudi padcev, presenečenj in razočaranj in je morda najbolj res Dučićeva, osebnostna knjiga. Nastala je, kot pisatelj sam pravi, v letih 1928—1930 v Beogradu in Kairu in je torej čisto nova, še nikjer objavljena in ravno radi tega toliko bolj privlačna.

Naslov je knjigi privzel po srbski mitološki osebnosti carju Radovanu. Morda bom ustrelel, če navedem par poljubno iz pisateljevega uvoda iztrganih stavkov, ki bodo vsaj deloma razsvetlili mitološko osebnost samo in Dučićev namen, ki ga je imel, ko je svoji knjigi maksim in življenjskih spoznanj dajal tako čuden naslov. Evo jih!

»Car Radovan je car careva, vladar sudbine, gospodar svemira. On nosi zlatno sekuro na ramenu, jaše konja koji je beo i visok kao brdo pod snegom, i na ruci drži buljinu (sovo) sa ognjenim očima kako bi mogao noću videti pred sobom. O njemu govore u mojoj zemlji (Dučić je rojen Hercegovci) samo ljudi koji su poludeli. Ali su zatim u njega poverovali i svi mudraci. Car Radovan ima krunu od kartije in po plaštu luđačke praporce. Ima noge i ruke zelene kao trava, jer živi na kopnu i u vodi. Niko ne pamti njegovo poreklo, ni ime njegove porodice, niti zna za njegove prijatelje i neprijatelje. On prolazi kroz nebeski prostor kao crni oblak pun grmljavine, a po vodama kao brod koji gori. Niko ne zna njegove bitke ni trumfe, jer njegova moć nije nad vojskama, ni njegova slava u bojnini podvizima. On carstvuje u miru svoje veličine i sunča se na suncu svoje snage i lepote. On se krije od svakog, a ipak svako ima njegovu sliku u očima i njegov glas u ušima... Samo luđaci, čiji je on jedini car i gospodar, samodržac i pokrovitelj, znaju puteve koji vode u njegovo carstvo, i znaju gde su mostovi preko kojih se prelazi u njegove pokrajine pune sjaja i muzike. Jer je ljudski um ograničen na ono što je video i čuo, a ludilo je jedino bezgranično i slobodno od svih ledenih zakona svesti i zaznanja... Car Radovan je car luđaka (norcev), koji su uvek dobri... zato su ga samo oni koji su izgubili sve puteve našli na svojim tavnim

bespućima... s njim govore samo oni čije reči više niko ne razume.«

Malo dalje ga ostreje konkretizira, ko pravi, da »Car Radovan ni ostojal drugde ko v očeh, ki so izgubile svoj vid«. In naprej, da so »brezštevilne vojske norcev... kopale (in se kopljejo) za njegovim blagom z železjem in kamenom, z vejami, nohti in zobmi«. In tudi modri kopljejo poleg norcev in na svoj način. »Eni kopljejo na njivi in v gozdu; drugi v ideji, idealu, v himeri; tretji v intrigi in zločinu... Carjevo blago je strup tega sveta.«

Toliko iz zelo tehtnega in globoko napisanega pisateljevega uvoda.

Slede odstavki s širokimi naslovi: O sreči, o ljubezni, ženi, prijateljstvu mladosti in starosti, o pesniku, o herojih in prerokih. Da je marsikaj tujeja, a miselno splošno človeškega prišlo v to Dučićevo knjigo, je razumljivo že samo iz tega, če preberemo naslove problemov, o katerih razpravlja. Je pa tudi izredno mnogo čisto svojega, osebnega, doživetega pisatelja dal vanjo, tako da človeka vleče in si je skoraj odločiti ne upa. Pred leti sem večkrat prebiral znano filozofsko delo dr. Kunje Atanasijević z naslovom »Filozofski fragmenti«, katerega tretja knjiga bo menda v tej književni sezoni izšla, ki mi je bilo zelo všeč, pa vendar ni toliko privlačno name delovalo kot ta zadnja Dučićeva življenjsko filozofska knjiga.

Rečem le še toliko, da je »Blago cara Radovanac« ena najpomembnejših knjig tega leta (izšla je sicer že z letnico 1932), da zasluži, da jo človek počasi prebira, po odstavkih študira in ko pride do konca, ponovno začne. Kritično bo mogel pisati o njej poklicni filozof.

Kakor vsako jesen, je Društvo prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzovića« tudi letos priredilo v svojem Umetniškem paviljonu na Malem Kalimegdanu jesensko slikarsko in kiparsko razstavo. Dočim so se doslej na razstavah te vrste (jesenska in pomladanska) vedno pokazali umetniki iz cele države in so razstave veljale za majhne, ne vedno popolne, vendar vsaj približne pregleda najnovejših stremljenj jugoslovanskih umetnikov, je sedanja to kvalifikacija čisto izgubila, ker so na njej zastopani izključno beograjski, in še od teh po veliki večini mlajši in najmlajši umetniki. Starejših je manj in posebej člani umetniškega kluba »Oblike« so zelo slabo zastopani. To pa zato, ker »Oblike« v prihodnjih mesecih priredi lastno, širokopotezno slikarsko razstavo.

Od slikarjev bi omenil strastno ognjene pokrajine Staše Belošanskega, dvoje šumadijskih krajin velikih dimenzij Miloša Golubovića, tehnično svojevrsnega, geometrično vsiljivega Ferdinanda Drabeka (novo ime), Mladena Josića, ki ni nikamor napredoval, barvno zanimivo in tuptatno po Tartagliji vplivanega Predraga Milosavljevića, pretežno zelene pokrajine iz Bosne Miodraga Petrovića, Borđa Popovića z istimi tipičnimi ženskimi obrazy, čudno se razvijajočega Ivana Radovića, ki je pred leti sodobno ugajal, dočim se je na tej razstavi s sliko Kompozicija (Koncert v naravi) (zdi se mi, da po reminiscenci na benečansko slikarstvo XV. in XVI. stoletja in posebej po Giorgione-u) pokazal za ostrega klasika ni akademisti, raztrganega Kosta Hakmana, ljubkega krajinarja Petr Piješić in Milico Čedević, ki je v isti disciplini dosegla dober uspeh. Zanimivo je olje Save Rajkovića, ki predstavlja črnomorski most v Beli Krajini. Med kiparji me je najbolj impresiral Sreten Stojanović s svojimi uspešnimi portreti pisatelja Dragiša Vasića, dr. Ribnikarja in univ. prof. dr. Ivana Đajke. Omenjam še Đoda Oraoca in Zivojina Lukića.

V celoti razstava ni niti zdaleč toliko pomembna kot so bile druge te vrste. Sicer je pa tudi predmetno omejena in obsega le 132 del, dočim jih je bilo lani in preje vedno med 200 do 300.

T. P.

Levstikova stoletnica v Ljubljani

Veliki proslavi Levstikovega spomina v njegovem rojstnem kraju ter proslavam po raznih krajih Slovenije bo prihodnje dni, kakor je bilo že svojčas napovedano, sledila še proslava, ki jo prirede naše vrhovne književne in kulturne institucije v Ljubljani: Slovenska Matica, Narodno gledališče in Društvo slovenskih književnikov. Odboru, ki pripravlja to prireditev, so na čelu pesnik Oton Župančič, direktor dr. Dragotin Lončar in kritik France Kolbar.

Slavnostni večer, ki se bo dne 23. oktobra vršil v opernem gledališču, bo obsegala sledeči spored:

Mihevč: Uvertura za orkester: Planeti grede svojo pot. 2. Nagovor Otona Župančiča. 3. Slavnostni govor Frana Albrehta. 4. Govori gostov. 5. Fr. S. Finžgar recitira Levstikovo izročilo. 6. Frana Levstika: Junte. Dramski odlomki v dveh nastopih. 7. Slavka Osterca: Suita za orkester. Dirigent Niko Štrifof.

Dne 24. oktobra bo za povabljenе goste izlet v rojstni kraj Frana Levstika.

Od občinstva v Ljubljani pričakujemo, da se bo z Levstikovega dela vrednim umevanjem udeležilo proslave.

Simfonični koncert garde

(18. oktobra. — Dirigent polkovnik Pokorny)

Wagnerjeva overtura k »Mojstrom-pevcem« je delo, ki zahteva res tako velik orkester, kakor je orkester kraljeve garde in že zato smo dirigentu hvaležni, da jo je stavil na čelo programa. Nekoliko manj markantna je Svendsenova simfonija, ki je bila zame novost in ki mi je nudila pravzaprav več kot sem od nje pričakoval. Vsaj značaj Svendsenove glasbe je malo drugačen od nemških, pa tudi od ruskih simfonij. Po odmoru smo slišali del Gotovčeve folkloristične Dubrave, ki je zelo efektno instrumentirana, po strukturi pa navzlic preprostosti vendar dokaj zanimiva. Saint-Saensov »Danse macabre« je znana točka, ki ji je uspeh povsod zasiguran. Čajkovskega suita »Casse-Noisette« je tudi dovolj znana iz baleta in iz koncertnih sporedov; pri Čajkovskem še danes imponira poleg bogate invencije in stopcentne popolnosti v formi tudi obilica instrumentalnih domislekov, ki ne postajajo nikdar šablona. Tudi Biničkova overtura »Ekvinocij« nam je že znana; nekoliko se ji že pozna starost. Polkovnik Pokorny je izvrsten dirigent, ki ne pozna koncesije. Veliki orkester mu vzorno sledi in doprinaša kljub velikemu številu članov vsak celoti. Godala se odlikujejo po krasni, poezije polni kantileni, pihala so skrbno ubrana in zvenijo kovinasti instrumenti mogočno. Tudi kontrabasi so fundamentalno krepki in igrajo čisto. Dirigent je akademsko umirjen, se izogiba vihrave in nepotrebne geste, pa tudi brez tega ume doseže z aparatom silne gradacije, n. pr. v predigri k »Mojstrom-pevcem«. Ne smemo pa prezreti tudi mnogih nežnih mest, ki so pri močnih orkestrih skoraj vedno najlepša. Bil je serijozen koncert, publike je bilo mnogo in je bila od začetka do kraja navdušena.

Slavko Osterc.

Nova slovenska mladinska igra

Mladinski pesnik in pisatelj Danilo Gorinšek, sotrudnik naše priloge »Mladi Jugoslovan« in vseh slovenskih mladinskih revij in listov ter avtor zbirke »Pisan svet«, »Maj« in »Naokrog«, ki pripravlja prav sedaj za tisk še četrti, »Mladine pesmi«, je letos poletni napisal tudi ob-

sežno mladinsko gledališko igro »Rdeča kapica«. Gorinšek je sicer vzel za podlago temu delu znani pravljici, vendar ga je pa popolnoma preoblikoval, dodal mu celo novo dejanje, uvedel mnogo novih oseb in scen ter ouverturo, pevske duete, tercete in melodrame, tako da bo »Rdeča kapica« poleg popolne izvirnosti obenem tudi prvi poskus mladinske operete. Krstna predstava tega novega dela bo v kratkem v Narodnem gledališču v Mariboru.

Nova revija »15 dana«

Agilna zagrebška novinarska založniška druga »Binozac« je pričela izdajati literarno umetniško revijo »15 dana«, ki naj bo kronika naše kulture, domače in tuje. V uvodni besedi razlaga uredništvo nove revije podrobneje svoj program. V Zagrebu je 432 književnikov (esejistov, publicistov in kritikov), 24 kiparjev, 86 slikarjev, 71 glasbenikov, 200 arhitektov, 74 opernih pevcev in 76 dramskih igralcev, skupno torej 963 oseb, ki delujejo na umetniškem polju. Od teh ustvarjajočih ljudi pa je komaj 200 ljudi znanih širši javnosti, mnogo nad 700 pa jih je nepoznanlih. Namen nove revije je med drugim tudi ta, da seznanja javnost z deli teh ljudi. Že v 1. številki nova revija ta program tudi vrši. Tako poroča o novi medijumski operi »Dorica pleše«, katere kompozist je profesor Krsto Odak, libretist pa Djuro Bilović.

O novi opereti se je dr. Zganec, znan nabiralatelj medijumskih narodnih pesmi, najlaskaveje izrazil. Nadalje poroča o drami »Revolucija« Preradovića mlajšega, ki jo bo režiral sam Reinhardt. Iz ostale vsebine navajamo: Andrija Fijan, 80-letnica Badalića, Dr. Zganec o medijumskem glasbenem blagu, 50-letnica smrti Seneca, Razstava »Zemlja«, Krešimir Baranović o krizi opere, Beograjska kritika, Polemika in zelo bogat listek.

Revija »15 dana« izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in velja za leto 100 Din. Naroča se pri »Binozcu« v Zagrebu, Novinarski dom. Revijo najtopleje priporočamo.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Nedelja, 18. oktobra: Takšna je prava. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 19. oktobra: Zaprto.

Torek, 20. oktobra: Gostovanje v Celju (Kralj na Betajnovi).

Sreda, 21. oktobra: Pritilje in prvo nadstropje.

Četrtek, 22. oktobra: Vest. Red C.

Petek, 23. oktobra: Zaprto.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 18. oktobra: Viktorija in njen huzar. Izven.

Ponedeljek, 19. oktobra: Zaprto.

Torek, 20. oktobra: Damski lovec, Car se fotografira. Red B.

Sreda, 21. oktobra: Zaprto.

Četrtek, 22. oktobra: Laterna. Red A.

Petek, 23. oktobra: Levstikova proslava. Izven.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Nedelja, 18. oktobra: »Zemlja smehljaja«. Izven.

Ponedeljek, 19. oktobra: Zaprto.

Torek, 20. oktobra: Mayerling. Ab. C.

Sreda, 21. oktobra: »Zemlja smehljaja«. Ab. A.

Četrtek, 22. oktobra: »Volpone«. Ab. B.

Opereta »Zemlja smehljaja« kot nedeljska predstava. Kdor si še ni ogledal Leharjeve krasne operete »Zemlja smehljaja«, ki je v Mariboru nad vse slajno uspeła, naj si obišče prvo ponovitev tega dela, ki bo danes v nedeljo, 18. t. m. ob 20. uri.

Novosti državne biblioteke v Ljubljani

Priobčuje dr. Joža Glonar.

(Zvezdica označuje naslove knjig, ki so natisnjene v cirilici.)

Arhiv za kemiju in farmaciju. Zagreb, 1927. 47.931.

Bevk, Fr.: Tatli. Trst, 1923. 48.626

Bohuslav, Fr.: Z mých nejlepších let. Dvo-

delná a životní vzpomínky. V Praze, 1926. 48.671

Borrow, G.: Wild Wales. The people, language and scenery. London, 1923. 48.670

Brüll, O.: Thomas Mann. Variationen über ein Thema. Wien, 1923. 48.673

Bučar, V.: Kod Lužičkih Srba. Ljubljana, 1930. 48.683

Bücher der Form. Berlin, 1925. II 48.160

Dostojevskaja, A. G.: Die Lebenserinnerungen der Gattin Dostojevskaja. München, 1925. 48.687

Egede H.: Beschreibung und Naturgeschichte von Grönland. Berlin, 1768. 48.658

Fragebogen, Ethnographische, der Anthropologischen Gesellschaft in Wien. Wien, 1884. 48.666

Haag, K.: Die Sprachlandschaften Oberitaliens. Heidelberg, 1930. II 48.141—13

Hourtieg, L.: Geschichte der Kunst in Frankreich. Stuttgart, 1912. 48.619

Kaiser, K. W.: Zimski večeri (zadružnički). — Celje, 1907. 48.653

Kovačević, N.: Put do realizma. Zagreb, 1911. 48.651

Lessing, G. E.: Ein Selbstbildnis. Weimar, 1929. 48.624

Macartney, C. A.: Refugees. The Work of the League. London, 1930. 48.645

* Mesečnik za zakonodavstvo, pravosudje i administraciju. Beograd, 1924. 48.587

Mitrićin, J.: Crna gora in knez joj Danilo. U Zagrebu, 1863. 48.665

Opis puta III. kongresa slovenskih geografa i etnografa u kraljevini Jugoslaviji 1930. Uredio P. Vujević. Beograd, 1930. 48.684

Feinlich, R.: Die ältere Ordnung und Verfassung der Städte in Steiermark. Graz, 1879. 48.680

Politeo, I.: Zakon o pobljanju pravnih djela izvan stečaja od 22. jan. 1931. Zagreb, 1931. 48.650

Radmio, M.: Dolje mrtva umjetnost! Hoćemo živu umjetnost! Zagreb, 1931. 48.664

Ricci, C.: Geschichte der Kunst in Nord-Italien. Stuttgart, 1911. 48.622

Rul, J.: Historija zemljiških knjiga. Zagreb, 1931. 48.687

Schmalix, A.: Kleiner illustrierter Führer durch Dubrovnik (Ragus) und Umgebung. Dubrovnik, 1930. 48.644

Solovjev, Vladimir Sergejevič: Rusija i Opća Crkva. Sarajevo, 1922. 48.679

Stepišnik, L.: Zenitne all svatbine navade in napitnice z godčevskim katekizmom in slovenbistriške okolice na štajerskem. Maribor, 1848. 48.678

Segvić, K.: Književne študije. Zagreb, 1934. — 48.655

* Zakon o žandarmeriji. Beograd, 1930. 48.633

Zakonik, Priročnik za pokneženo grofijo Gorjško in Gradiško. Izd. E. Klavžar. V Gorjšk, 1891.

Mladi Jugoslovan

Danilo Gorinšek:

Zdaj bo skoro...

Zdaj bo skoro tisti čas,
ko bo prišla zima v vas
bela in ledena...

Rož ne bo več sred polja,
več ne bo prepevala
ptičica nobena...

Ali vendar nam tedaj
bo ostala v srcih vsaj —
Vesna razcvetena.

Radislav Rudan:

Antilopa in slon

Pred davnimi davnimi leti nekoč sta se sre-
di velike in divje Afrike srečala slon in anti-
lopa. Lepo sta se pozdravila in pogovorila, na-
posled sta se pa sporekla in sprla zaradi svojih
sposobnosti in lastnosti.

»Kaj boš, antilopa antilopasta,« je zarenta-
šil ogromni slon. Samo z rilcem mi je treba
mahniti, pa te že nikjer več ni.«

»Ne boš,« je jezila antilopa. »Sama pre-
vzetnost te je, da veš! Mar misliš, da sem zares
tako slabotno bitje kakor izgledam. Pogledaj le
moje mišice na nogah, pa se boš prepričal o
moji moči.«

»Dobro,« je sklenil slon, »pa se poizkusiva:
Ti boš dvignila mene od tal, jaz bom pa tebe.
Kar začni, pripravljen sem!«

»Ne,« je naglo odvrnila antilopa, »ti poizkusi
prvi.«

Slon se je vdal, pograbil antilopo s svojim
rilcem krog trebuha in jo kljub vsemu upiranju
s lahkoto dvignil od tal. Ko jo je pa zopet po-
ložil na tla, je ravnal tako neprevidno, da se
je antilopa preokucnila čez glavo. Zgodilo se ji
sicer ni nič, a prilika je bila ugodna in jo je
naglo in temeljito izkoristila. Dejala je:

»Vrat sem si menda zlomila, a dvignila te
bom vseeno, samo zapomni si: če te bom vrgla
ob tla tako, kakor si ti mene, ne boš — nero-
den, kakršni si — nikoli več vstal.«

Slon se je tega tako prestrašil, da je naglo
dejal:

»Čakaj, stopiva pod onole drevo! Z rilcem
se bom oprjel spodnje veje, potem me pa dvig-
ni. Tako ne bom mogel pasti.«

Urno sta odšla pod drevo in slon se je z ril-
cem oprjel veje, med tem ko mu je antilopa
slezla pod trebuh in dejala:

»Paž! sedaj, dvignila te bom!«

Slon, ki se je bal padca, se je tisti trenutek
tako tesno oprjel s svojim rilcem debele veje,
da se je nevede skoraj že sam dvignil od tal
in je antilopa imela prav lahko delo. Nenadoma
pa je odskočila in po čudnem naključju je veja

prav tedaj omagala in se odlomila. Reak — in
slon se je zvalil na tla ter obležal na hrbtu sre-
di drobnega peska.

»Ali te nisem svarila?« je jezila antilopa.
»Pa si le silil in silil vame, zdaj imaš.«

Slon, ki je na hrbet zvrnjen kaj klavirno iz-
gledal, jo je milo poprosil:

»Glej, prijateljica draga, če si me mogla dvig-
niti prvič, me boš tudi drugič. Pomagaj mi na
nogo!«

»Bi,« je odvrnila antilopa, »a zdi se mi, da
slišim že prav v bližini človeške glasove. Zbo-
gom!«

In kakor da bi jo veter odnesel, je izginila
v daljavi. Slon pa leži tam menda še dandanes,
če ga morda res niso že našli ljudje in ga ulo-
vili.

Gustav Strniša:

Jutranji mrak

Zvezdice — dušice k nebu hitijo,
zrejo na zemljo in milo blestijo.

Svira zefir jim in pesem šepete
večne in rajske, preblazene sreče.

A na oblakih so angelci mali
v bisernih haljicah k njim priveslali.

Zvezdice — dušice že so sprejeli,
tiho so jih in veselo objeli.

Dušice zvezde so se nasmehnile,
v rožnato zarjavo se napotile.

V zarji skoz okenca božja nas zro,
vrtnice trosijo nam za slovo.

Gustav Strniša.

Veverica

Veverica je živela s svojo družinico v senč-
natem gozdu. Razprostrala se je za krasnim
parkom. Starka je pripovedovala mladičem o
tem parku. Poslušali so jo, se stiskali okoli
nje, se postavljali na zadnje nožice, migljali z
repki in s prednjimi šapicami gledili gobčke,
kjer so jim poganjale prve brčice.

Najbolj so se veselile veveričke, kadar jim je
mamica pripovedovala o njih gosposki tetki.
Ta teta stanuje v parku. Ljudje so ji na viso-
kemu drevesu postavili majhno leseno hišico. V
njej stanuje kakor kaka princeznica. Iz njenega
gradčka je lep razgled po listnatem kralje-
stvu. Ona pa poseda pred svojim okroglim
vhodom, gleda svet, si gladi brke in zobje
sladke orehe, ki rastejo za parkom. Zelo bogat
je ta park! Na eni strani ga meji reka. Ob
reki rastejo lesnike s svojimi drobnimi slas-
nimi sadovi. Koncem parka stoji lep grad.
Pred gradom se šopiri orehovo drevo. Koliko
orehov zraste na njem vsako leto! Nikdo bi jih
ne mogel prešteti, pa če bi bil še tako učen!
Pa še nekaj raste tam. Kostanj, slastni, do-
mači kostanj! O, kako je dober!

Teta Veverela, ki v parku stanuje, je pa zelo
gosposka. Češarka se niti ne dotakne, saj ima
bogatelo druge jedi.

Neki dan je pa rekla dobra mati veverica:
»Danes pojdemo teto obiskat. Zivalce so od
veselja kar poskakale iz gnezda.«

Oče Veverič ni bil posebno zadovoljen s
tem izletom. Godrnjal je in se jezil na svojo
staro. Naposled se je vendarle potolažil. Teta
se mu je namreč nekaj zamerila. Očitno mu
je pri zadnjem obisku, da je neotesanec, ker
ji je stopil po nesreči na nogo.

Veverice so odšle. Veselo so švigale po ma-
hoviti hosti. Med njimi je brzela mamica. Skrb-
no se je ozirala in pazila, da bi se ne pripetila
kaka neugoda.

Gozd je bil zelo prostran. Dolgo so že hodile.
Mahoma obstane najmlajša, ki je hodila
spredaj in zavpije:

»Kako krasna in vitka gospa nam prihaja
nasproti! Krasni jo kožuh, kostanjaste barve, po
grlu ima pa rumeno lisce.«

Ko je mati to začula, se je kar stresla:

»Kuna! Kuna! Strašna kuna zlatica! Naše
življenje je v nevarnosti. Takoj za menoj!« je
kriknila in že je čepela na visoki jelki ob poti.

Mladički so jo slušali in urno švigali za njo.
Nepremično so obsedeli med gostim vejevjem
in čakali. Srčeca so jim pa tako utripala, da
se jim je zdelo, da jih bo udarjanje srca izdalo.

Kuna jih še ni opazila. Počasi je stopala po
mekhem mahu. Radovedno se je ozirala kvišku
in pred se. Iskala je pač kako žrtev, ali pa
pazila na skrite sovražnike, saj je imela slabo
vest.

Prišla je mimo in izginila v grmovju.

Mladički so hoteli takoj poskakati iz drevesa.
Pa jim je skrbna mati zabranila. Sama je hi-
tela gledat, kje je njih sovražnica. Opazila je,
da je že daleč proč in se sladka s ptičjimi
jajčeci, ki jih je naropala v nekem grmovju.

Oddahnila se je in komaj slšno začutila.
Mladički so bili takoj za njo. Napotili so se
dalje. Srečno so dospeli do parka.

Starka je veselo rekla: »Tu se ne bojte ni-
kogar! Le počasi pojdemo naprej!«

Da se ni treba nikogar bati, niso mogle ve-
verice verjeti. Pa jim je mati pojasnila: »Ta
park je pod okriljem ljudi, ki skrbijo za živali.
Nihče se ne sme dotakniti nobene. Kune pa tu
ne bo, kajti preblizu človeških bivališč smo.«

Na klopici so se igrali otroci. »Veverice! Ve-
verice!« krikne mali deček. Otroci jih zagle-
dajo in prično ploskati. Starka se jih nič ne
boji. Kar približa se jim z mladički vred in
se postavi na zadnji nogi. Otroci se smejejo.
Potem se prično z vevericami igrati.

»Posloviti se moramo!« krikne kmalu mamica
in pomigne z repkom. Mladički že hite za njo.
Otroci jim pa mahajo z ročicami v slovo.

Kmalu so dospeli do tete Veverele. Kako
lepo rejena je bila. Odvedla jih je s seboj v
svoje shrambe in dejala: »Rada vas imam.
Zato vam dovolim, da se nasitite v mojih
shrambah. Pazite pa, da vas ne zapelje po-
žretnost, da mi ne zbolite! Vaša mati bi se mi
pač zahvalila!«

Mladički so vstopili v votlino in kar zazi-
jali. V prvi shrambi so videli veliko zalogo do-
mačega kostanja, v drugi lešnikov, v tretji pa
slastnih orehov. Ko so se nazobali, jim je raz-
kazala okolico.

Solnce je že zahajalo, ko so se vračali gosti
domov.

»Vrnemo se po drugi poti!« je rekla mati.
V gozdu so zagledali prijazno belo hišico. Naj-
manjša se je preobdela orehov in kar zaosta-
jala je.

Pa je prihitel po poti deček. Veverice so švi-
gale dalje. Najmlajša ni mogla hiteti. Deček jo
je našel in jo vzel v naročje. Veselo je bese-
dili: »Očka nam je obljubil drugo veverico,
ker nam je stara poginila. Boš pa kar ti ostala
pri nas!« Odnese jo je v hišico in dal v pro-
storno kletko.

Veverica je zaplakala, ko je začela dečkove
besede. Mamica je pa bila huda in žalostna,
da bi najmlajšo takoj pograbila in stresla za
ušesa, če bi jo imela poleg sebe.

»Ali vas ni teta svarila. Požretnost je moja
najmlajšo kaznovala. Pa je vendar le ne smem
zapustiti!« Otrok je še in moja hčerka!« je
zatarnala mati.

Tudi druge veveričke so pričele plakati.

»Rešila jo bom! Počakajte tu na visoki lipi!«
je ukazala starka in odhitela proti beli hišici.

V hišici je sedel deček in poleg njega dve
deklici. Ko so zagledali veverico, so se je raz-
veselili in kar poskočili: »Še ena veverica!«

»Ta se pa nič ne boji!« se je vzradostil de-
ček, ker mu je, starka skočila kar na ramo.

Prišel jo je gladiti. Pa je eden izmed otrok
zavpil: »Očka gre! Očka gre!«

Deček je z veverico na rami pozdravil očeta.
Pri tem ni opazil, da mu je že zdrknila nazaj
na tla, odhitela v sobo in s šapico odprla klet-
ko ter rešila hčerko. Urno sta se pognali skozi
odprto okno in se skrili v visoki travi.

Otroci so kar zazijali, ko so našli prazno
kletko. Oče se je pa smejal: »Pustite jih, naj
svobodno živijo! Ona, ki je poginila, ni sama
hotela nikamor! Zivalce ne smemo siliti v su-
ženstvo!«

Veverice so se že, ko se je veverica vrnila z
družino domov. Očeta je že kar skrbelo in ves
čas je hodil gledat na vrh hrasta, če se že
vračajo. Trudne in vendar zadovoljne so ve-
verice legle počivat.

Uganka

Med drevjem, grmovjem, med travo
iz zemlje pokuka na dan,
in pisan klobuk si nadene na glavo,
življenja pa tek ji je naglo končan.

Rešitev prejšnje uganke: konec. Pravilnih
rešitev smo prejeli 22, nagrado pa je žreb do-
ločil Tereziji Podpečanovi, učenki v Logu št.
111 pri Hrastniku. Rešitve današnje uganke bo
sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavana«
v Mariboru, Aleksandrova cesta 24, do srede
dne 21. t. m. opoldne.

Martin Napuh

Pravljica igra za mladino v petih slikah.

Spisal J. Špicar.

(Nadaljevanje.)

BAKON: Tu jih pogledaj, Zlata! Na prestolu tam je knez
Urija, tu na stolu pa princeza Zarasta. Tako spe že
mnogo, mnogo let. Bilo pa je tako: Imeli so tu veliko
slavnost s poedinami in pijačo. Prišel je mimo
gradu star in lačen vojak, ki se je dostikrat boril
v nešteti bitkah za kneza in za domovino. Prosil
je za kosček kruha, ki ga mu pa niso dali. In še več:
Nagnali so nanj pse in tako ga zapodili od gradu.
Tam doli pod košato lipo, ki sva jo videla, je ob-
stal revež in se ozrl nazaj na razsvetljeni grad, od
koder je donela godba in veseli vzkliki. Tam se je
zgrudil in umrl. Lipa pa je zašumela, kot v največji
burji, stresla se je zemlja in izpod grude so se začeli
žalostni glasovi onih, ki so se borili kdaj za domo-
vino in pustili na poljanah slave svojo kri in svoje
življenje. Na grad pa je stopil spanec, brat smrti in
uspaval vse, kar je bilo živega tu gori. To je kazeno
za oni greh nad revežem - vojakom.

ZLATA: Kako jih zdaj zbuditi, Bakon?

BAKON: Takoj! (Vzame izpod plašča piščalko): Glej
jo! Ta jih prebudi! (Piska primerno melodijo,
spremlja ga lahka godba.)

VSI (se pričnejo polagoma zbujati, njih geste slede sme-
šno taktu godbe).

(Razvije se iz tega ples vseh, ki so prej spali.
Ko je ples ponehal, so prišli vsi na svoja prejšnja
mesta, tako tudi knez spet na prestol in princeza
na svoj stol.)

BAKON in ZLATA (sta med tem stopila v kot, da ju
ostali ne vidijo).

URIJA (kakor da nadaljuje govor): Sedaj, ko nas več

ne moti nadležni berač, gospoda, lahko nadaljujemo
nemoteno današnjo proslavo...

BAKON (stopi naprej): Kdo pravi to?

URIJA: Kdo se drzne vprašati?

BAKON: Jaz!

URIJA: Ti? Kdo si?

BAKON: Oni, ki vas je prebudil.

URIJA: Prebudil? Kako prebudil? Mi slavimo velik
praznik in ti se drzneš nas motiti? Zapusti takoj to
mesto, sicer se ti zna zgoditi, kakor se je zgodilo
maloprej nadležnemu beraču. Idi!

BAKON (spet začne piskati na piščal, ali popolnoma
drugo melodijo, vsi se gibljejo po njenem taktu in
končno obstoje, kakor otrpjeni): Ali si videla,
Zlata! (Stopi pred skupino): Slavni knez in prin-
ceza, nekdanj tako prevzetna in vi dvorjani, ponosni
in klečeplazni. Zdaj ste vsi v mojih rokah! Urija,
odslej ne boš več knez in te povisam za grajskega
vrtarja. Stopi s prestola, odloži krono in žezlo v
roke zakladnika. Plašč oddaj zunaj dvornemu kro-
jaču.

URIJA (stori to).

BAKON: Sedaj takoj na službo h grajskim vratom!

URIJA (odide počasi in brez besede).

BAKON: In ti, precartana princeza, pojdeš med grajske
terice, da se naučiš z delom rok, odkod vse to, kar
nas redi in hrani. Knežjo to obleko oddaj zunaj
dvorni šivilji.

ZARASTA (odide, kakor je odšel Urija).

2. PRIZOR.

Prejšnji brez Zaraste in Urije.

BAKON: Vi ostali, obdržite svoje službe. Ali povem vam,
da je služba služba, ne pa kratkočasje, ali pa celo
korito. Opravljajte jo vestno in iskreno, ker novi
knez ni nikaka dobričina in znate hudo čutiti nje-
govo pest. Sedaj na delo! (Spet piska. Vsi se začno
gibati in po taktu melodije odstopicajo skozi vrata.)

3. PRIZOR.

Bakon, Zlata.

BAKON: To je bil dvor s knezom, princezo in dvor-
jani. Pa tudi služinčad je treba, da pokličem. Tudi
ona naj izve o tej spremembi v kneževini. Ti, Zlata,
si zdaj princeza. Zavzemi svoje mesto! (Kaže na
prestol.)

ZLATA (sede na prestol).

4. PRIZOR.

Prejšnja, služinčad.

BAKON (spet piska).

(Skozi vrata pridejo po taktu piščalke: kuhar,
kuharica, točaj, šivilja, kapelnik, zdravnik, pisar,
Tine in Bine. Napravijo skupino, toda stoje kakor
kipi.)

BAKON: Zbudite se vendar!

BAKON (kuharju): Kdo si ti?

KUHAR: Dvorni kuhar.

BAKON (točaju): In ti?

TOČAJ: Dvorni točaj.

BAKON (Tinetu): In ti?

TINE: Jaz sem Tine, prvi dvorni strežaj!

BAKON (Binetu): In ti?

BINE: Jaz sem Bine, prvi dvorni strežaj!

TINE: Ne, jaz sem prvi!

BINE: Ne, jaz!

BAKON: Recimo, da sta oba! (Kuharici): Pa ti?

KUHARICA: Jaz sem dvorna kuharica.

ŠIVILJA (naglo in zgovorno): In jaz dvorna šivilja.

BAKON (stopi k ostalim trem): In kaj ste vi trije?

PISAR (važno): Jaz dvorni sem pisar.

KAPELNIK: In jaz kapelnik.

ZDRAVNIK: Jaz zdravnik.

BAKON (jih gleda): Tako, tako! In tudi vi trije med
služinčadjo?

PISAR: Tako je od nekdanj že vpeljava v naši kneževini.

(Dalje prihodnje nedeljo.)

Še o naših ženah v higijenski službi

Članek, ki smo ga priobčili na tem mestu v 230. številu našega lista o naših ženah v higijenski službi, je našel širok odmev v prizadetih krogih. Dobili smo od več strani zanimive podatke, ki nam znatno osvetljujejo položaj higijenskih uslužbenk — zaščitnih sester; iz teh podatkov se da sklepati o vzrokih, zakaj ravno one prednjačijo v statistiki tuberkuloznih.

Higijenska služba zahteva od oseba mnogo več, nego katerakoli drugi ženska služba; zahteva se njene duševne in telesne moči; prizadeto je pri tem tudi njeno čustvovanje, odgovornost pa, ki ji nalaga ni mala. Če vrši n. pr. mlado dekle po 14 dni zaporedoma nočno službo in mora paziti včasih na 30 in celo več bolnih otrok, med katerimi je neredkokrat tudi po več težkobolnih, je to vse kaj drugega, nego je nočna služba na pošti ali pri železnici. Kolikokrat se pripeti, da ta ali oni otrok ponoči umre. Za navadno bolniško strežnico, ki je ostarela v svoj službi in ki dobi v oskrbo samo tuje, težko bolne otroke, je tak dogodek vsakdanja stvar. Drugače je pa n. pr. za zaščitno sestro, ki je živela z otrokom mesece in morda leta in ki se ji je priljubila. Težki so takšni trenutki za mlado, k temu še od fizičnega napora oslabljeno dekle. — Tudi je delovni čas v higijenski službi večinoma daljši odmerjen kakor v vsaki drugi službi, čestokrat se zgodi, da mora pomagati tudi izven svojih službenih ur in ne redkokrat tudi pri delu,

ki pravzaprav ne spada v njen delokrog.

Pri vsem tem težkem delu, ki izčrpa mlade moči telesno in duševno, kakor v nobenem drugem poklicu, imajo higijenske uslužbenke le po 10—14 dni dopusta na leto, kakor vse druge državne uslužbenke, ki niti od daleč ne izvršujejo tako naporene službe. Strašni so zanje posebno poletni meseci v vročih krajih, ko po celodnevem trudu, ne najdejo počitka v svojih razbujenih podstrešnih sobah.

Ne pritožujejo se, ker so mlade in vse se in v svojem poklicnem zanosu (in tega ni v nobenem ženskem poklicu toliko, kakor ravno pri zaščitnih sestrah) morda momentano niti ne občutijo težav. Toda kaj kmalu izgube vsako odpornost, nalezajo se boleznimi, s katero pridejo v dotiko in ker se po navadi od nobene dobro ne izlečijo, postanejo šibke in slabokrvne in od tu do tuberkuloze pač ni dolga pot. Najbolj žalostno dejstvo je, da tej usodi zapadejo ravno najboljše moči, ki s srcem in dušo pri svojem poslu.

Pokazali smo tu na nekatere nedostatke in na nevarnosti, katerim so izpostavljene naše žene v higijenski službi; naloga merodajnih faktorjev je, da te in druge nedostatke odpravijo ne le v interesu higijenskega osebja samega, marveč v splošnem interesu, kajti tuberkulozno osebje je pač najmanj primerno za izvrševanje higijenskih poslov, katerih glavni namen je: boj za narodno zdravje, boj proti tuberkulozi.

Mednarodna ženska zveza

V raznih odborih Mednarodne ženske zveze zastopa Jugoslavijo 12 naših žen in sicer: Minka Govekarjeva v tiskovnem odseku; Vera Kričevac, Beograd, v odseku za mir; v odseku za pravno stališče žene: Cubrilović, Sarajevo; v odseku za volilno pravo: Dr. M. Kočonda, Zagreb; v odseku za enako moralo: Maša Živanović, Sarajevo; v ods. za nar. zdravje: Dr. Ristović, Zagreb; v odseku za izseljeništvu: prof. dr. Jelka Perić, Split, v odseku za ženske poklice: Lojzka Stehi, Beograd; ods. za zaščito dece: Milena Atanasković, Beograd; v odseku za umetnost: P. Loeb Albala, Beograd; v ods. za literaturo: ga. Zora Petrović, Beograd; za kinematograf: Zora Jovičić, Beograd.

O priliki odborove seje Mednarodne ženske zveze v Parizu je bilo sklenjeno, da se ustanovi mednarodni odbor slikaric in kiparic. V ta odbor naj bi poslali vsi Narodni ženski savezi po dve svoji zastopnici. Glavni odbor M. Z. S. namerava prirediti mednarodno umetniške razstave o priliki svojih plenarnih sestankov. Prva razstava bo najbrže že prihodnje leto ob času plenarnega zasedanja v Stockholmu. Istočasno z M. Z. Z. je zboroval v Parizu Mednarodni odbor za socialne šole pod predstvom dr. Alice Salomon (Berlin). Na sijajno obiskano večer v Sorbonni so poročale zastopnice raznih držav o napredku socialne šole.

Državna pripadnost žene

Mednarodna zveza katoliških ženskih lig je poslala generalnemu tajniku Društva Narodov dopis v zadevi državne pripadnosti žene. V tem dopisu zahteva Zveza, naj sloni bodoča zakonodaja o ženski pripadnosti na temelju družinske enotnosti in naj se do uveljavljanja takšnega mednarodnega temeljnega zakona ustvari prehodni režim, ki bi zakonsko ženo zavaroval proti vsem posledicam izgube njenega državljanstva.

V avstrijskem parlamentu so stavile nekatere socialno demokratske poslanke predlog za ureditev državne pripadnosti žene; predlog vsebuje te določbe: 1. Inozemka, ki se poroči z Avstrijcem dobi deželno in s tem državno pripadnost, izvenjski ako sama poda izjavo, da hoče obdržati svoje prejšnje državljanstvo. 2. Ako se podeli avstrijsko državljanstvo možu, ga dobi z njim tudi žena, ako ni sodnijsko ločena, ne živi ločeno od moža ali ako ni njen zakon neveljaven in če ne poda izjave, da hoče obdržati svoje prvotno državljanstvo. 3. S poroko s tujim državljanom izgubi žena svoje dosedanje državljanstvo, če je dokazano, da po zakonu države, kateri pripada njen mož, dobi s poroko državljanstvo te države, ako ne izjavi, da hoče obdržati svoje dosedanje državljanstvo.

4. Ako izgubi mož državljanstvo, obdrži žena svoje dosedanje državljanstvo, ako se izreče za to.

Žena v španskem parlamentu

Politične razprave v parlamentu o načrtu nove ustave se je prvič aktivno udeležila tudi ženska, poslanka Clara Campoamor. V začetku svojega govora je pobijala mnenje, da bi podelitev političnih pravic ženi mogla škodovati republiki. Izrekla se je za odpravo smrtnih kazni, za odpravo stanovskih privilegijev in za zaščito delavstva, starcev in otrok. Dalje je zahtevala, naj se sprejme v zakonski načrt tudi bračni zakon, zakon o materinstvu, o ločitvi zakona in o enakopravnosti nezakonskih otrok z zakonskimi, ker otroci niso odgovorni za grehe svojih staršev. Končno je povdarila pomen ženske volilne pravice in se je pohvalno izrekla o novem zakonskem načrtu, kateri dopušča ženi mnogo več pravic, kakor jih imajo v drugih

latinskih deželah. Proti njenim izvajanjem, ki so žela veliko odobravanje, je nastopila druga poslanka, ga. Kent, ki je z ozirom na žensko volilno pravico povdarjala, da je španska žena še vse premalo pripravljena na to, da bi se mogla politično udeleževati.

Španski parlament je s 160 glasovi proti 121 sprejel predlog za podelitev volilne pravice ženam in se je določila volilna starost obeh spolov na 23 let. Dva poslanca, ki sta nastopila proti ženski volilni pravici, so ženske napadle, ko sta zapustila parlament.

Razno

Otroški jok v zvočniku

V Ameriki se prodajajo zibelke, na katerih je pritrjen mikrofoni; ko dete joka, sprejme mikrofoni njegove glasove ter jih odda dalje v spalnico staršem, kjer se potem razlega jok iz zvočnika.

Kako Egipčanke izganjajo hudiča

Egipčanka Khadiga Haki je objavila zanimive podatke o šegah Egipčanov.

Pobožni egipčanski narod, ki vedno rad kliče Boga na pomoč, se nikakor še ni otresel vražjege, ki so v navadi v vsakdanjem življenju, smatra nevedna množica za verska pravila, čeprav nimajo z vero nobenega opravka.

Naj tu opišem zanimivo šego »izganjanje hudiča« pri bolnikih. Ne smemo misliti da je ta navada vkoreninjena le v siromašnih krogih; nasprotno, si reveži te procedure sploh ne morejo privoščiti, kajti izganjanje stane mnogo, 30—40 angleških funtov (do 10.000 dinarjev). Če pacientka nima dovolj denarja, žrtvuje svoje dragulje, če pa to ne zadostuje, se pa zadolži.

Ženski »šeh«, ali kakor se glasi v arabščini »il šeh« (šeh je verski znanstvenik, toda mnogi si prisvojijo ta naslov le kot sredstvo, v dosego svojega namena. Ženskih šehov po pravilih ni, pač pa si ženske same nadejajo to čast) navede pred izganjanjem, kaj je vse treba pokloniti hudobem. Je naravnost čudovito, kakšne čudne želje ima včasih ta hudič. Včasih si zaželi belo ovco, ki more imeti črn rep, ali velikega, črnega petelina z belo glavo. Ni lahko najti take reči in naravno je, da to iskanje stvar zelo podraži. Celotno obleko bolnici predpiše hudič. Ceremonija sama obstoji iz plesov, ki trajajo cele tri dni. Najprej počasno gibanje po enoličnih zvokih nekega, bobnu podobnega instrumenta, takozvana »tabla«, potem po vedno hitrejši gbi. Okrog plesače obsedenke sedijo na tleh gostje, ki ji venomer naganjajo, dokler se komaj še premika. Vsa v potu, se zgrudi skoro brez zavesti na tla. Med svečanostjo kuhajo in pečejo, za jed in pijačo je dobro prekrbljeno.

In neprestano sprejema »il šeh« hudičeva naročila ter daje skozi njena usta nadaljne ukaze. Obleka se mora menjati po njegovem okusu najmanj tri do štirikrat. Hudobec si izbira večinoma najlepše in najdragocenejša oblačila iz samih težkih svilenih tkanin. Uboga bolnica, katera nima sredstev za take drage vsečanosti, si lahko pusti izganjati hudiča v družbi z drugimi svojim vrstnicami na šehinem domu, kar pa tudi ne stane ravno malo in traja le 3—4 ure.

Ko utrujenost nekoliko poneha, trde ženske, da se čutijo olajšane. Njihovo stanje gotovo ni bilo preveč revno, sicer bi jim pač minila volja si izganjati hudiča na tak način.

Evropelji bo to šega nerazumljiva; če ji pa iščemo vzrok, moramo priti do zaključka, da jih zaveja v to samo želja doživeti nekaj izrednega. Kako bi sicer, po stari šegi živčevje Egipčanke, prišlo do take izpremembe v enoličnosti svojega življenja, ako ne bi segale po takih sredstvih? V nasprotju z njeno moderno sorjakinjo, sedi neprestano v svoji hiši, pride le na ulico, kvečjemu če obišče svojo prijateljico ali sorodnico, pri tem pa gotovo nima prilike, da bi razgibala malo svoje mlahavo telo, ker mora tudi tam mirno sedeti, kakor doma. Dolgotrajno gibanje, ki pretresa vse organe njenega

telesa, ji torej gotovo koristi in je zelo verjetno, da se žena, ki ni bila bolna, ampak je le imela vsled večnega sedenja in ležanja leno kri, počuti zelo olajšano po takem dolgotrajnem naporu. Izganjanje hudiča je vendar enkrat tako utrudilo, da zaspi, kakor drugi ljudje, ki so naporeno delali in nudijo svojemu telesu zasluženi počitek. To dejstvo bo najbrž tudi vzrok temu, da si po večini same ženske puste hudiča izganjati.

Zadnja kitajska cesarica

Zadnja kitajska cesarica se hoče ločiti od svojega moža. Kot otrok je bila poročena z zadnjim kitajskim cesarjem, kateri je imel leta 1912, ko je bil odstavljen, šele 6 let. Sedaj živi cesar v japonski naselbini Tientsin pod meščanskim imenom Pu-Yi, varen pred sovražniki. Iz teh novih življenjskih okoliščin se je razvila zakonska tragedija. Spoznal je neko ameriško filmsko igralko v katero se je zaljubil in tako je postal zakon z ženo prava muka. Cesar je ženo baje dejansko mučil, tako da je že večkrat poskusila si vzeti življenje, sedaj je pa vložila tožbo na ločitev zakona. Še nikdar se ni zgodilo, da bi se žena kitajskega cesarja kdaj uprla svojemu možu; cesarjevi privrženci se vsled tega na vso moč upirajo tej ločitvi zakona. Zadnja kitajska cesarica je baje lepa žena in zelo izobražena. Se ni oziroma grozje cesarske stranke, hoče na vsak način doseči ločitev zakona nakar se namerava izseliti v Ameriko, kjer hoče živeti novo življenje.

90-letna učiteljica nadaljevalne šole

Ga. Ema Seltzer, najstarejša aktivna učiteljica takozv. »nedeljske« šole v državi Pennsylvanija v Združenih državah, je slavila na luteranski šoli v Libanonu, Pa, svoj 90. rojstni dan in obenem 74letnico nepretrganega delovanja kot učiteljica nedeljske šole. Od učenk iz njenega prvega šolskega leta žive še štiri.

Moda

Malo čudno je pa le, da moderna žena, ki je vendar postala tako čisto drugačna, sprejme s prav otroškim navdušenjem to, kar je bilo samo po sebi umevno v starih časih, kar se je pa še pred kratkim tako absolutno odklanjalo. Smo li res morale preživeti garsonsko dobo z vsemi njenimi nedvomnimi prednostmi in napakami, zato da smo prišle spet h krilom, ki so jih nosile naše prababice in h klobukom, ki so se z njimi ponašale naše praprababice? Smo li morale tekat okrog z razgaljenimi koleni v krilih, ki so bila ozka kakor vreče, z oblekami, ki so bile tako brez vsakega nakita, zato da se že zopet ovijamo v razne volane, trakove in čipke? — Nedslednost brez primer! Kaj moremo za to! Modni mojstri diktirajo in mi vse navdušene deremo za njimi.

Morda je prav, da se je preobrat začel pri klobuku. Če si damo tak moderen klobuček na glavo, potem pač moramo frizuro, obleko in vso ostalo prikazen podrediti naznačenemu stilu. K životu se prilagajajoča obleka, ki se spodaj bogato razširi, visoke pete spadajo k tihi stvarici, ki čepi tako-le na strani na enen ušes, pušča na drugi strani odkrite kodre ter s čopkom peres, ali s kokardo tvori tisto nekaj, kar imenujemo moderni klobuk. K sreči je moda klobukov tako raznolična, da si vsaka lahko izbere, kar je njej primerne, ako se noče brez pridržka vreči v ta modni preobrat. Ščasoma si potisnemo tudi še tak-le zelen klobuček na uho in porečemo, »da ni bila moda še nikoli tako dražestna, kakor to jesen«. O, moda nas že vzgoji, če nihče ne. Naj se je še tako branimo, pride dan, ko ne moremo razumeti kako to, da nismo bile takoj s prvega početka navdušene zanj.

Res lepi so moderni plašči. Večinoma tesni v životu, se spredaj močno križajo, tako da se človek prav dobro in toplo počuti v njih. Vsi so bogato okrašeni s krznom. Zelo priljubljeno je neke vrste diagonalno blago, ki je zelo efektivno, mehko; poleg tega pa tudi velour-chiffon, ki je zelo eleganten. Največ vidimo črnih, rujavih, zelenih, pa tudi sivih plaščev. Izmed kožuhov se največ nosi astrahaan, »breitschwanz«, tudi imitacije, dalje seal, bisam in vidra. Interesantne so nove oblike rokavov in podprtani bočni deli tudi pri kostimih, ki so poleg plaščev zelo v časih.

Zelo čedne so sportne volnene obleke, čeprav so vedno enostavne; v bokih so tesne, pod kolenom se krilo razširi v gube. Bluze so najrazličnejšega kroja večinoma s priličnim pasom in svetlimi garniturami ob vratu, kar učinkuje zelo mladostno. Tudi obleke so navadno temne barve, čestokrat sestavljene iz dveh barv: sivo-modro, zeleno-rujavo itd.

Večerna obleka iz prozornega velour-chiffona, ki pada v bogatih, prelivajočih se gubah, je večinoma svetle, pastelne barve, pa tudi lahko črna ali bela. Vidijo se vse mogoče barve, toraj nikakih posebnih predpisov. Tudi nekdanja lila in črna je zopet na površju, toda danes ne več »za starejše dame«, ker teh pač danes ni več. Večerna obleka je zelo dolga, tudi vlečka še pride. — Lansira se pa zelo tako zvana »malac« večerna obleka, ki sega samo do gležnjev in se nosi že pri popoldanskih obiskih. Razveseljivo je, da te obleke ne marajo več biti samo iz svile, ampak se vidi mnogo volnenih; in tudi to, da igra pleteni komplet še vedno glavno vlogo v garderobi vsake dobro oblečene dame.

Prevelika zapravljenost

Nedavno je neka francoska modna dama, ki je dospela a svojim petim soprogom v Ameriko, izjavila nekemu newyorškemu žurnalistu, da se z 10.000 dolarji letno lahko »dobro obleče« — seveda se s to vsoto ne more kriti tudi izdatek za nakit in kožuhe. Najboljše

oblečene dame potrebujejo letno 60 do 75.000 dolarjev, ako se vštejejo tudi kožuhi in dragulji. Dostojen sobolji ovratnik stane 50.000 dolarjev in kožuh, da se lahko pokaže v njem, ne stane manj nego 12.000 dolarjev. Baronica Rottschild potrebuje celo več; priznala je sama, da ima v svoji garderobi skoro 1000 kostimov. Ne nosi drugih klobukov nego one tri, ki so bili zadnji kupljeni in jih menja vsak teden. O svojem koristnem življenju se je izjavila, da hodi k otvoritvam modnih razstav in se navdušuje za vse, kar vidi. Naroči na ducate oblek, ki morajo imeti vsaka svoj klobuk in svoje čevlje. Potem pomeja in pomeja, dokler se ne zgrudi od utrujenosti. Obleke ji prinesejo domov, toda redkokdaj utegne, da bi jih nosila vse, kajti predno pridejo na vrsto, kupi že druge, ki ji bolj ugajajo. Vse to, da jo zelo deprimira.

In se križamo, ko čitamo popise o razkošju nekdanjih žensk.

Za tiste, ki niso več čisto mlade

Moderne žene si znajo prav tako, ako ne še bolje, podaljšati svojo mladost, kakor so to znale v starih časih. Nekdaj je bila ta umetnost znana in dostopna le nekaterim izvoljenkam. Kako bi se odrekle tej dobroti danes, ko so nam na razpolago vsi mogoči sporti in razna sredstva, da si ohranimo svojo gibčnost? Poleg tega nam pomaga še moda, ki ne dela več tolike razlike v obleki za mlade in — ne več mlade, kakor je to bilo nekdanj.

Za plašč si izbere zrelejša žena raje tak kroj, ki bolj zakriva nego odkriva njene oblike, ki že niso več popolne. Iz istega vzroka bi vedno moral biti zgorenji del nalahko potegnjen iz ne preozkega pasu, da se nekoliko boči. — Vsak, tudi že se starajoči obraz je videti prijetnejši, ako ima obleka vsaj mal bel ovratniček.

Večerne obleke morajo biti čim manj odprte ob vratu; tu je tudi šal, svilen ali iz čipk zelo na mestu. — Klobuk naj ima, ako je le mogoče, vsaj malo roba, da diskretno zasenči obraz, kar nikakor ni smešno, saj so moderni celo za mlada dekleta mehki klobučki zvonaste oblike.

Bluze so zopet moderne.

Moderna bluz iz perzijske svile: rokavi in hrbet so iz svetle svile.

Gospodinjstvo

Moderna hrana in kuhinja

Kuhanje je umetnost. Vsaka kuharska razstava nam znova to potrjuje. Danes, v dobi dietne terapije se hoče kuharska umetnost kar preleviti v znanost. Vsaj nastopa znanost kot posvetovalka in opominjevalka v službo kuhinje, da zopet preko hrane in kuhinje služi sama sebi. Za simptom tega preokreta velja, da so se ravnokar priredili v Nauheimu in Frankfurtu pod vodstvom znanstveno izšolanih kuharskih umetnic tečaj za zdravnike. V znamenju kuharic se družijo gospodinjske izkušnje in zdravniško spoznanje v korist in dobrobit zdravega in bolnega človeka. Kuharskih knjig je nebroj. Vse dosežke so bile pa po navadi sestavljene na podlagi okusa, cene in estetičnosti; malo je bilo takih, ki bi rešile vprašanje: kako se doseže najizdatnejše prehranjevanje z najmanjšimi sredstvi. Danes so preplavile svet moderne kuharske knjige, iz katerih lahko posnamemo marsikaj dobrega in koristnega. Najde se pa tudi mnogo fanatičnih propovednikov raznih kuharskih metod, ki so sestavljene z ozirom na njihov bolni želodec, jih pa dotičniki vsiljujejo kot edino pravilne tudi za zdravega človeka. Če kje, moramo zavračati fanatizem v kuharski knjigi. Ako je želodec bolan in ne prenese n. pr. mesa, iz tega še ne sledi, da bo vsak obolel, kdor je meso. Pretirana vzdržnost v hrani je ravno tako škodljiva, kakor prevelika požrešnost. Tudi obstoja nevarnost, da človek, ki se nauči doma na izredno hrano, se hrani po kateri izmed mnogih novih metod, zbolji, čim se mora hraniti izven doma, posebno v gostilnah in menzah.

Zato ne pretiravajmo. Za bolnika poiščimo skupno z zdravnikom primerno dieto, zdrav človek pa se naj nauči jesti od kraja vse, kar je pravilno pripravljeno. Gospodinja pa skrb za čim več spremembe v jedi, tako ne bo nevarnosti, da bo domača hrana prešibka ali premočna.

Tri bivši in en bodoči praški nadškof

Po odstopu praškega nadškofa dr. Kordača je nastal ta nenavaden slučaj, da ima praška nadškofija tri bivše nadškofe, enega bodočega nadškofa, a nadškofovsko mesto samo je še nezasedeno.

Kot prvi je resigniral na praško nadškofijsko čast kardinal Skrbensky, plemič iz stare plemiške rodbine baronov Skrbenskih, katerih predniki so morali vsled vere za časa dogodkov po Beli Gori bežati iz Češke. Kardinal Skrbensky je zapustil praško nadškofijo leta 1916 in prevzel olomuško nadškofijo iz čisto finančnih razlogov, ker je bila olomuška nadškofija mnogo bolj bogata. Premestitev se je izvršila na ta način, da je olomuški kapitelj zaprosil kardinala Skrbenskega za premostitev. Ta se je mogla izvršiti le na silen pritisk avstrijskega dvora. Po Skrbenskem je postal praški nadškof grof Huyn, ki pa je ostal na nadškofovskem prestolu le do preobrata leta 1918. Kot človek in duhovnik je bil mož vreden največjega spoštovanja, ni pa znal češkega jezika, kar je povzročilo vse polno, tudi zlohotnih anekdot. Ker je bil tudi prevelik avstrijski nacionalist, ni mogel v narodni čehoslovski državi ostati na svojem mestu. Sedaj živi v Rimu in podeljen mu je bil naslov aleksandrijskega patrijarha.

Huynovo mesto je zavzel nato msgr. dr. Kordač, ki je vzbudil v češki javnosti pozornost s svojimi socijalnimi pastirskimi pismi. Vsled znanega nasprotja z nuncijem Ciriacom je nedavno resigniral in podeljen mu je bil naslov asistenta pri papeškem prestolu. Sedaj je določen za praškega nadškofa škof dr. Kašpar iz Kraljevega Gradca.

Tako ima Praga sedaj tri bivše nadškofe, od

Bodoči praški nadškof dr. Kašpar.

katerih je eden kardinal, eden patrijarh in eden asistent pri papeževem prestolu ter enega škofa, ki je designiran za praškega nadškofa, praško nadškofijo pa upravlja kapiteljski vikar dr. Picha, ki je designiran za škofa v Kraljevem Gradcu.

Nadškofijska palača v Pragi tik pred vhodom na kraljevi grad v Hradčanih, sedanjí rezidenca predsednika Masaryka.

V Tyršev jubilejno leto

Dne 17. septembra t. l. smo nastopili čas, ko se spominjamo dr. Tyrša vsi v skupnem duhu in vsak po svoje. Čez leto bo sto let, odkar se je rodil. Živel je 52 let, 25 let je delal na telesni in нравstveni vzgoji naroda čehoslovanskega in vseh Slovanov vobče. Soustanovil je Sokola z mnogimi prijatelji, buditelji in bojevniki, toda edino on sam je domislil do konca smisel, pomen in dalekosežnost sokolske misli.

Karel Domorazek, znani češki sokolski pisatelj, piše o njem: »Ni se omejeval na zadovoljstvo s trenutnim uspehom, besedo za besedo, stavek za stavkom polaga mogočno na papir, tvoreč zakone telovadne organizacije, z velikim razgledom preko svoje dobe — v preteklost in bodočnost — je izmeril smer njene poti, in ko je iznesel naloge za cele generacije, je pokazal na cilj, pred katerim zastane dihi... Iz stvari, katere bi bila mogla imeti v svojih početkih samo lokalni pomen, ako bi je on ne bil navezal na narodovo preteklost in ako bi je ne bil prilagodil njegovemu razvoju in značaju, je postal važen element, ne le za obstoj naroda, v katerem je začel, nego za ves oni ogromni, čudoviti človeški rod, ki bo šele izpregovoril svojo Besedo... To vse je razumel človek, toda ni le razumel in premislil, ampak je tudi izgovoril ter v načelnih temeljih vplival v življenje, uveljavil in označil za one, ki pridejo za njim. To vse je napravil in napisal v dobi 25 let s požrtvovalnostjo, ki je možna edino samo v življenju majhnega naroda, borečega se za svoj obstoj, s smrtonosno vztrajnostjo, ki ga je stala življenje.«

V tem se zdi Tyrš največji. Bil je mislec in delavec obenem. Ni se zadovoljil s tem, da bi enostavno in brez nje izpremembe služil prevzeti ideji preporoda, nego revidira in modernizira jo, da ji novo, globljo vsebino, ki spaja staro buditeljsko idejo prosvetljenstva in vstajenja duha z novodobnim naukom o razvoju. Toda ni se tudi zadovoljil s tem, da je misel domislil do konca, nego posvetil se je popolnoma in brez oklevanja službi te ideje, delal je in organiziral, vzgajal delavce, vzdrževal nivo na sodni evropski višini. Bil je vodja. Vsak delavec ne vzraste do vodje, toda vodja ne more biti, kdor ni delavec. Bil je moderen, demokratičen in danes bi gotovo smoteno premišljal, delal in se boril za resnično socijalno pravičnost. Bil je tako požrtvovalen, da

najdemo redko njemu enak vzor, in bil je vztrajen. Premagal je neugodnost, nezaupnost, malodušnost, omahljivost, vzpodbujal je z besedo in pisavo, s pohvalo in grajo, z dejanjem in — vzgledom.

A odkod je črpal to čudovito moč za žrtvovanje samega sebe, kaj ga je držalo pri delu, da je znal pozabiti na svoj jaz, da je vztrajal kljub vsej obupnosti ter vsemu nerazumevanju in da je bratski ljubil tudi one, ki ga niso znali ljubiti.

Bila je to vera, vera v človeka, vera v delo in v službo, vera v narod in v življenje samo, vera v pravičnost sveta in v red vsega.

Brat dr. Miroslav Tyrš je zopet enkrat dokazal, da vera prenaša gore in v tem nam je Tyrš največji. Z njim znaga, kdor ne preneha z njim verovati, da je življenje narodov in družbe, dokler se razvija v solcu pravice, do brote in splošnega napredka, neranjivo kakor solnčni žarek...«

Kdo bi ne hotel biti delaven in buden? Saj nam izhaja iz tega to dejstvo. (Po češkem izvirniku.)

Igralec, ki se izdaja za zdravnika

Državna zveza ženskih društev v Avstriji je izrazila svoje ogorčenje nad dejstvom, da je igralec Aleksander Moissi prisostvoval nekemu porodu v porodnišnici v Salzburgu, kar je silno razburilo ženske kroge v Avstriji. Omenjena organizacija pozivlja še druge ženske organizacije, da z vso odločnostjo nastopijo proti temu nezastopnemu dogodku in da se sokriče nastrožje kaznujejo. Predsednica Zveze, poslanka dr. Schneiderjeva, bo stvar iznesla v parlamentu in bo tožadno tudi intervenirala pri vladi. Tudi je družina porodnice, katere porodu je prisostvoval Moissi, vložila pri državnem pravdniku tožbo proti zdravnikom na kliniki radi kršenja zdravniške tajnosti. Odvetnik mlade matere, ki je iz delavskih krogov, je opisal ves dogodek, pri katerem je bil Moissi babici predstavljen kot zdravnik, dr. Aleksander. Moissi je poročno izpraševal po njenih občutkih in mislih ter ji je pozneje poslal denarno darilo s pismom, v katerem je napisal: »Pogumni materi s najboljšimi voščili dr. Aleksander.«

Volišča v Dravski banovini in predsedniki volilnih odborov

Srez Novo mesto

Ajdovec. — Arzenšek Adolf, šolski upravitelj. Ambrus. — Prosen Peter, profesor, Novo mesto.

Bela Cerkev. — Colja Lojze, šolski upr. Brusnice. — Rupnik Boris, profesor, Novo mesto.

Črmošnjice. — Kuder Anton, sodnik o. s., Novo mesto. Dobrnič. — Pleiweiss Karol, sodnik, Trebnje.

Dvor. — Dequal Ciril, šolski upr. Občina Mirna ima dve volišči in sicer: Mirna. — Germ Josip, profesor, Novo mesto in Tihoboj. — Sancin Cezar, šolski upr., Mirna.

Mirna peč. — Obrekar Rudolf, šolski upr. Novo mesto levi breg. — Dr. Polenšek Jurij, preds. okrož. sodišča v p.

Novo mesto desni breg. — Dr. Turlan Anton, odvetnik.

Orehovica. — Hočevar Alojzij, sodnik, Novo mesto.

Prečna. — Barbič Ivan, sodni ofic., Novo mesto.

Sela Šumpek. — Tratar Jože, učitelj, Novo mesto.

Smuka. — Dr. Kyovsky Ruolf, sodni pripravnik.

Občina Šmihel-Stopiče ima pet volišč, in sicer: Šmihel — Kobe Viktor, sodni okr. sod., M. Slatnik — Knoll Rudolf, sodn. ofic., Novo mesto. Stopiče — Mastnak Franc, notar, Trebnje. Podgrad — Matko Davorin, šol. upr. v p. Vavta vas — Kozina Jurij, sodn. okr. sodišča.

St. Peter. — Dr. Trošt Josip, odv. kandidat, Novo mesto.

Občina Toplice ima dve volišči: za I. Gregore Dragotin, šol. upravitelj, za II. Hribar Martin, učitelj.

Trebnje. — Vozelj Janko, šol. upr. v p. St. Lovrene za občino Velika Loka. — Blagotinšek Fran, sodni kanc., Trebnje.

Zagradec. — Picek Janko, sodn. pripravnik, Novo mesto.

Občina Žužemberk ima tri volišča, in sicer: Žužemberk — Dr. Ločnik Emerik, notar, Hinja — Četina Franjo, gimn. prof. in Šmihel — Ing. Sulgaj Franc, šum. svetnik.

Srez Ptuj

Breg tudi za občino Hajdina. — Jamšek Franc, šol. upr.

Cirkovi tudi za občino Sikole. — Jančič Ivan, šolski upravitelj.

Dornava za občine Mezgovci, Racinje in Podvinci. — Vuk Franc, višji pisarniški oficijal, Ptuj.

Jiršovci tudi za občine Drstelja, Janežovci, Jiršovci in Vintarovi. — Majcen Mirko, učitelj, Sv. Urban.

Krčevina tudi za občino Mestni Vrh. — Babosek Ivan, posestnik.

Sv. Andraž v Haložah tudi za občine Skorišnjak, Velika Varnica in Veliki Okič. — Vobič Ciril, šolski upravitelj.

Nova cerkev tudi za občine Gruškovje, Podlehnik, Sedlašek in Sv. Trojica v Haložah. — Fras Štefan, učitelj.

Polenšak tudi za občine Polanci in Slomi. — Podgornik Mirko, šolski upravitelj.

Ptuj ima dve volišči: za I., dr. Senčar Matej, odvetnik in za II., dr. Komljanec Josip, ravnatelj realne gimnazije.

Majšperk. — Predan Janko, šolski upravitelj.

Ptujska gora za občino Ptujska gora, Sv. Bolfenk. — Kerbler Simon, šolski upravitelj.

Rogoznica tudi za občine Brstje in Kicar. — Vodnik Hinko, profesor, Ptuj.

Sela za občine Jurovci, Lancova vas, Trnovce-Sela, Zgornja Pristava in Dolena. — Zorec Karel, šolski upravitelj.

Spuhlja tudi za občine Borovci in Zabovci. — Osolce Jakob, šef katastrske uprave, Ptuj.

Sv. Barbara v Haložah tudi za občine Gradišča, Gruškovce, Slatina, Hal in Sv. Elizabeta. — Kosi Mirko, šolski upravitelj.

Sv. Andraž v Slov. Goricah. — Predan Drago, šolski upravitelj.

Sv. Lovrenc Dravsko Polje. — Sel Ivan, šol. upravitelj.

Sv. Marjeta tudi za občine Formin, Gajovci, Mala vas, Moškanjci, Muretinci in Zamušani. — Čokl Ignac, šolski upravitelj.

Sv. Lovrene v Slov. Goricah tudi za občine Dragovič, Hlaponci, Sakušak in Zagorci. — Breže Ivan, učitelj.

Sv. Marko tudi za občine Bukovci, Prvenci in Stojinci. — Marinič Mirko, šol. upravitelj.

Sv. Urban tudi za občine Destinci, Dolci in Levancji. — Kocmut Rudolf, šolski upravitelj.

Sv. Vid za občine Pobrežje, Vaveja in Dravci. — Musek Ivan, šolski upravitelj.

Trnovska vas tudi za občine Bišečki vrh, Ločič in Trnovski vrh. — Kos Štefan, šolski

upravitelj. Sv. Bolfenk v Slov. Goricah. Vurberk. — Majer Srečko. — šolski upravitelj.

Zavrč tudi za občine Gorenjski vrh in Turški vrh. — Hrzenjak Franc, šolski upravitelj.

Zlatolišje za občine Slovenja vas in Sv. Janž na Dr. polje. — Jarc Franc, šolski upravitelj, Sv. Lovrenc Dr. p.

Brebovnik. — Alič Franc, profesor, Ptuj. Hardek tudi za občino Litmerk. — Prijatelj Jožef, ravnatelj meščanske šole, Ormož.

Ormož tudi za občine Frankovci, Hum in Pušenci. — Sevnik Lavoslav, notar.

Savci tudi za občine Bratonečice in Bucmanci. — Turk Fortunat, učitelj meščanske šole, Ormož.

Središče tudi za občine Obrež in Šalovci. — Majžer Ivan, šolski upravitelj.

Ivanjkovi za občine Mihalovci, Rumeč, Veličane in Zerovinci. — Dr. Ban Adam, odvetnik, Ormož.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji tudi za občine Cvetkovi in Vičanci. — Megla Ivan, šolski upravitelj.

Sv. Miklavž pri Središču za občine Sv. Miklavž in Hermanci. — Pintarič Drago, šolski upravitelj.

Sv. Bolfenk za občine Jastrebc, Kog, Vitan in Vodranc. — Zerjav Albert, šolski upravitelj, Sv. Bolfenk na Kogu.

Velika Nedelja tudi za občine Sardinija, Trgovci in Sodinci. — Klemenčič Vladimir, učitelj.

Sv. Tomaž tudi za občino Lahonci. — Škrlec Franc, poštar.

Srez Radovljica

Begunje. Bukovec Alojz, šol. upravitelj. Bled. Gradnik Rajko, šolski upravitelj.

Bohinjska Bistrica. — Požar Metod, šolski upravitelj.

Breznica. — Šifer Egidij, šolski nadzornik, Radovljica.

Dovje. — Šega Ivan, šolski upravitelj v pok., Jesenice.

Občina Gorje ima dve volišči in sicer: Dobrava (Laharnar Ivan, šol. uprav., Blejska Dobrava) in Zg. Gorje (Razinger Valentin, šol. upravitelj).

Jesenice imajo tri volišča in sicer: Jesenice (dr. Vovk Ivan, advokat), Sava (inž. Šaplja Riko, šef progovne sekcije drž. žel., Jesenice), in Sv. Križ (dr. Štempihar Ivan, advokat, Jesenice).

Kamna Gorica tudi za občino Kropa. — Jaklič Franc, učitelj v pok. Radovljica.

Koroška Bela ima dve volišči in sicer: Javornik (Škender Oton, učitelj, Koroška Bela) in Koroška Bela (Šuštaršič Miroslav, inž.).

Kranjska gora. — Dr. Bregar Stanko, sodni pristojnik.

Lesce. — Knez Rudolf, šolski upravitelj.

Leše. — Kristan Srečko, šolski upravitelj.

Ljubno. — Razinger Vladislav, šolski upravitelj.

Mošnje. — Prestor Nikolaj, šolski upravitelj.

Ovišje. — Blažič Drago, šolski upravitelj.

Radovljica tudi za občino Lancovo in Predtrg. — Pegan Alojzij, notar.

Rateče. — Pečar Franc, šolski upravitelj.

Ribno. — Brezec Milan, šolski upravitelj.

Bohinjska Srednja vas ima dve volišči in sicer: Koprivnik (Primožič Ivan, šol. upravitelj) in Srednja vas (Flajs Fran, šolski upravitelj, Gorjuše).

Srez Slovenjgradec

Šmartno tudi za občino Golavabuka. — Kavčič Franc, šolski upravitelj.

St. Ilj pod Turjakom tudi za občino Misljine. — Verčkovnik Josip, šolski upravitelj.

St. Janž pri Dravogradu tudi za občino St. Janž pri Dravogradu, Otiški vrh. — Bregar Oskar, šolski upravitelj.

Slovenjgradec tudi za občino Legen. — Dr. Kunst Rasto, notar.

Podgorje tudi za občino Smiklavž. — Zehrer Pamele. — Visočnik Andrej, šolski upravitelj.

Vilbald, šolski upravitelj. Razbor. — Šentjerc Ferdo, ravnatelj meščanske šole, Slovenjgradec.

Stari trg tudi za občine Sele in Vrhe. — Kopač Leopold, šolski upravitelj, Slovenjgradec.

St. Vid nad Valdekom. — Zupančič Drago, šolski upravitelj.

Sv. Andraž. — Kregar Anton, šolski upravitelj.

Sv. Florijan. — Rejec Franc, učitelj osnovne šole, Šostanj.

St. Ilj pri Velenju. — Gradišnik Stanko, šol. upravitelj.

St. Janž na Vinski gori. — Bratkovič Anton, šolski upravitelj.

Skale. — Pkeržnik Ferdo, šolski upravitelj.

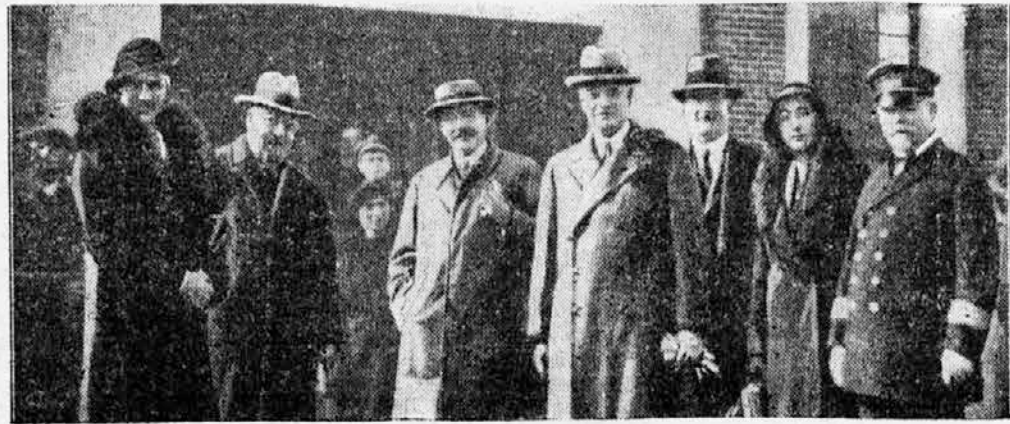
Šostanj. — Dr. Korun Ferdo, okr. zdravnik.

Šostanj okolica. — Vrečko Martin, šol. upr.

Topolšica. — Menhart Alojzij, šol. upravitelj.

Velenje ima dve volišči: za I. Stopar Vinko, šolski upravitelj, za II. Kurnik Anton, šef računovodstva drž. rudnikov.

Spodnji Dolci tudi za občino Kozjak. — Go-

Zastopniki nemškega gospodarstva potujejo v Ameriko.

Več zastopnikov nemškega gospodarstva se pelje na parniku »Newyork« v Ameriko. — Od leve na desno vidimo na aliki: soprogo tajnega svetnika dr. Cuna, dr. Hugona Eckenerja, dr. von Siemens-a, tajnega svetnika dr. Cuno, ravnatelja dr. Wolfa, gos. von Siemens-ovo in kapitana Graalits-a, poveljnika ladje »Newyork«.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

Ležal sem na tleh zraven ognja. Na drugem bregu reke nasproti nam je sedel nekdo na konju in strmel sem čez.

Andy mu je pokimal. Oni je prišel k nam.

Bil je Bob, četrti mož v tolpi.

— Vse je v redu, je dejal. Ob črpalnici se ustavi.

Napad na ekspresni vlak MKT.

— Ob enajstih petindvajset privozi. Starega bomo morali pripraviti do tega, da nam bo vse zmetal ven.

— A če pri njem ne bo nič, bomo morali med potniki prirediti majhno zbirko.

Sedeli so pod jadrovino in mirne krvi jedli svoje kruhke in se zalivali s svojo »medicino«.

Mene je oblivala kurja polt. Moj namen ni bil, da bi se kar precej udeležil roparskega napada na vlak, tukaj pa so sedeli štirje možje in razpravljali o napadu na ekspres s prav takšno samoobsebi umevno ravnodušnostjo kakor skupina borznih spekulativov v Walstreetu o kakšni dovoljeni goljufiji. Nervozna groza me je stresala. Zdelo se mi je, da sem svojo usodo malo prenaplo pomešal med usode Andya in njegovih tovarišev. Od teme mi je bilo zoprno težko. Začel sem si prizadevati, da bi našel kakšen izhod.

— Kaj ste suhi? sem jih vprašal. Jaz imam nekaj malega. Približno tri sto sedemindvajset dolarjev. Lahko vam jih odstopim.

Andy je tlesnil s prsti. Drugi se niti zmenili niso

za mojo ponudbo. Pet tovarišev — to se jim je zdelo bolje kakor štirje. Jaz sem bil ujet. Naslednjo noč ob enajstih petindvajset bomo izropali ekspresni vlak MKT, ko bo počasi vozil po mostu čez reko Verdigras severno od Muskogee. To križišče je bilo štiri-deset milj oddaljeno od farme Spike-S.

Proti jutru smo legli.

Jaz sem bil edini, ki ni zatislil oči. Andy mi je pozneje pripovedoval, da se vseh začetnikov prvi-krat polašča strah. Polagoma sem se počutil malo bolje, ko se je luč prvega dne začela krasti skozi drevesa. Noč je za neodločnega človeka nekaj nena-vadno težega in dušnega.

O napadu nismo več izgubljali besed. Lenarili smo in smo do poznega popoldneva pustili konje pri miru. Jaz kar nisem mogel dočakati, da bi se že vendar odpravili na pot — hrepenel sem po tem, da bi vso to negotovost že vendar imel za seboj in da bi se boj že začel in končal.

Ob treh popoldne smo se vzpeli na konje in v lagodnem diru odjezdili. Spotoma smo počivali zdaj pa zdaj. Konje smo štedili za ježo domov. Bila je tema kakor v rogu, ko smo v gošči razjahali, privezali enega konja k bombaževemu drevesu in vajeji ostalih ovili okrog njegovega sedla. Vse je bilo premišlje-no za povratek.

Medtem ko smo ležli po hosti navzdol, se je vame vrnil strah, ki sem ga prestajal prejšnjo noč, in me vsega prevzel še z veliko večjo močjo. Še vejic, ki so nam šumele pod nogami, sem se plašil. Vsak trenutek sem pričakoval, da bodo iz teme planili po nas poli-cisti ali razjarjeni državljani. Najbližja hiša je bila pet milj oddaljena od nas in stari mož pri vodni

črpalnici je bil edino živo bitje daleč naokrog. Toda suho dračje nam je pokalo pod nogami kakor kres. Hotel sem jih posvariti, naj stopajo previdneje.

Bilo mi je, kakor da vso odgovornost nosim sam na svojih plečih. Vsa stvar se mi je zdela nezadostno pripravljena in zavožena.

— Pa če stari ne bo maral vlaka ustaviti? sem odložil s svojega srca.

Andy se mi je zasmejal v uho.

— Potem si bodo morali jutri poiskati pač novega človeka za črpalnico, mi je zaupljivo dejal.

To me je presunilo kakor nož. Streljal sem že ljudi, ne da bi bil imel kakšno posebno jezo nanje. Toda ubijati s hladnim premislekom, iz trgovskega računa — jaz bi bil tisti hip žrtvoval vse na tem božjem svetu, samo če bi se bil lahko izmazal iz te zoprne zadeve.

— Kdo ima kakšno vžgalico? je vprašal Jake s tako vidnim zadovoljstvom, kakor da sedi doma v svoji lastni jedilnici.

— Za božjo voljo, tu vendar ne boste prižigali vžgalice?

Še moj zadržani šepet je votlo odmeval v tišini. Jake je prižgal vžgalico in je s plaščem zakril plamen. Pogledal je na uro: enajst in deset minut, še petnajst minut je do vlaka.

Bilo mi je, kakor da se ogromni železni most seseda in podira, ko sem čisto rahlo in previdno stavil nanj svojo nogo. Visoki nosilci so se kar topili pod menoj. V svoji paniki sem izgubil ravnovesje, zdrnil sem in sem napol padel skozi vrzel v tleh. Andy je z roko segel za menoj in me dvignil kvišku kakor mačka.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 9224/1.

2908

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisuje v zdravilišču na Golniku službi dveh sekundarnih zdravnikov, in sicer ena s prejemki po zakonu o uradnih, druga pa honorarna z mesečno nagrado 1500 Din in prosto oskrbo za eno osebo. Sekundarnemu zdravniku s prejemki državnega uradniškega pripravnika pritiče tudi epidemska doklada v znesku 1200 Din mesečno.

Prosilci za ti mesti morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v državno, odnosno banovinsko službo ter imeti dovršeno zdravniško pripravniško službo (staž).

Lastnoročno pisane in s kolkom za Din 5— kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami, je vložiti najkasneje do 28. oktobra 1931. pri kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Kralj. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 14. oktobra 1931.

*

V. No. 182/194.

2896—3—2

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje prevzem gradnje električnega razdelilnega in telefon-skega omrežja v hiralnici za umobolne v Celju

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 7. novembra 1931 ob 11. uri dop. v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 28.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša: za 1. električno razdelilno omrežje 109.062:50 dinarjev;

2. telefonsko razdelilno omrežje 62.515—dinarjev;

3. 12 komadov telefonskih namiznih postaj 11.496—dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, 14. oktobra 1931.

*

II. No.: 23952/1.

2900

Uradni razpust društva.

Filatelistično društvo »Orient« v Celju je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 13. oktobra 1931.

II. No. 23793/1

2901

Uradni razpust društva.

Društvo Celjski turistovski krožek »Ojstrica« v Celju je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 12. oktobra 1931.

*

II. No. 23725/1

2902

Uradni razpust društva.

Izobraževalno društvo delavske mladine »Mladost« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 12. oktobra 1931.

*

II. No. 23. 720/1

2903

Uradni razpust društva.

Društvo Težka atletika Herkules v Celju je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 11. oktobra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Civ. II. a 552/31-1.

2906

Oklic.

Ležeci zapuščeni po pok. Franca Germutha, veleposelnika in trgovca v Breznu, je vročiti v menični stvari Posojilnice v Mariboru r. z. z o. z. zoper ležečo zapuščino Franca Germutha, menični plačilni nalog z dne 15. oktobra 1931., opravilna številka Civ. II. a 552/31-1, s katerim se je toženi stranki naložilo plačilo v znesku 80.000 Din s pp.

Ker je tožena stranka umrla, se ji postavlja za skrbnika dr. Oton Blanke, odv. v Mariboru, ki ga bo zastopal na njegovo nevarnost in stroške.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. II. a, dne 15. oktobra 1931.

*

E V. a 432/31—15.

2910

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: stavbišče s hišo in pekovsko delavnico; zemljiška knjiga Gradiško predmestje vl. št. 380.

Cenilna vrednost: Din 366.000—, najmanjši ponudek: Din 183.000—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Ljubljana, dne 2. oktobra 1931.

E 747/31—9.

2897

Dražbeni oklic.

Dne 24. novembra 1931 dopoldne ob pol desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiške knjige Sv. Janž II., vl. št. 42. Cenilna vrednost 103.100:30 Din; vrednost pritikline 11.175— Din; najmanjši ponudek 49.400:20 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Marenbergu, dne 28. septembra 1931.

*

E IX 2208/31—6.

2907

Dražbeni oklic.

Dne 2. decembra 1931. dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Rače, vl. št. 135, k. o. Rače, vl. št. 460.

Cenilna vrednost: 141.620:50 Din; vrednost pritikline: 16.602 Din, najmanjši ponudek: 92.274:50 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 1. oktobra 1931.

*

E 96/31—30.

2899

Poprava dražbenega oklica.

Dražbeni oklic z dne 30. septembra 1931 E 96/31—28 se popravlja v toliko, da znaša najmanjši ponudek 43.146— Din.

Okrajno sodišče v Trebnjem, odd. I., dne 11. oktobra 1931.

*

P 79/31-1

2905

Razglasitev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča v Logatcu z dne 20. avgusta 1931., opravilna številka L 1/31-11, je bil Kranjc Jože, posestnik iz Laz št. 39 zaradi pijančevanja in zavrpljivosti omejeno preklican.

Za pomočnika je bil postavljen Ziberl Andrej, posestnik v Dol. Planini (Dolenji konec).

Okrajno sodišče v Logatcu, odd. I., dne 13. oktobra 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme: 1109. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 30. septembra 1931.

Besedilo: »Persik« družba z omejeno zavezo s sedežem v Celju.

Obratni predmet: Izdelovanje in trgovina kemičnih izdelkov, zlasti pralnih in čistilnih sredstev.

Družbena pogodba z dne 17. avgusta 1931.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice: 240.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 240.000 dinarjev.

Poslovodje: Ržimek Anton, ravnatelj in prokurist tvrdke »Vilijem Brauns« v Celju, Kocenova ulica, Voith Herman, poslovodja, Wien III., Schwalbengasse 8/12.

Prokurist: Cejpek Emil, zasebni uradnik v Celju.

Za namestovanje upravičen: skupno dve poslovodji ali skupno eden poslovodja z enim prokuristom.

Podpis firme: Besedilo firme podpisujejo skupno: dva poslovodji ali eden poslovodja z enim prokuristom.

Okrožno kot trgovsko sodišče Celje, odd. I., dne 30. septembra 1931.

(Firm. 485/31 — Rg C II 62/2)

*

1110. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 10. oktobra 1931.

Besedilo: M. Miljković in drug, družba z o. z.

Obratni predmet: Specijalna trgovina z rokavicami in nogavicami in vsakovrstnim modnim blagom, popraviljanje in čiščenje rokavic.

Družbena pogodba z dne 2. oktobra 1931.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Višina osnovne glavnice: 85.000 Din in sicer stvarna vloga v vrednosti 60.000 Din, ostanek v znesku 25.000 Din v gotovini.

Na to vplačani zneski v gotovini: Stvarna vloga donešena, 25.000 Din vplačanih. Poslovodje: Miljković Milan v Ljubljani, Wolfova ul. 1, Perko Antonija v Ljubljani, Gajeva ul. 9.

Družbo zastopata poslovodji kolektivno.

Besedilo firme, ki je lahko od kogarkoli pisano, s strojem ali štampiljo odtisnjeno ali tiskano, podpisujeta poslovodji kolektivno tako, da pristavi pod isto skupno vsak svoj lastnoročni podpisni znak.

Družbena pogodba ima sledeča določila glede stvarnih vlog (apportov): Od družabnika Miljkovića Milana doneseni apport obstoji iz rokavic in treh strojev za šivanje rokavic v določeni skupni vrednosti 60.000 dinarjev.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 10. oktobra 1931.

Firm. 899/31 — Rg C V 19/1.

*

1111. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 10. oktobra 1931.

Besedilo: Slaščičarna Košak, družba z o. z.

Obratni predmet: Izdelovanje, nakup in prodaja vsakovrstnega slaščičarskega blaga, obratovanje slaščičarne. Nakup in prodaja za slaščičarsko obrt potrebnih surovin ter nakup za ta obrt potrebnih strojev in naprav.

Družbena pogodba z dne 4. septembra 1931.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Višina osnovne glavnice: 20.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini: 20.000 dinarjev.

Poslovodja: Košak Peter, posestnik in gostilničar v Ljubljani, Krekov trg št. 11.

Za namestovanje upravičen: Poslovodja zastopa družbo samostojno in podpisuje za njo tako, da pod besedilo tvrdke, ki je lahko od kogarkoli pisano, tiskano, s strojem ali štampiljo odtisnjeno, pristavi svoj lastnoročni podpisni znak.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 10. oktobra 1931.

Firm. 895/31 — Rg C V 18/1

*

1112. Sedež: Kamnik.

Dan vpisa: 5. oktobra 1931.
Besedilo: Tiskarna Slatner, družba z o. z.
Obratni predmet: Tiskarska obrt.
Družbena pogodba z dne 10. septembra 1931 in 24. septembra 1931. Družba je ustanovljena za nedoločen čas.
Višina osnovne glavnice: 30.000 Din.
Poslovodja: Knez Anton in Vodnik Ludovik, črkostavca v Kamniku.

Za namestovanje upravičen: zastopstvo je kolektivno po dveh poslovodjih.
Besedilo firme, ki je od kogarkoli pisano, tiskano ali s pečatom odtisnjeno, podpisuje skupno po dva poslovodji ali pa en poslovodja in en prokurist tako, da pod isto podpišeta svoje ime, prokurist s pristavkom, ki označuje prokuro.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 3. oktobra 1931.
Firm. 881/31 — Rg C V 16/1.

*

1114. Sedež: Mezgovec srez Ptuj.

Dan vpisa: 24. septembra 1931.
Besedilo: Joško Uršič.
Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.
Imetnik: Uršič Joško, trgovec v Mezgovcih.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 24. septembra 1931.
Firm. 837/31 — Reg A III 198/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

1115. Sedež: Arclin pri Vojniku.
Dan vpisa: 30. septembra 1931.
Besedilo: Mavri Petar & Comp.
Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.
Radi izstopa družabnika Kovačič Roberta se izbriše dosedanja firma kot javna trgovska družba in vpiše kot firma trgovca poedinca. Besedilo se glasi: Mavri Peter, trgovec v Arclinu, ki je tudi lastnik firme.

Okrožno sodišče Celje, odd. I.,
dne 30. septembra 1931.
Firm. 481/31 — Rg A III 43/3.

*

1116. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 30. septembra 1931.
Besedilo: »Importur«, družba z o. z. v Celju.
Obratni predmet: samoprodaja od tvrdke Junghans na Dunaju družbi dobavljenih ur za Jugoslavijo, kakor tudi vsi s tem združeni posli.
Iz družbe je izstopil družabnik Händler Herman, trgovec z urami, Vinkovci, glasom odstopne pogodbe z dne 21. septembra 1931.

Okrožno sodišče Celje, odd. I.,
dne 30. septembra 1931.
Firm. 488/31 — Rg C II 40/5.

*

1117. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 30. septembra 1931.
Besedilo: Javno skladišče in prevozna družba, d. d. v Celju.
Obratni predmet: Delokrog družbe je sledeči:

1. vskladičenje blaga vsake vrste za tuji račun v lastnem skladišču ter izstavljanje prenosnih skladiščnih listin;
 2. ustanovitev in obratovanje javnega svobodnega skladišča v smislu § 2. zakona z dne 28. aprila 1889. drž. zak. št. 64;
 3. posredovanje pri ocarinjenju shranjenega blaga;
 4. prevažanje blaga po voznikih in brodnikih;
 5. prevažanje blaga na kopnem, na morju, rekah in vseh vodnih potih;
 6. ustanavljanje in vzdrževanje lastnih naprav ter obratnih sredstev vsake vrste v svrhu navedenega obratovanja;
 7. zgradba in vzdrževanje železnice ter dovlačilnih kolovozov za družbeno skladišnico ter skladišča.
- Za opravlila, ki so podvržena koncesiji, si mora družba pridobiti oblastveno dovoljenje.

Izredni občni zbor delničarjev je dne 5. marca 1929. sklenil izpremembe § 7, 10 in 11 družbenih pravil katerega je priloženega dodatka k pravilom, katerega je odobrila kr. banska uprava Dravske banovine dne 19. julija 1931. pod št. VIII Nr. 3887/1, in ki se sedaj glasi:

§ 7. se glasi odslej:
Delniška glavnica je znašala prvotno 3.000.000 K, razdeljenih na 750 v gotovini vplačanih in na imetnik se glasečih delnic po 4000 K.

Na podlagi sklepa občnega zbora delničarjev z dne 26. februarja 1923. se ta delniška glavnica zvišuje na 6.000.000 K ali 1.500.000 K z emisijo 750 novih, v gotovini vplačanih in na imetnika se glasečih delnic po 1000 Din. Skupna delniška glavnica se tedaj deli na 750 prvotnih delnic št. 1 do 750 po 4000 K ali 1000 Din in 750 delnic emisije 1923. št. 751 do 1500 po 1000 Din. Za zvišanje delniške glavnice čez 6.000.000 kron ali 1.500.000 dinarjev je še potrebna državna odobritev.

Občni zbor, ki sklene zvišanje delniške glavnice, določi tudi čas, način in kurz emisije novih delnic.

V nobenem slučaju se ne smejo nove delnice izdati pod nominalno vrednostjo, čez nominalno vrednost doseženo izkupilo,

odštevi emisijske stroške, pripade rezervnemu skladu (§ 32). Emisijski tečaj se določi vedno tako, da pri izdaji novih delnic doseženi izkupilek, kolikor mogoče ne prikradja pripade družbi.

Vsako povišbo delniške glavnice je prijaviti pri trgovskem sodišču v predpisani obliki v svrhu vpisa v trgovski register, tudi je spremeniti tozadevno določilo pravil.

V smislu sklepa izrednega občnega zbora z dne 5. marca 1929., ki je bil odobren z odlokom kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 29. januarja 1930., No. 1638 VIII/1, se zniža vrednost delnic na nominalne Din 600—, pri čemur se odpiše in razvejlavi 17 delnic (št. 16, 17, 30 do 39, 766 do 770), ki jih je družba prevzela v svojo last. Delniška glavnica, ki je znašala prej Din 1.500.000— ter je bila razdeljena na 1500 delnic po Din 1000— nominalne, znaša po tem znižanju glavnice Din 889.800—, razdeljenih na 1483 delnic po Din 600— nominalne.

§ 10, drugi odstavek se glasi odslej: Upravni svet obstoji iz najmanj 4 in največ 7 članov.

§ 11. se glasi odslej:
Vsak član upravnega sveta mora založiti pred nastopom svoje funkcije v družbeno blagajno ali pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju, ali pa pri Celjski posojilnici d. d. v Celju 50 delnic s pripadajočimi nezapadlimi kuponi; te delnice s kuponi ostanejo sicer njegova last, vendar jih ne sme obremeniti ali odsvojiti.

Okrožno sodišče Celje, odd. I.,
dne 30. septembra 1931.
Firm. 487/31 — B I 39/7.

*

1118. Sedež: Lava pri Celju.

Dan vpisa: 30. septembra 1931.
Besedilo: Kafel Anton & drug.
Obratni predmet: barvarija, apretura in pralnica tekstilnih izdelkov na Lavi pri Celju.
Družabnik Kafel Anton, tehnični uradnik v tovarni volnenih izdelkov v Skofji vasi, je izstopil, radi tega se bode odslej tvrdka glasila:

A. F. Michler, barvarija, apretura in pralnica tekstilnih izdelkov na Lavi pri Celju, ki je tudi lastnik firme.
Radi tega se izbriše dosedanja firma kot javna trgovska družba in vpiše kot firma trgovca poedinca.

Okrožno sodišče Celje, odd. I.,
dne 30. septembra 1931.
Firm. 480/31 — Rg A III 118/3.

*

1119. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 27. avgusta 1931.
Besedilo: Schneider & Verovšek.
Prokura je podeljena Schneider Maksu, glavnemu knjigovodji tvrdke in Verovšek Anici, trgovski uslužbenki v Ljubljani.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 26. avgusta 1931.
Firm. 783 — Družb. II 54/4.

*

1120. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 1. oktobra 1931.
Besedilo: Mariborska mlekarina in tovarna sadnih konzerv, družba z omejeno zavezo v Mariboru — Marburger Molkerei und Obstkonservenfabrik Gesellschaft mit beschränkter Haftung in Maribor.

Vsled sklepa izrednega občnega zbora z dne 9. maja se je besedilo firme izpremenilo in se glasi odslej: »Margo«, mariborska mlekarina in tovarna sadnih konzerv, družba z omejeno zavezo v Mariboru — »Margo«, Marburger Molkerei und Obstkonservenfabrik, Gesellschaft mit b. H. in Maribor.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
odd. IV., dne 1. oktobra 1931.
Firm. 860/31 — Rg C 1 2/93.

*

1121. Sedež: Slovenjgradec.

Dan vpisa 16. septembra 1931.
Besedilo: Rozman & Puncer.

Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.
Izbriše se družabnik Puncer Vinko, vpiše pa družabnika Rozman Marija.
Besedilo je: Rozman V. in M.
Družbena oblika: javna trgovska družba od 16. avgusta 1931.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 17. septembra 1931.
Firm. 456/31 — Rg A III 29/3.

*

1122. Sedež: Turški vrh.

Dan vpisa: 1. oktobra 1931.
Besedilo: Neuman Gvidon, trgovina z vinom, jabolčnikom in žganjem na debelo.
Obratni predmet: trgovina z vinom, jabolčnikom in žganjem na debelo.
Besedilo firme odslej: Neuman Gvidon, trgovina z vinom, jabolčnikom na debelo in trgovina s sadjem.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 1. oktobra 1931.
Firm. 871/31 — Rg A III 135/3.

Vpisi v zadržni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

1123. Sedež: Rače.

Dan vpisa 1. oktobra 1931.
Besedilo: Vnovčevalnica kmetijskih pridelkov za Ptujsko polje v Račah, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Namen zadruge je pospeševati gospodarske koristi svojih članov s tem:

1. da posreduje nakup in prodajo krompirja, sadja in živine ter vseh ostalih kmetijskih pridelkov svojih članov;
2. da gradi ali kupi potrebna skladišča za spravlanje blaga svojih članov;
3. da ustanavlja po potrebi svoje podružnice;
4. da nakupuje za svoje člane in na njih račun stroje, semena, umetna gnojila in druge kmetijske potrebščine;
5. da pospešuje z gospodarskimi predavanji, tečaji, brošurami in članki v časopisih izobrazbo svojih članov in zboljšuje racionalno gospodarstvo;
6. v slučaju potrebe lahko zadruga vrši tudi v vseh zgoraj navedenih panogah nakup in prodajo.

Zadruga pogodba z dne 6. sept. 1931.
Opravični delež znaša 100 Din in se mora plačati ali celotno takoj pri vstopu ali pa v dveh obrokih po 50 Din, kakor to določi načelstvo.

Vsak zadržnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa še z njega daljnim dvakratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo pri farah zadržnega okoliša na krajevno običajen način. Načelstvo obstoji iz 9 zadržnikov, člani načelstva so:

1. Bauman Štefan, pos. v Račah št. 87, načelnik;
2. Peršuh Franc, pos. v Mihovcih št. 14, nač. namestnik;
3. Rečnik Alojz, pos. v Račah št. 134;
4. Kirbiš Ivan, pos. v Prepoljah št. 47;
5. Kolman Jožef, pos. in župan v Slivnici št. 45;
6. Ferjančič Jakob, pos. v Sv. Miklavžu št. 26;
7. Rajšp Jožef, pos. v Sp. Polskavi št. 7;
8. Falež Alojz, pos. v Račah št. 91, in 9. Sernko Josip, pos. v Račah št. 85.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Besedilo firme podpisujeta skupno po dva člana načelstva.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 1. oktobra 1931.
Firm. 867/31 — Zadr. V 23/1.

*

1124. Sedež: Trlično.

Dan vpisa: 30. septembra 1931.
Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Trličnem, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Namen zadruge je:

1. Zdrževati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestva na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme in v veleposestvih z dne 19. junija 1931. ekspropriirani pašniki in gozdovi.
2. Upravljalati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 19. junija 1931., to je, preskrbovati svoje člane s potrebno pašno, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebo steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh.
3. Skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.
4. Preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo.
5. Prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanja, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadruga pogodba (statut) z dne 6. septembra 1931.
Vsak zadržnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa s petkratnim zneskom istega.

Javni razglašajo se izvršujejo z enkratnim oklicem pred cerkvijo, po potrebi pa tudi s pismenimi obvestili posameznih članov. Načelstvo obstoja iz načelnika, podnačelnika in še nadaljnjih 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Križanec David, Trlično 68, načelnik.
2. Bele Rudolf, posestnik, Trlično št. 15, podnačelnik.
3. Potočnik Jernej, posestnik, Trlično št. 58.
4. Rižner Anton, delavec v Trlično št. 23 in 5. Križanec Anton, posestnik v Trlično št. 7.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta dva člana načelstva.

V svrhu revizije v smislu zakona z dne 10. junija 1923., državnega zakona št. 133, pristopi zadruga kot članica k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 3. septembra 1931.
(Firm. 484/31 — Zadr. IV 38/2.)

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadruge:

1125. Sedež: Hrastnik.

Dan vpisa: 30. septembra 1931.
Besedilo: Konzumna zadruga v Hrastniku, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Izstopil je iz načelstva: Arnšek Janko, krojaški mojster v Hrastniku, dosedanji načelnik.

Vstopil je kooptirani član: Ramšak Rudolf, rudar v Hrastniku.

Za načelnika je bil izvoljen Zorko Ferdinand, posestnik pri Sv. Marku, okolica Hrastnik.

Okrožno sodišče Celje, odd. I.,
dne 30. septembra 1931.
Firm. 445/31 — Zadr. III 211/6.

Razglaš raznih uradov in oblastev

2904

Razglas.

Pri štiriinidesetem žrebanju 4 1/2% komunalnih zadolžnic »Kranske deželne banke«, ki se je vršilo dne 15. oktobra 1931., so bile izžrebane nastopne številke:

4 1/2% komunalne zadolžnice:
Po K 2.000— št. 73, 375, 381, 383.
Po K 1.000— št. 10, 53.
Po K 200— št. 96, 101, 117, 125, 203, 205.

Te komunalne zadolžnice bo izplačevala »Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic« v Ljubljani kot naslednica »Kranjske deželne banke« proti vročitvi pričenš s 1. januarjem 1932.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1931.
Hipotekarna banka
jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani
(preje »Kranjska deželna banka«).

*

2911

Razglas o licitaciji.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev (OUZD) v Ljubljani razpisuje javne pismene licitacije na dan

3. novembra 1931 za dobavo stolov iz apogjenega lesa,

4. novembra 1931 za dobavo perila in odej,

6. novembra 1931 za dobavo železnega pohištva in orodja za novo stavbo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru.

Licitacija se vrši vsakokrat ob 11. uri pri OUZD v Ljubljani v sobi 203.

S kolekom za Din 100— opremljene ponudbe je vložiti v zaprtem in zapečatenem ovitku najkasneje pol ure pred pričetkom licitacije. Na ovitek je napisati: »Ponudba za dobavo stolov«, oziroma »Ponudba za dobavo perila in odej«, oziroma »Ponudba za dobavo železnega pohištva in orodja«.

Ponudbe je vložiti na posebnih tiskovinah, ki se dobijo obenem z ostalimi pripomočki za ceno Din 30— pri OUZD v Ljubljani, soba 233, dnevno od 10. do 12. ure.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev
v Ljubljani, dne 16. oktobra 1931.

Razne objave

2898

Povabilo

na

izredni občni zbor

tvrdke Ljudevit Marx, tovarne lakov d. d. v Ljubljani, ki se vrši v torek dne 3. novembra 1931 ob 16 uri v prostorih družbine tovarne na Količevem pri Domžalah.

Dnevni red:

- 1.) dopolnilna volitev v upravni svet in pregledovalni odbor,
- 2.) razgovor o odloku banske uprave od 15. aprila 1930, VIII št. 1459/2 in event. sklepanje.

Delničarji naj vsaj 6 dni pred občnim zborom svoje delnice z nezapadlimi kuponi založe pri blagajni družbe v Domžalah ali pa pri podpredsedniku družbe g. dr. Ivo Benkoviču v Ljubljani.

25 založenih delnic daje pri občnem zboru en glas.

V Domžalah, dne 16. oktobra 1931.

Upravni svet.

*

2909

Objava.

Izgubil sem diplomu o dovršeni inženjsko-podoficirski šoli v Mariboru na ime: Jan Vladimir, rodod iz Novega mesta. Proglašam jo za neveljavno.

Jan Vladimir s. r.

*

2912

Objava.

Izgubil sem izpričevalo I. a razreda drž. meščanske šole na Viču, izdano dne 28. junija 1931 na ime Starin Stanko iz Viča 48. Proglašam ga za neveljavno.

Starin Stanko, s. r.

Kam naj grem, kje naj kupim... da bom dobro postrežen...?

Mizarstvo
za vsa pohištvena
izlošena dela in
vsakovrstne proda-
jalniške, pisarni-
ške in razne druge
opreme.
Solidno delo, nizke
cene!
Proračuni in načrti
brezplačno

Goljar Ivan
LJUBLJANA
Linhartova ul. št. 31
1760

USNJE
vsakovrstno in vse
1872 čevljarske
potrebščine najnižje
cene — nudi

FRANC
ERJAVEC
LJUBLJANA, Stari trg 11a

Za vsaki dom
Vam napravimo
primerne dekoracije,
lepo,
prožno,
udobno

obložene pohištvo
(buch-zofe, postelje,
otomane i. t. d.) 2167

Dragotin Puc
Ljubljana, Kolodvorska 18
(drugo dvorišče)

Pozor!
Oddati imam lepe
dekorativne rastline,
lorvorje, palme, in ve-
liko množino manjših
rastlin. Se priporoča
Pavel Šimenc, vrtnar-
sko podjetje Sv. Križ-
Ljubljana, ovetličarna
Sv. Petra cesta 33, Te-
lefon št. 27-29. 1910

Ustanovljeno l. 1852
Teodor Korn
Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, ga-
lanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central-
kurjave. — Naprava
strelodvodov; kopali-
ške in klosetne
naprave 702

Prva specialna
mehanična delavnica
za popravila šivalnih
strojev, specialnih
strojev vseh sistemov,
pletalnih in pisalnih
strojev. — Postrežba
točna, cene nizke, delo
garantirano 80%, ce-
ne kot pri nestro-
kovnjaku.
Se priporoča

Emil Klobčaver
specialni mehanik
Ljubljana
Sv. Petra cesta 47
1709

Stavbeno, galanterijsko
in umetno kleparstvo

VINKO MALENEŠEK
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 18

Podiranje in
pocinjenje vsakovrstnih
železnih izdelkov
Točna postrežba
Cene solidne 1641

Kolesa
šivalni
stroji
Otroški
vozički
se kupijo najbolje
pri trvdki

JOSIP KVEDER
LJUBLJANA
Florjanska ulica 22
2085

ANTON KOZINA
matematična
mehanična
delavnica
LJUBLJANA
Šmartinska cesta 8
(Martinova c.)
SPECIJALIST
za popravilo
GEODETSKIH FOTO-
APARATO
in prečno mehaniko

HALO! HALO!
Vsa
pleskarska, sobo-
in črkoslikarska
dela prevzame
in strokovno iz-
vršuje
2228

Josip Marn
družba z o. z.
pleskar, ličar, sobo-
in črkoslikar
Ljubljana
Dunajska cesta 9
Cene zmerni

Delikatesna
trgovina
in vinotoč

Srečko Ogrič
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 13
Nudi vsakovrstne de-
likatese in vino, žga-
nje, likerje i. t. d. naj-
boljše kvalitete. 2236

Tudi Vas se to
tiče!

Deset let je že minulo,
kar obstoja moje pod-
jetje, pa še nisem imel
časti, da bi Vas po-
složil z najmanjšim de-
lom. Vendar sem pre-
pričan, da ste v tem
času gotovo naročili
kako tapetniško delo
ali pohištvo. Zato Vas
kot vodja higijenič-
nega zavoda za parno
čiščenje perja, tapet-
niške delavnice in
trgovine s pohištvom
vabim, da se prepri-
čate o zmernih cenah
in solidnem delu. Naj-
večja čast mi je bila
izkazana že z osebnim
naročilom Nj. Veličan-
stva kralja Aleksan-
dra I. Obiščite me!
Oddaljen sem od Glav-
nega trga v Mariboru
samo eno minuto na:
Vojašniškem trgu 1
(Dravska vojašnica).
Vdani B. Jagodič,
Maribor

Priporoča se

Josip Bajde

Gospodarska cesta 12
Specialna delavnica za
generalna popravila
klavirjev, politiranje,
aglasavanje priznane
najboljše 1435

Ustanovljeno leta 1855
Makso Ferjan
Ljubljana
Zvonarska ulica št. 7.
Izdelovatelj tehnične in
blagajniške ključavni-
čarstvo — Strokovno
popravlja tehnične
vse vrste po najnižjih
cenah 1475

Čevlji!
Moški templanci Din 24
ženski templanci Din 18
Rudolf Tobias
Ljubljana
Kolodvorska ulica 27,
dvorišče. 2118

Najboljše teče
kameninaste
cevi za stranišča, za
kanalizacije, betonske ce-
vi znamke "VULKAN"
vedno velika zaloga
Jos. Cihlar, Ljubljana
1817 Dunajska cesta 69.

150 do 300
dinarjev
dnevno
zaslužijo oni, ki imajo
mnoogo poznanstva!
Za odgovor znamko!
Kosmos, Ljubljana
Poštni predal 307
889

Čevljarsvo
gojzerice
smučarce
fine damske in moške
čevlje ter vsa popra-
vila izvršuje najceneje
ŠEŠEK IVAN
Ljubljana
Gerbičeva ul. 9
2092

Gonilna Jermena
in žigine liste provrstne
kakovosti kupite najugodnejše
pri trvdki
Rudolf Deržaj
agentura in komisija
Ljubljana 2106
Kolodvorska ulica 28

AUTO GARAZE
MOTOR
benzin, olje,
pneumatika
IVAN KOPAC
mehanična delavnica
Ljubljana
Bleiweisova 52
Telefon 2775 1626

Čevlje

vsakovrstne po-
pravlja kakor tudi iz-
deluje po najnižjih
konkurenčnih cenah

Tome Ivan
Ljubljana
Židovska steza št. 1

Kolesa,
šivalni stroji,
gramofoni
August Pečnik
Stožice 47, p. Ježice
pri Ljubljani 1401

Modni
krojaški atelje
za civilne obleke,
uniforme in dežne
plašče

Julij Šemrl
Ljubljana
Kolodvorska ul. 26,
dvorišče. — Točna
postrežba. — Cene
zmerne. 2099

Izdelujejo se otroški
vozički, razna dvo-
kolesa, šivalni stroji
in motorji. Velika iz-
bira. Najnižje cene. Ce-
niki franco. — "Tri-
buna" F. B. L. tovar-
na dvokoles in otro-
ških vozičkov. Ljub-
ljana, Karlovska c. 4

Modno
krojaštvo
garantirano
najelegantnejši kroj
— izdaja —

Josip Novak
Ljubljana, Breg št. 2
Nizke cene. Točna
in hitra postrežba
Kolekcijska vsakovrstn.
blaga na razpolago!

Splošno mizarstvo
stavbeno, pohištveno,
zlasti za vse pisarni-
ške opreme za tape-
ciarsko stroko.

Specijalni oddelki
za vsakovrstne zaboj-
e, trgovske zaboj-
e, za boje za premo-
go, pod-
nožnice (pružce), tudi
najmanjša naročila iz-
vršujem po zmernih
cenah. **Albert Černe**,
miz. mojster, Ljubljana
Zg. Šiška (poleg re-
mize). 1675

Vse vrste
HARMONIK
kakor tudi kromatič-
ne, najboljše in naj-
cenejše kupite pri iz-
delovatelju harmonik
Franc Kudler
postaja Drenov grič pri
Vrhniki — Jugoslavija
Priznana najboljša domača
izdelovalnica. — Nizke cene.

Ferdo Ferenz

stavbeno in galanterijsko
kleparstvo, nape-
ljava strelodvodov
podjetje za izvrševanje
lesnocementnih streh
ter kritje z lepilnim
papirjem
Ljubljana
Mirje 2
Račun pošt. hr. 13.439
Telefon 32-68

Kovinska industrija
JAKŠA & Co.
Ljubljana VII
Izdeluje rlinčice, ključke in
podkvice za čevlje, vlesnice,
kovinske gumbje, rlinčice za
nabiranje, namernice, bičev-
nike, okovice za trakove,
plombe in krampe za gra-
vuro firme, spojke, sponke,
ploščice, zaklopke za regi-
stratorje in mape i. t. d.

Karlovna tovarna
izdeluje škatle za zaplopnice,
in pomice, signaturke, lekture,
kuverle za recepte, vrečke iz
papirja, kartone za zalogo,
bombonjere, konfeti, karton-
sko embalažo za industrije,
lekarne, drogerije, parfume-
rije itd. Na zalogi razne mape
Dobava točna.
Telefon 31-42 1641

Splošno
čevljarsvo

za izdelovanje vsako-
vrstnih čevljev, goj-
zer, škorenj kakor
tudi za vsa popravila
se priporoča

Anton Breclj
Ljubljana
Vodovodna cesta št. 5
nasproti topniške vo-
jašnice v lastni hiši.
1856 Cene najnižje!

izdelava vsakovrstnih
železnih konstrukcij
(ostrešje, podpore,
nosilce) ter
popravila strojnih delov
po najnovejših in
najcenejših metodah

Unger & Ko.
elektrovarilnica
LJUBLJANA VII
Lepo dvorska ul. 20
Pojasnili in proračuni
brezplačno 1689

Mreže za
postelje

dobite najcenejše in
solidno izdelane
pri trvdki

Pavel Strgulec
Gospodarska c. 13
(Količej) — Ljubljana
Sprejemam tudi v po-
pravilo vloge v lesenih
in železnih okvirjih ter
železne zložljive pos-
telje. — Zahtevajte
brezplačni cenik 1705

Telefon št.
26-79

TAGA, cementni
izdelki Ljubljana,
Rožna dolina. 1687

Spalnice

smrekove, poljubno
pleskane
po Din 2.600 — in
hrastove spalnice,
polirane po Din 5700
nudi v najsolidnejši
izdelavi
pohištveno mizarstvo
Anton Bizovičar
Ljubljana
Glince, cesta II./I,
postala cestne železn.

RISARNA

Kušar-Vič

Dolgi most
Vinski -
špiritov kis

čevlje

vsakovrstne, ročno
delo. **Gojzerce**
čevlje za turiste in za
šport. Moške, damske
škornje
najboljše delo, solidne
nizke cene Vam nudi
čevljarna

Josip Omejc
Ljubljana
Florjanska ul. 3.
1688

Brivski
salon

za gospode. Solidna
postrežba.
Striženje bubifrizur.
Mirko Zaletelj
Brivski salon za gospode.
Ljubljana, Rimska cesta 24
na križišču
Bleiweisove, Rimske
in Tržaške ceste.

Radevolje

Vam pošlje veletrgovina

Trgovski dom
Stermecki
Celje 98

vzorci sukna in kamgarna,
blachevine in drugih tkanin
za moške obleke, suknje in
zimske plašče. Bogata izbira
izbrano lepih vzorcev! Blago
dobro in poceni! Krojenje
oblek po meri v lastni to-
varni! — Cenik in vzorci
zastonj! 1979

Novo ustanovljeni
kiparski, pozlatarski
in rezbarski atelje
STANE VIDMAR
Ljubljana
Galusovo nabrežje 33

Izdeluje vsakovrstne
altarje, kipe, okvir-
je, okraske pohištva
in razna druga rez-
barska dela
po najnižjih cenah
1797

Harmonike

in vsa glasbila po-
pravlja najceneje in
solidno 1849
Karol Janc
Ljubljana
Bohoričeva ulica 9.

Kleparstvo
Franc Košnik
Ljubljana VII.
Celovška cesta 42

se priporoča
p. n. avtomobilistom
za popravila
blatnikov in hla-
dilnikov.
Prevzema vsa v kle-
parsko stroko spada-
joča dela. 1782

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopr. Obe hibi
odstranite z uporabo krasno osvežujoč **Chlorodont-paste**. Zobje
dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chloro-
donta, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter od-
dona ostanki jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z
stranjuje ostanki jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z
malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.— Chlorodont
sčetiha za otroke, za dame (meheke sčetiha), za gospode (trde
sčetiha). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu s
napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas
kot tiskovino (omot ne zalepi!) dobili boste brezplačno eno
poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvojnica Zlatorog, Oddelek
Chlorodont, Maribor. 56

Najnovejša kontrola!
Elektropodjetje
A. Arhar
Celovška cesta 80
1517 Sp. Šiška

prevzema vsa električ-
na dela in instalacije
pod ugodnimi pogoji
Jamči se za solidno
delo in nizke cene.
Račun pošt. hranilnice
v Ljubljani 15.410

Modni atelje

Prvovrstni kroj
Točna postrežba
Solidne nizke cene

Kossi Franjo
Ljubljana
Stroliška ulica št. 24
1361

Krznarstvo

izdelava in popravilo
krznenih plaščev
in vseh vrst izdelkov
iz krzna po najnižji
ceni nudi

KRAŠNA MIRKO
Ljubljana
Wolfova ulica 12
(dvorišče). 2144

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse
uniformske potrebščine
in dežne plašče v
zalogi Simon Klima-
nek, Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6. 2198

Splošno
ključavničarstvo

Specijalna popravila
durnih zapiralev
(Türschließer)
in stalno na zalogi
konsole za zastave
(Fahnenstülzen)
Nizke cene!

Matzelle Rudolf
Ljubljana,
Sv. Petra cesta 45
2114

Naznanilo.

Cevljarna, Gospodarska
cesta 18, sprejme
vsa čevljarska popra-
vila, galoše in snežne
čevlje. Izdeluje nove
moške, ženske in
otroške čevlje trpežno
in ceno.

Postrežba točna!
Cene nizke!
Se priporoča
Majce K. in drug

Če se
slikate

za 6 kart v ateljeju

Josip Pogačnik
dobite zraven brez-
plačno krasno, na-
tančno podobno risbo.
Oglejte si iste neob-
vezno v ateljeju
Ljubljana, Mestni trg
št. 17 1685

KONCESIONIRANA
PRIKROJEVALNA

ŠOLA ZA
ŠIVLJE IN KROJAČE

Krojni vzorec se izde-
lujejo točno po jour-
nalu in meri.

Pojasnili daje lastnik
T. Kunt, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 4/II
2064

Skornje

damske in moške
čevlje

vsakovrstne, najmo-
dernejše mode

gojzerce

za turiste in sportiste
Vsa popravila po naj-
nižjih cenah 1703

A. JUNTES
Ljubljana, Dunajska 15
(na dvorišču)

PREMOG
DRVA

naceneje
v Ljubljani

PEČENKO

Celovška 87
Prepričajte se!

Pralnica
likalnica

Ljubljana
Mestni trg št. 8
Telefon 3493

1290

Barvamo

in čistimo blago vsake
vrste. Poizkusite i Vi
pri nas
A. Kolfaš, Kranj
1154

Nogavice, roka-
vica, volna in
bombaž

najceneje in v veliki
izbiri pri

KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Naznanilo otvoritve!

2277

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvorila v Ljubljani, Aleksandrova cesta 6. v palači „Dunav“ najmodernejšo, higijenično in z vsem komfortom opremljeno

kavarno in slaščičarno

Cenjeni posetniki bodo imeli na razpolago vse mrzle in gorke pijače, kavo, čaj, čokolado itd., vse vrste likerje, desertna in domača vina, s specialnim hladilnim strojem pripravljen vedno sveži sladoled, parafit in razne kreme. Specijaliteta: vse vrste slaščic, izbrano fino desertno čajno in slano pecivo, vse vrste bonbonov, vse lastnega proizvoda. Cenj. občinstvu zagotavljam, da bom kot strokovnjakinja nudila vse, da v vseh ozirih zadovoljim vsakega posetnika. Postrežba točna in kulantna! Cene izredno nizke!

Oseba in telefonična naročila se izvršijo takoj in dostavijo po želji na dom.

Za naklonjenost se najljudneje priporoča

Slaščičarna Petriček
Ljubljana - palača »Dunav«.

Telefon 23-59

Prvovrstne vrvi

motvoz, štrango, uizde in vse druge konopnene izdelke dobite najceneje v vrvarni

VAJT in drug, d. z. o. z.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 6

Za stavbno sezono

se priporoča

slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara renomirana splošno kleparska in vodovodno inštalacijska tvrdka

Delo solidno! Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 5

S spoštovanjem Telefon 3353

JAKOB FLIGL DEDIČI
LJUBLJANA

1439

J. KVAS

2188

modni salon za dame in gospode

LJUBLJANA

Wolfova ulica 1

se vljudno priporoča

za naročila po meri po najnovejših pariških modelih

Drva - premog - trame

in deske dobite pri

Josip Prelesnik nasl. Drobnič

LJUBLJANA, Janševa ulica. • Telefon 3389

Državni in samoupravni uradniki dobijo tudi obroke. Dostavljeno na dom. Cene ugodne.

1519

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potrebščine.

459

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

Od dobrega najboljši je le **Gritzner-Adler** šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba najboljši material!

Večletno jamstvo!

NOVOST!

Sivalni stroj kot damska pisalna miza Le pri **Jos. Petelinc** Ljubljana (za vodo)

Zmerne cene tudi na obroke! Tel. int. 2913

Brzjav

Došla je nova PORTUGALKA in tudi staro vino od Knifca. Toži se v gostilni in kavarni »LEON«. — Vsak četrtek in nedeljo divjačina. Se priporočata

Leon in Fani Pogačnik
Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 29.

FRANC BÖGEL

Ljubljana, Bleiweisova 52

Tel. 27-75 (poleg garaže Kopač)

se priporoča cenj. občinstvu za vsa

kleparska in vodovodno inštalacijska dela

Specijaliteta:

izdelovanje kovinskih krest in vložkov

497

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

realno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm, portland, ledasto, alabaster itd.

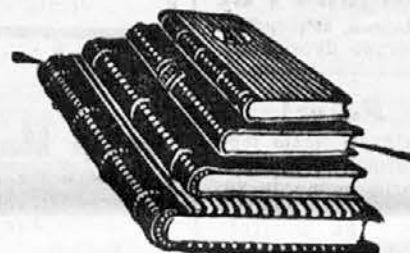
SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 23-48
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20—, vezan izvod Din 30—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana

Vsakovrstne trgovske knjige, štrage, mape, notese, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke itd.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
NA DEBELO! NA DROBNO!

ANTON JANEŽIČ

LJUBLJANA, Florijanska ulica 14

Knjigovoznica in urednica trgovskih knjig

Telefon št. 8220

Garantirana konstrukcija!

Franc Jager
tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 20

Najmodernejša oblika!

prostor na posteljnino.

Modni salon

Cenjenim damam vljudno naznanjam, da sem se preselila v Šelenburgovo ulico 7/I.

(Jadransko - podunavsko banko) ter izgotavljam vseh vrst damskih oblek, plaščev in kostumov.

Točna postrežba!

Se priporoča

ROZA BAZANELLA.

2256

L. MIKUŠ

Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon št. 2282

Ustanovljeno 1839

Na malo!

Na veliko!

Že dve leti

negujem lase z „INESOM“ in sem prav zadovoljen — piše nam S. T. iz Radovljice.

1 lonček „Inesa“ stane Din 38. — Zastopstvo „INES“, Ljubljana, Merosodna 1/12. 2128

Drva, premog

deske, trame, ves stavbni les dobite najceneje pri novo otvorjeni podružnici

IVAN BOHINC ml.

Sv. Petra cesta 85

2185

LUTZ-ove PEČI

po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi

Ing. Guzelj

Ljubljana — Šiška

Beljaska ulica št. 4

Lastna tovarna

„EMAJL“

za emajlirane peči za galvanično poniklanje in izdelavo emajliranih predmetov kakor: hišne številke, občinske in uradne napise i. t. d. Sprejmejo se zastopniki! Tel. 8262 Lutzove peči

Delniška družba pivovarne „Union“, Ljubljana

Pivovarna in sladarna. Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I., poštni predal št. 45 - Podružna pivovarna v Mariboru

Telefoni: { Ljubljana 2310 in 2311
Maribor 2023

Brzjavlj: Pivovarna Union { Ljubljana
Maribor

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer

svetlo in črno pivo, v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisto rafin. in gorilni špirit

742